

Náša bolnišnica

Kazalo

2	Kazalo
3	Uvodnik
4	Skupek sej Sveta zavoda UKC Maribor
5	Interni raziskovalni projekti v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor – analiza šestletnega obdobja
7	Center za informatiko
9	Minimalno invazivna metoda za operativne posege na stopalu sedaj tudi v UKC Maribor
11	14. strokovno srečanje fizioterapevtov – UKC Maribor, IFRM
13	Ob jubileju Enote za intenzivno nego in terapijo Klinike za pediatrijo
15	V delovni terapiji je bilo spet delovno
17	Seminar Obračun plače na plačilni listi
18	8. september – svetovni dan fizioterapije
20	27. oktober – svetovni dan delovne terapije
22	Ustanovitev Sekcije zdravstvene administracije Slovenije (SZAS)
23	S Tonetom Partljičem o alkoholizmu
24	„PSIHIČI“
26	Zbrali 80.100 ml krvi
27	»Vijol'čna kri za vse ljudi« 2017
28	Motoristi - krvodajalci
28	Izvedba delavnic na temo komuniciranja in pravil profesionalnega vedenja
29	Starejši izdelali punčke iz cunj za male junake
30	Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor slovesno obeležilo 70. obletnico organiziranega strokovnega združevanja v regiji
32	Četrtni letni koncert pevskega zbora društva La Vita
34	Strokovna ekskurzija DMSBZT Maribor v Črno goro
36	Izlet na Dunaj
36	Razstava od dnevu brezdomcev v avli kirurške stolpnice
37	Ribiči tekmovali za najbolj prestižen naslov
38	XII.Športne igre slovenskih bolnišnic – Otočec
40	Mednarodna konferenca o izgorevanju med zdravstvenim osebjem
42	Izgorevanje med študenti medicine
43	Tudi z donacijami do novega študijskega programa
45	Novosti na področju medicinske didaktike: kakšno bo medicinsko izobraževanje v prihodnosti?
46	Kreativna delavnica PAME
47	Naš zbor na reviji odraslih pevskih zborov – Zborovske harmonije 2017
48	Začetek novega študijskega leta
49	Vesti z Medicinske fakultete
50	Izobraževanje za vodenje v zdravstvu
53	Že 40 let slovenska učeča bolnišnica in 10 let UKC Maribor
57	Zahvale
62	In memoriam
64	Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni...
66	Pravopisni kotiček
66	Šale
67	Iz kuhinje
68	Napovednik dogodkov

Direktor:

prof. dr. Vojko Flis, dr. med.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Lencl, univ. dipl. ing.

Uredniški odbor:

prof. dr. Darja Arko, dr. med., prof. dr. Vojko Flis, dr. med., Zdenka Kidrič, dipl. ekon., Tina Škerbinc Mužlovich (T. Š. M.), univ. dipl. medij.kom., prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med., izr. prof. dr. (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) Majda Pajnkihar, univ. dipl. org.

Lektorji:

Urška Jodl Skalicky U. J. S., mag. phil., Urška Antonič, prof. ang.

Fotografije:

UKC Maribor, Rebeka Gerlič (R. G.), univ. dipl. ekon.

Naklada:

3.000 izvodov

Grafično oblikovanje in tisk:

Evrografis d. o. o.

Naslov uredništva:

Univerzitetni klinični center Maribor, za uredništvo Naše bolnišnice, Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno popravi članke.

Fotografija na naslovnici:

Vijol'čna kri za vse ljudi (R. G.).

Naša bolnišnica je dostopna tudi na spletni strani www.ukc-mb.si/bolnisnica/interni-casopis/

Uvodnik

Po vročem poletju smo skočili v deževne in hladne septembrske dni. Že je tu oktober in z njim jesen. Narava v jesenskem času človeka obdari s plodovi in se pravljичno obarva. Tudi na področju zdravstva pobiramo plodove preteklih let, in sicer v obliki sprejemanja zakonodaje. Kakšni so plodovi narave, je odvisno od vremenskih razmer, v katerih so rasli – enako velja za družbo. Kakovost zakonov je odvisna od političnih razmer, v katerih so nastajali, ključno vlogo pri tem imata vsekakor koalicija ter aktualna vlada. »In vendar se vrtil!« je nekoč rekel Galileo Galilei, kar velja tudi za sprejem zakonov s področja zdravstva – in vendar se premika.

Veseli me, da se je našemu glasilu pridružila Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru. Danes glasilo Naša bolnišnica združuje tri ključne zdravstvene ustanove v regiji: Univerzitetni klinični center Maribor, Medicinsko fakulteto in Fakulteto za zdravstvene vede. Takšno povezovanje in sodelovanje je primer dobre prakse in je edinstveno v slovenskem prostoru. V slovenski družbi potrebujemo več sodelovanja in povezovanja – ne delitev. Verjamem, da smo s tem vsi pridobili in bomo skupaj zmogli še več.

Rezultati našega dela v preteklem obdobju so predstavljeni na naslednjih straneh.

Prijetno branje vam želim!

Janez Lencl, univ. dipl. ing.
glavni in odgovorni urednik

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Janez Lencl'.

Skupek sej Sveta zavoda UKC Maribor

Avtor: Š. P.

Foto: R. G.

Od julija pa vse do konca septembra so člani Sveta zavoda UKC Maribor zasedali kar štirikrat. Skupek sej so zaznamovala poslovna poročila za posamezna obdobja, poročila o dejavnostih za skrajševanje čakalnih dob, ter ostale aktualne tematike. Na začetku septembra je bila sklicana tudi konstitutivna seja v novi sestavi članov Sveta zavoda, ki so prevzeli svoje dolžnosti za mandat štirih let. Kot je v navadi in razumljivo, so se člani Sveta zavoda najbolj ukvarjali s finančnim stanjem UKC Maribor in kam le-ta odteka.

Na prvi seji po nedavnem prevzemu vodenja UKC Maribor s strani prim. Vojka Flisa so med pomembnejšimi točkami potrjevali finančni načrt za letošnje leto ter se seznanili s poslovanjem v prvih štirih mesecih letos. Na julijski seji Sveta zavoda UKC Maribor so člani med drugim potrjevali in tudi potrdili soglasja za novo izvoljenega direktorja UKC Maribor. Zadnja seja v stari sestavi članov Sveta zavoda, ki je bila v ponedeljek, 4. septembra 2017, je potekala v duhu poročila poslovanja UKC Maribor v prvih šestih mesecih letošnjega leta, obravnave sanacijskega načrta za pokrievanje primanjkljaja ter aktivnosti na področju skrajševanja čakalnih dob. Že naslednji dan je bila sklicana konstitutivna seja, kjer so zasedali v novi sestavi. Vlada je v svet UKC Maribor v novem štiriletnem mandatu imenovala Mirka Stoparja, Barbaro Tiselj, Ljuba Geriča, Draga Naberšnika, Stanislavo Naterer in Simona Trpina. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije bo zastopa-

la Suzana Jarc, Mestno občino Maribor še naprej Vilibald Premzl, zaposlene v UKC Maribor pa poleg Mitje Hojsa še Mojca Dobnik in Lucija Kuder. Konec septembra je bila sklicana 2. redna seja Sveta zavoda, na kateri je bila osrednja razprava poročilo problematike stavbne pravice UKC Maribor, garažne hiše ter izvršilnega postopka.

Med sejo Sveta zavoda.

Interni raziskovalni projekti v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor – analiza šestletnega obdobja

Avtorji: Tina Željko, Mateja Matjašič Friš, Dušan Mekiš, Pavel Skok

Uvod

Temeljno poslanstvo ustanove, kot je Univerzitetni klinični center Maribor, je poleg kliničnega in strokovnega dela, tudi pedagoško in znanstvenoraziskovalno delo. Med ključnimi cilji je tako razvoj, ohranjanje in posredovanje znanja preko oblikovanja interdisciplinarnih timov raziskovalcev, sposobnih dosegati odmevne znanstvene rezultate, se vključevati v mednarodne povezave, pridobljeno znanje pa prenašati na študente različnih ved in uporabiti pri strokovnem ter kliničnem delu. Te strateške cilje je poudarilo vodstvo naše ustanove že leta 2011, torej leto dni prej, preden je Univerza v Mariboru zastavila strategijo na področju znanstvenoraziskovalne, razvojne, inovacijske in umetniške dejavnosti. UM je bila prva slovenska univerza, ki je postala nosilka priznanja Human Resources Excellence in Research in zavezana k spoštovanju Evropske listine za raziskovalce in Kodeksa ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev. Glavni cilj, ki ga je zastavila Evropska komisija (v okviru projekta EURAXESS – Researchers in Motion) je bila vzpostavitev ustvarjalnega in svobodnega akademskega okolja, ki omogoča in

zagotavlja trajnostni razvoj ter doseganje vrhunskih znanstvenih rezultatov, ki bodo zagotavljali prepoznavnost v domačem in mednarodnem prostoru. V UKC Maribor je bila 15. septembra 2011 s sklepom imenovana Komisija za znanstvenoraziskovalno delo, ki je že 25. oktobra istega leta objavila prvi Interni razpis za znanstvenoraziskovalne in razvojne projekte v UKC Maribor za leto 2012. Od začetka tega projekta je bilo v naši ustanovi osem razpisov in izbirnih postopkov; trenutno poteka deveti.

Namen prispevka je predstaviti analizo teh projektov v šestletnem obdobju, opozoriti na nekatere izstopajoče dosežke in predstaviti nekaj možnosti za izboljšanje rezultatov vloženega dela in sredstev.

Interni raziskovalni in razvojni projekti 2011–2016

V Tabeli 1 so prikazani najpomembnejši rezultati projektov, ki so bili izbrani v navedenem obdobju. Pri analizi so avtorji upoštevali dejstvo, da so bili nekateri projekti in programi iz preteklega obdobja podaljšani in da v skladu z novo časovnico še niso zaključeni s končnimi poročili.

Zap. št.	IRP projekti	Začetek IRP	Število izbranih	Število zaključenih (%)	Število člankov v reviji z IF			Število doktoratov	Število magisterijev	Število raziskovalnih nalog	Število specialističnih nalog
					IF < 1	1 ≤ IF < 2	IF ≥ 2				
1	IRP-2012/01	01.04.2012	60	32 (53,3)	12	9	12	12	4	4	1
2	IRP-2012/02	01.08.2012	14	10 (71,4)	1	2	5	4	1	0	0
3	IRP-2013/01	01.08.2013	33	13 (39,3)	4	3	2	1	0	0	0
4	IRP-2013/02	01.04.2014	12	5 (41,6)	1	2	0	1	0	0	0
5	IRP-2014/01	01.02.2015	32	4 (12,5)	0	0	0	1	0	0	0
6	IRP-2015/01	10.08.2015	21	2 (9,5)	0	2	3	1	0	0	0
7	IRP-2015/02	10.02.2016	11	0	0	0	0	0	0	0	0
8	IRP-2016/01	10.08.2016	15	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPNO			198	66/172* (38,4)	18	18	22	20	5	4	1

Tabela 1. Interni raziskovalni in razvojni projekti v obdobju 2011–2016. *v izračunu upoštevani projekti, začeti v obdobju 2012–2015.

Razveseljivo je dejstvo, da so zaposleni na večini oddelkov ali služb naše ustanove – ne le štirih klinik (Klinike za pediatrijo, Klinike za ginekologijo in porodništvo, Klinike za interno medicino, Klinike za kirurgijo) – idejo raziskovalnih projektov podprli in se aktivno vključili v programe s svojimi predlogi. Čeprav prijavitelji stremijo, da programe zaključijo s končnim poročilom, z objavo v mednarodni reviji (Slika 1), zaključenim podiplomskim izobraževanjem ali pridobitvijo akademskega naziva, je prav opozoriti, da se je del programov predčasno zaključil zaradi objektivnih razlogov. K pomembnejšim vzrokom sodijo materialni, del programov se je zaključil zaradi odhoda nosilcev v druga okolja, upokojitve ali spremembe doktrine zdravljenja v obdobju trajanja projekta. Spodbudno je dejstvo, da se v interne raziskovalne projekte in programe aktivno vključujejo tudi mladi zaposleni in študenti. V preteklih letih so projekti predstavljali obliko sodelovanja, pri kateri so posamezni nosilci projektov s skrbnim pedagoško-raziskovalnim delom tudi dodiplomskim študentom omogočili uspešno (beri: nagrajeno) sodelovanje v razpisu za Dekanovo nagrado na Medicinski fakulteti in Perlachovo nagrado ali priznanje na Univerzi v Mariboru.

Nekateri raziskovalni projekti so bili zahvaljujoč nosilcem in vključenim sodelavcem izjemno uspešni:

- izsledke nefrološkega projekta 2012/01–39 so avtorji objavili v treh revijah s faktorjem vpliva (IF); pri projektu sodelujoča nefrologinja je doktorirala,
- izsledke nefrološkega projekta 2012/01–59 so avtorji objavili v treh revijah s faktorjem vpliva (IF); pri projektu sodelujoča kardiologinja je doktorirala,
- zelo uspešen je bil tudi kirurški projekt 2015/01–20, saj so avtorji izsledke objavili v dveh revijah s faktorjem vpliva (IF).

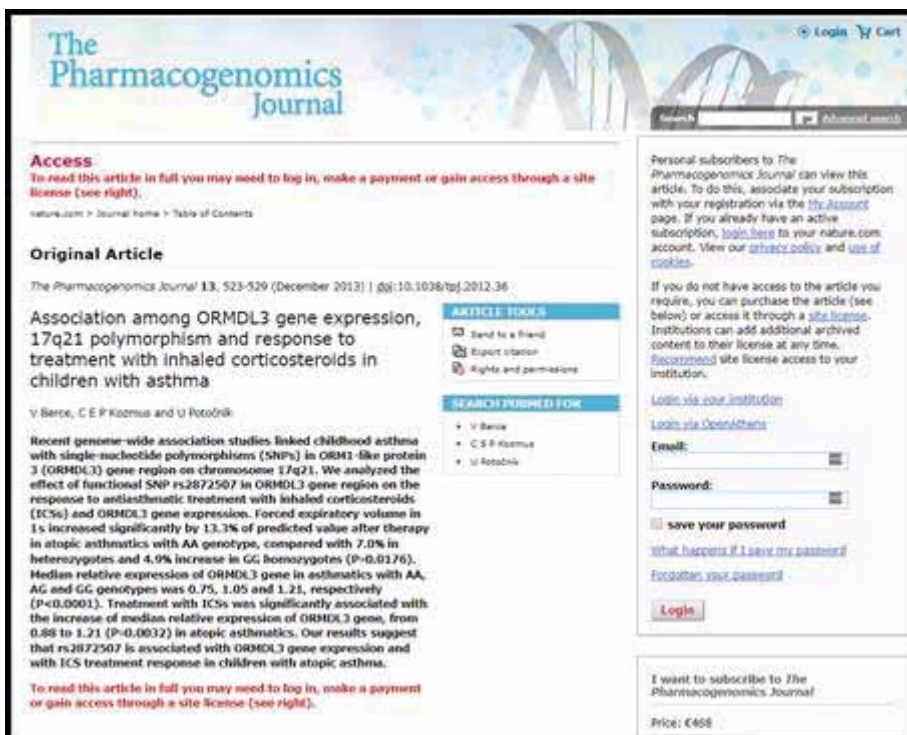
Oseminpetdesetih (58) objavljenih člankov v revijah s faktorjem vpliva (IF), dvajset (20) doktoratov in petih magisterijev predstavlja zavidljiv rezultat celotnega projekta. Za celovitost informacije je žal treba zapisati, da so avtorji prispevka pri analizi podatkov naleteli na nekaj projektov (k sreči predstavljajo manjšino) z manjkajočimi delnimi in končnimi poročili. V teh primerih žal izbor predlagateljev projektov ni bil utemeljen.

Zaključek

Nedvomno se je v minulem šestletnem obdobju odločitev o internih znanstveno-raziskovalnih in razvojnih projektih v naši ustanovi izkazala kot pravilna. Raziskovalno delo obogati, omogoči oceno in primerjavo uspešnosti dela v posameznih okoljih, vsaj enakovrednega pomena pa je razvijanje kritičnega razmišljanja, interdisciplinarnega po-

vezovanja strokovnjakov različnih ved, preverjanje raziskovalnih domnev ter iskanje in udejanjanje dobrih rešitev. Še zlasti se zdi to povezovanje pomembno v danem trenutku, ko se ni mogoče znebiti občutka, da v medicini vse preveč poudarjamo individualizem. Raziskovalno okolje v naši ustanovi mora zato ostati »odprto«, a seveda primerno kritično do vloženega časa, materialnih sredstev in pridobljenih izsledkov. Objave v uglednih mednarodno indeksiranih revijah so potrditev relevantnosti izsledkov, nagradijo vztrajnost in uspešnost raziskovalne skupine ter zagotovijo prepoznavnost avtorjev in ustanove. To predstavlja »gradnik« pri pridobivanju sredstev, mednarodnih povezav in projektov ter seveda mladih in vedoželjnih ljudi, ki se želijo v takem okolju izobraziti in potrditi. Interni raziskovalni projekti lahko predstavljajo pripravo za projekte v sklopu ARRS – Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Odločitev o ponovnem financiranju podiplomskega študija ter izbor najprimernejših kandidatov v naši ustanovi je modra odločitev, ki bo dolgoročno zagotavljala oblikovanje kritičnega akademsko-raziskovalnega okolja, seveda pa bomo pričakovane rezultate »poželi« šele v naslednjem desetletju. Hkrati predstavlja nadgradnjo dolgoročnega sodelovanja med UKC Maribor in Medicinsko fakulteto UM. Pri tem razveseljuje dejstvo, da so diplomanti prvih generacij MF UM že dosegli akademske nazive. V zaključku prispevka kaže poudariti, da je pri izbiri raziskovalnih projektov in programov, ki jih financira ustanova, treba zagotoviti primerno kritičnost pri oceni, kar je zahtevna naloga finančnih in strokovnih ocenjevalcev predlogov, sočasno pa je nujno skrbno in redno zasledovanje rezultatov teh projektov. Nedvomno je to področje, kjer si želimo izboljšanja pri sodelujočih.

Spletna stran s prispevkom v reviji *The Pharmacogenomics journal* (IF 5,51 v letu objave): IRP 2012/01–20.

Center za informatiko

Avtor: Matej Vogrinčič

Foto: arhiv Centra za informatiko

Računalništvo. Digitalizacija. Informatika. Živimo v dobi, kjer omejitev skorajda ni več. Vse je mogoče. Včasih sta nas omejevali programska in strojna oprema, predvsem njihova zmogljivost, s povečanjem le-te pa so se začele odpirati nove priložnosti. Uvodni pojmi nas spremljajo vsak dan in povsod. Informatika je postala, hote ali nehote, del našega vsakdana, del našega življenja. Digitalizacija je nekaj samoumevnega – kot recimo električna energija. Prav zaradi te samoumevnosti, predvsem tisti računalniško manj vešči, ne opazijo in ne razberejo celotnega dogajanja in sprememb. Zato smo se odločili, da bomo skušali vsej zainteresirani javnosti pogostejše javljati in opisovati dogajanje in s tem prevzeli tudi vlogo internega informiranja in ozaveščanja. Doba digitalizacije je prinesla večjo informiranost ponudnikov in uporabnikov storitev. Trend digitalizacije primerno ponazarjajo rezultati iskalnika Google. Število najdenih rezultatov na temo 'digitalizacija poslovanja' je bilo še leta 2010 v Sloveniji 1.000, pet let kasneje 2.000 in letos do septembra že 4.800.

Digitalizacija seveda ne pomeni samo vlaganja v novo sodobnejšo opremo in hranjenja dokumentov v elektronski obliki. Prava digitalna transformacija so ljudje, procesi in novi poslovni modeli. Strategija digitalne transformacije ne sme biti usmerjena samo na tehnologijo. Ljudje smo tisti, ki bomo odločali, ali

je bila transformacija uspešna. Ni namreč nepomembno, da se tudi najbolj napredna tehnologija v praksi ne bo obnesla, če je uporabniki ne bomo vzeli za svojo. Tako je v procesu digitalizacije pomembno spremljati in po potrebi tudi spreminjati razmišljanje ljudi. Transformacija mora vsebovati strukturiran pristop in helikopterski pogled na poslovanje ustanove. Potrebno je razmisliti, kje vse nam bodo na novo pridobljeni podatki koristili in kako se na podlagi njih poiščejo nove korelacije in domneve.

V preteklih treh letih se je na področju informatike v UKC Maribor zgodilo precej novosti. Nekatere so opazne, veliko pa je tudi takšnih, ki potekajo v ozadju in so uporabnikom neopazne. Med bolj opažene in širše znane ter tudi uporabljane sodi umestitev rešitev eZdravja v bolnišnični informacijski sistem (Medis). Te integracije so intenzivno potekale od začetka leta 2016 in še potekajo. Mnenja in zadovoljstvo o delovanju storitev eZdravja so deljena. Vsekakor sta elektronski recept in elektronska napotnica veliko prispevala k digitalizaciji in imata več prednosti kot slabosti. Elektronsko naročanje pa je v zadnjem letu doživelo ogromno sprememb in prilagajanj, kar se je seveda odražalo tudi pri slabi implementaciji. Poleg že omenjenih smo se ukvarjali in se še ukvarjamo tudi z drugimi, manj opaznimi projekti eZdravja. Samodejno in brez potrebe interakcije

IT infrastruktura nekoč.

uporabnika se izvaja prenos podatkov v Centralni register podatkov o pacientih (CRPP), omogočena je uporaba Teleradiološkega portala, ki omogoča izmenjavo digitalnega slikovnega materiala med bolnišnicami – Telekap itn. Več o projektih eZdravja si lahko preberete na spletni strani <http://www.ezdrav.si/>. Bolnišnični informacijski sistem se nenehno nadgrajuje in dopolnjuje. Pri tem je treba izpostaviti vse vas, ki s svojimi idejami in predlogi redno skrbite za dotok novih projektov, ter ekipo analitikov, ki skrbi za uresničitev predlogov, pomoč uporabnikom in predajo znanj. V zadnjih dveh letih smo tako naredili več kot 100 dopolnitev oz. nadgradenj bolnišničnega informacijskega sistema. Zelo veliko je bilo narejenega na področju integracij, povezovanja in izmenjave podatkov z drugimi sistemi, kot so radiološki informacijski sistemi, laboratorijski informacijski sistemi ipd. Integracije pripomorejo k bolj učinkovitemu delovnemu procesu, hitrejši izmenjavi podatkov in zmanjšanju napak. Prav tako smo veliko dela in truda vložili v prenovo in izgradnjo informacijske infrastrukture, ki pa še ni popolnoma zaključena. Za najpomembnejšo novost nedvomno šteje izgradnja t. i. informacijskega oblaka. S tem projektom smo zmanjšali odvisnost od strojne opreme in dosegli bolj neodvisno in dinamično nadgradnjo kapacitet. Interni informacijski oblak nam omogoča zelo hitro kreiranje novih področij, za kar smo v preteklosti potrebovali neprestano novo strojno opremo. Velik poudarek je bil in ostaja na varnosti. Informacijska varnost je z odvisnostjo od informacijske tehnologije premo sorazmerna. Med opaznejšimi projekti, ki so neposredno povezani tudi z varnostjo, je posebej uporabi računalniških računov za delo na delovnih postajah, prehod na nov sistem elektronske komunikacije in nadgradnje operacijskih sistemov, ki potekajo v

skladu s finančnimi zmožnostmi. Manj opazne, toda nič manj pomembne so ureditve dostopov, individualizacija skrbniških računov, omejitve obsegov dostopa itn. Zelo velika pridobitev je skupno mesto za izmenjavo in shranjevanje podatkov ter vsebin. Sistem deluje kot interni oblak za izmenjavo in shranjevanje datotek. Omogoča varno hrambo, izdelavo kopij, samodejno izdelavo verzij podatkov, revizijsko sled itn. Projekt Portal SQL poročil se izvaja že več kot eno leto in zdaj postaja tudi viden. Ta portal nam omogoča, da kreiramo poročila in prikaze iz vseh možnih podatkovnih zbirk, ki med seboj so ali pa niso povezane. Podatke lahko povežemo in prikažemo na način, ki je uporabniku najbolj poveden. Portal omogoča prikaz podatkov »v živo« in brez nepotrebnega iskanja in filtriranja, saj se prikažejo končni podatki, ki jih uporabnik dejansko potrebuje. Veliko teh projektov je vidnih na naši intranetni strani (zavihek »Povezave«). Posebej je treba poudariti delo razvojnega dela Centra za informatiko, ki se odraža v številnih aplikativnih rešitvah, ki pripomorejo k digitalizaciji delovnih procesov v UKC Maribor. Te rešitve so prav tako vidne in dostopne preko intranetne strani. Portal eAsistent je plod lastnega razvoja in postaja osrednja točka za razne aplikativne rešitve, ki omogočajo lažje in preglednejše delo s podatki.

Kljub temu da je informatika del vsakdana, je bil še pred tremi leti drugi najpogostejši iskalni niz na iskalniku Google v Sloveniji »Kaj je internet«. Zanimivo je tudi geslo na prvem mestu :). Ker stremimo k osvežanju in večji informatizaciji zaposlenih v UKC Maribor, smo vsako prvo sredo v mesecu na voljo za predstavitev ali demonstracijo sistema, prikaz novosti, pogovore o idejah za v prihodnje itd. Veseli bomo tudi vsakršne pripombe, predloga ali pohvale, ki jo lahko naslovite na naš oddelek.

Fotografija je simbolična.

IT infrastruktura v prihodnje.

Minimalno invazivna metoda za operativne posege na stopalu sedaj tudi v UKC Maribor

Avtor: Matjaž Merc

Foto: arhiv Oddelka za ortopedijo

Pri težjih deformacijah palca in ostalih prstov na stopalu je za odpravo bolnikovih težav največkrat treba izvesti operativni poseg. Podobno velja tudi za ostale pogostejše bolezni stopala, kot je plosko stopalo pri odraslem, zadebelitev nad petnico (Haglundova eksostoza) in občasno trn v peti. Takšne operativne posege pogosto spremlja večmesečno otekanje in pooperativna bolečina. Razlog za to je relativno tanek kožni pokrov in dobra oživčenost stopala. Posledično preteče dalj časa, preden lahko operirani stopalo ponovno polno obremenijo in se v polni meri vrne na delovno mesto ali k športni aktivnosti.

Na Oddelku za ortopedijo smo zato obstoječe klasične metode operativnega zdravljenja, kjer do kosti, ki jo operiramo pristopimo preko reza, nadgradili z novo minimalno invazivno metodo, s katero celoten postopek operacije izvedemo skozi nekaj luknjic. Za tak postopek potrebujemo posebno napravo, ki je na prvi pogled podobna pripomočku, s katerim zobozdravnik vrta zobe, le da se vrtili počasneje, svedri pa so večji in v bistvu režejo (žagajo) kost. Celotni poseg nadzorujemo z rentgenskim aparatom, dolžina operacije je primerljiva ali celo krajša kot pri klasični metodi.

Minimalno invazivni operativni poseg deformiranega nožnega palca (haluks valgus). Med operativnim posegom položaj svedra ves čas nadzorujemo s pomočjo rentgenskega ojačevalca.

Haluks valgus pri pacientki pred operativnim posegom.

Glavna prednost minimalno invazivne metode je, da večina mehkih tkiv nad kostjo med operacijo ostane nedotaknjenih. Rezultat tega je bistveno hitrejša rehabilitacija pacientov, saj se čas pooperativnega otekanja prepolovi na v povprečju do tri mesece, pacienti pa so že po šestih do osmih tednih sposobni za vrnitev na delovna mesta – tudi stoječa delovna mesta. Pooperativno lahko pričakujemo, da bo gibljivost operiranih sklepov (npr. pri operaciji haluks valgusa) bistveno boljša, estetski izgled stopala pa lepši; kože v večini primerov namreč sploh ni treba šivati. Pričakujemo lahko tudi manj zapletov, saj celjenje kože

več ne predstavlja problema, kar zmanjšuje tveganje za okužbo.

Poudariti velja, da je pri operacijah ukrivljenega palca (haluks valgus) ne glede na uporabljeno operativno metodo zmeraj treba kost na mestu, ki ga predoperativno določimo, prekiniti oz. prežagati. Z zamikom kosti namreč prerazporedimo sile, ki so zakrivile deformacijo in jih obojestransko izenačimo. Zgolj na tak način lahko pričakujemo dobre dolgoročne rezultate, saj v tem primeru verjetnost za ponovitev deformacije po desetih letih pade pod 10 %.

Deset dni po minimalno invazivni operaciji haluks valgusa je oteklina zgolj nakazana, vidni so samo še sledovi vstopnih portalov, preko katerih smo izvedli poseg.

14. strokovno srečanje fizioterapevtov – UKC Maribor, IFRM

Avtor: Petra Medved Jereb

Foto: arhiv IFRM

Aprila je na 16. etaži v veliki predavalnici prim. dr. Zmaga Slockana potekalo tradicionalno, tokrat že 14. strokovno srečanje fizioterapevtov z naslovom Fascija – fizioterapevtski pristopi. Da je obravnava fascije trenutno zelo aktualna tema, zgovorno pove informacija, da je bila predavalnica polna prav do konca srečanja in precejšnje število fizioterapevtov, ki se srečanja zaradi prostorske omejitve niso mogli udeležiti.

Srečanje je s svojim radijskim glasom povezovala naša sodelavka višja fizioterapevtka Liljana Jarh.

Po uvodnih pozdravih, ko sta nas nagovorili predstojnica Inštituta za fizikalno in rehabilitacijsko medicino izr. prof. prim. dr. Breda Jesenšek Papež in vodja fizioterapevtov Ksenija Kmetič, smo začeli obravnavati ciljno temo – fascijo.

Fascija je fascinantno tkivo, kot ga je v uvodnem govoru poimenovala naša vodja. V telesu je prisotna že od nekdaj, zato sama struktura ni nekaj novega. Bolj novo je razmišljanje, da lahko taka struktura povzroča velike težave v človeškem telesu. Prva predavateljica in diplomirana fizioterapevtka ter inštruk-

torica Živa Vida Arko nam je za boljšo predstavbo o fasciji povedala, da je to tista struktura, ki nam dela težave, ko režemo meso za golaž. Natančno in slikovito nam je predstavila vrste fascij z anatomskega stališča; od površinske, do globoke in visceralne ter njene lastnosti. Spoznali smo, da ima fascija zelo pomembno funkcijo v telesu zaradi njenih enkratnih mehanskih lastnosti in bogate oživčenosti.

V drugem predavanju višje fizioterapevtke, manualne terapevtke in inštruktorice Branke Slakan Jakovljevič smo spoznali enega od pristopov za obravnavo fascije. To je fascialni distorzijski model, ki ga je razvil ameriški zdravnik in osteopat Stephen P. Typaldos. Avtor trdi, da ima bolnik nezavedno znanje o svojih mišično-skeletnih težavah, ki jih pokaže s svojimi rokami. Opazoval in preučeval je bolnikove kretnje, s katerimi so pokazali svoje mišično-skeletne težave. Te je nato povezal s svojim anatomskim znanjem in postopoma prepoznaval šest osnovnih fascialnih disfunkcij. Avtor trdi, da pacientov proprioceptivni sistem pove, kako pokazati svojo bolečino, terapevti pa smo slovar, ki te kretnje znamo »prevesti«. Poslušal je torej

paciente. Sama se sprašujem, ali imamo danes možnosti, da si lahko tako fizioterapevti, kot zdravniki vzamemo čas in prisluhnemo pacientu ter njegovim težavam ali v naglici zaradi časovnih omejitev na hitro izvedemo sicer znanstveno priznane in veljavne teste, ob tem pa pozabimo na pacientovo doživljanje mišično-skeletne bolečine. Predstavljena tehnika se je izkazala za zelo učinkovito. V Sloveniji se že uporablja, ni pa še zelo razširjena.

Miofascialna samoobrava je bil naslov naslednjega predavanja, ki nam ga je predstavila diplomirana fizioterapevtka, inštruktorica delavnic Blackroll Sabina Ergaver. Kot otrok je opazovala očeta, ki je svoj hrbet pritiskal v obok vrat in ob tem olajšano govoril, da mu je boljše. Seveda kot majhna deklica takrat tega ni razumela, danes pa kot fizioterapevtka ve, da je na neki način mobiliziral fascijo in s tem vplival na zmanjšanje svoje miofascialne bolečine. Predstavila nam je, kako lahko z miofascialno samoobravnavo, pri kateri uporabimo različne pripomočke (valje, žogice ...), in s kombinacijo pritiska na mišico ter s posebnimi gibi vplivamo na zmanjšanje napetosti v mišicah ter njihovih fascijah. S takim načinom izvajanja miofascialne samosprostitve dosežemo učinke, ki so primerljivi z učinki športne masaže. Seveda je pa zelo pomembna hidracija fascije, treba je popiti dovolj tekočine, kar nam je ponazorila s primerom spužve. Če je le-ta suha, se pri premikanju, raztezanju lahko strga, mokra spužva pa ima več elastičnosti in jo lahko premikamo ter raztezamo, ne da bi jo poškodovali.

Nina Lilija Šarman je diplomirana fizioterapevtka, zaposlena v UKC Maribor na Oddelku za revmatologijo. Podala nam je svoje izkušnje z bolniki z miofascialno bolečino. Predstavila nam je uspešni miofascialni obravnavi dveh bolnikov.

Fascialni fitness, kot novost v slovenskem prostoru, nam je

predstavila diplomirana fizioterapevtka, inštruktorica in študentka doktorskega študija kineziologije Blanka Koščak Tivadar. Taka vadba vsebuje elastično, ritmično gibanje, s katero dosežemo fascialno sprostitve in ponovno vzpostavitev elastičnosti mehkih tkiv.

Predavateljica Živa Vida Arko nam je še z enim predavanjem pokazala svoje široko znanje o fascijah. Predstavila nam je fizioterapevtsko obravnavo fascije po metodi Stecco, ki je sicer v Evropi in svetu že zelo uveljavljena metoda.

Strokovno srečanje je zaokrožila prav tako diplomirana fizioterapevtka in inštruktorica Zalika Tisnikar Lamot, ki nam je predstavila pri nas že poznano Bownovo terapijo. Zanimiva je bila informacija, da je terapija primerna tako za novorojenčka pa tudi kot paliativna oskrba starostnika.

Na koncu predavanj smo organizirali še dve praktični delavnici. Dobre teoretične osnove fascialnega fitnesa smo prenesli še v prakso in sami preizkusili princip take vadbe. V okviru druge delavnice smo si ogledali, kako se izvaja terapija Emmett, kako vpliva na sproščanje fascije in videli njene takojšnje učinke.

Dan je zelo hitro minil. Vsako predavanje je bilo navdušujoče, vsakega od nas so pritegnile svoje tehnike.

Veseli nas, da je v slovenskem prostoru veliko terapevtov, ki jim je mar za paciente in za njihove težave. S skupnimi močmi se tudi na takih strokovnih srečanjih trudimo, da bi naše obravnave bile vedno bolj učinkovite, naši pacienti pa zadovoljni.

Člani organizacijskega in strokovnega odbora smo na koncu odhajali zadovoljni in ponosni, da se je taka aktualna tema (s priznanimi predavateljicami in polnim avditorijem) obravnavala prav v naši ustanovi in v okviru našega Inštituta.

Ob jubileju Enote za intenzivno nego in terapijo Klinike za pediatrijo

Avtor: Nataša Marčun Varda

Foto: Matej Pal

Letos mineva 30 let od ustanovitve moderne Enote za intenzivno nego in terapijo Klinike za pediatrijo (EIT). Ob tej priložnosti smo 22. septembra 2017 pripravili kratko uvodno svečanost, ki ji je sledilo celodnevno strokovno srečanje o novostih na področju nekaterih izbranih urgentnih stanj v pediatriji in prikaz lastnih rezultatov obravnave ter zdravljenja najhujše bolnih otrok. Dan prej smo odprli tudi razstavo in se spomnili najpomembnejših mejnikov razvoja intenzivne nege in terapije v Mariboru.

Pravzaprav zametki pediatrične intenzivistične dejavnosti segajo 60 let nazaj v leto 1957, ko so prve generacije pediatrov in medicinskih sester postavljale temelje te dejavnosti z ustanovitvijo Odseka za nedonošenčke v novo adaptirani vili na Vinarski ulici 6. Skromni začetki so bili dobra osnova za nastanek moderne enote,

leta 2006, pa tudi najnovejše tehnike aplikacije surfaktanta, kot je manj invazivno dajanje surfaktanta s hranilno sondo v sapnik pod nadzorom laringoskopa (angl. Less Invasive Surfactant Application, LISA). Naj omenim tudi uvedbo silastičnih žilnih katetrov leta 1998, nadzor in zdravljenje otrok s hudo možgansko poškodbo, dajanje specifičnih monoklonskih protiteles (palivizumab) za preprečevanje okužb nedonošenčkov z respiratornim sincicijskim virusom leta 2000, zdravljenje z ohlajevanjem leta 2012, uvedba transporta najhujše bolnih otrok in še bi lahko naštevali. Strokovni razvoj je bil torej zavidanja vreden in ga nista mogli ustaviti niti leta trajajoča pereča kadrovska problematika niti medijsko odmevni klinični primeri. Ob dobrem strokovnem delu sta ves čas potekala pedagoško delo in raziskovalna dejavnost. Enota ima danes dva magistra in dva doktorja znanosti, prav vsi pa sodelujejo pri pedagoškem procesu.

Po kratkem prikazu strokovnega razvoja v zadnjih 30 letih in pozdravnih govorih smo se zahvalili pionirkam, ki so »orale ledino« na področju intenzivne terapije in nege v Mariboru: doc. dr. Ljubici Žic, doc. dr. Silvi Burja in višjima medicinskima sestrama Anki Onič in Veri Gorišek. Zahvalili smo se tudi vsem, ki so vsak posebej in kot ekipa prispevali pomemben delež k razvoju stroke ter strokovni in empatični obravnavi najhujše bolnih otrok. V zadnjih 30 letih jih je bilo zaposlenih 75, od tega osem v svoji celotni delovni dobi. Vsem iskrena hvala za visoko strokovno delo, vztrajanje v težkih pogojih, ljubezen do bolnikov in poklica.

Sledil je strokovni del, ki je potekal v štirih sklopih. Prvi del je bil namenjen nekaterim perečim temam na področju organizacije pediatrične urgentne dejavnosti. Tako je dr. Roman Košir predstavil delovanje Urgentnega centra Maribor in trenutno obravnavo otrok v svojem okviru, ter vizijo formiranja Pediatričnega urgentnega centra. Asist. Štefan Mally je predstavil delovanje predhospitalske enote s poudarkom na obravnavi otrok, kar je podkrepil s podatki obravnave za leto 2016. Z zanimanjem smo prisluhnili predavanju prim. Ivana Vidmarja, ki je orisal strategijo razvoja intenzivnih enot v Republiki Sloveniji za naslednje srednjeročno obdobje. Gre za zelo pomemben dokument in potrebna bo čimprejšnja realizacija. V dokumentu je med drugim zapisano, da naj bi imela naša EIT 13 postelj, pet za večje otroke in osem za nedonošenčke; navedeni so tudi kadrovske normativi. Gost iz Splita prof. dr. Julije Meštrovič je prikazal projekt usposabljanja s področja srčno-pljučnega oživljanja v osnovnih šolah, ki ga uspešno izvajajo in ga želijo uvesti tudi v redni šolski učni načrt. Doc. dr. Milena Treiber je prikazala rezultate umrljivosti in obolevnosti novorojenčkov v Mariboru v zadnjih 30 letih. Izboljšanje njihove prenatalne, perinatalne

Z desne proti levi: Aleksander Brunčko, Mirjana Miksić, Milena Treiber in Ivan Vidmar.

ki je bila ustanovljena leta 1987 ob preselitvi Oddelka za otroške bolezni v novo stavbo na Ljubljanski ulici 5, kjer je bila možna tudi terapija III. stopnje, predvsem umetno predihavanje. Ob skromnih začetkih je bil z moderno opremo, primernimi prostori in izobraženim osebjem možen hiter razvoj in nove dejavnosti, med katerimi je treba omeniti ultrazvočno diagnosticiranje, s katerim smo začeli že leta 1980 in ga praktično na vseh področjih izvajali ob bolnikovi postelji, uvajanje metod umetnega predihavanja od prvega zdravljenja leta 1988, uvedba predihavanja na sinhroniziran način leta 1992, uporaba surfaktanta leta 1993, visokofrekvenčno predihavanje z oscilacijami leta 2003, uporaba dušikovega oksida istega leta, neinvazivna podpora dihanja CPAP (angl. Continuous Positive Airway Pressure) in zdravljenje z respiratorjem na domu

Na govorniškem odru Zlatka Kanič, moderatorja Martin Bigec, in Tanja Dukić Vuković.

in postnatalne oskrbe v tem obdobju se je odrazilo v izjemnem znižanju stopnje neonatalne umrljivosti in izboljšanju preživetja, tudi v skupini ekstremno nezrelih nedonošenčkov z nosečnostno starostjo ≤ 27 tednov. Pri tem je avtorica poudarila, da obolevnost novorojenčkov, predvsem povezana z ekstremno nedonošeno-
stjo, dopušča možnosti za izboljšanje.

V drugem sklopu je sledilo zelo zanimivo predavanje gostje iz Budimpešte – pediatrične neonatologinje dr. Csille Andorke, ki je govorila o zdravljenju novorojenčkov s hipoksično-ishemično encefalopatijo z ohlajanjem celotnega telesa in možnostih za izboljšanje klinične prakse, ob tem je prikazala rezultate lastnih raziskav na tem področju. Sledila so predavanja o sepsi pri otrocih (Mihael Rus), poškodbah in zlorabah pri otrocih (mag. Mirjana Miksić), obravnavi abdominalnih kirurških bolnikov s strani pediatra (Mladen Crnobrnja) in hemolitično-uremičnem sindromu ter vlogi primarnega pediatra (izr. prof. Nataša Marčun Varda).

V tretjem sklopu predavanj so bili predstavljeni prispevki Timsko delo ob premestitvi nedonošenčka iz porodnišnice (Mojca Gorgiev Borovnik), Manj invazivne metode dajanja surfaktanta in predihavanja nedonošenčkov (Jernej Murko), Abstinencijski sindrom pri otroku (Tamara Ekart Stojanović) in Posthemoragični hidrocefalus v EIT (Tanja Dukić Vuković).

Zadnji sklop predavanj je bil namenjen Ledvici nezrelega nedonošenčka in vlogi pediatra po odpustu iz bolnišnice (dr. Zlatka Kanič), Z dokazi utemeljeni zdravstveni negi pri prepoznavanju nujnosti bolnega otroka (doc. dr. Jadranka Stričević), Diabetični ketoacidozi – nevarnostim med transportom (asist. mag. Martin Bigec) in Šokovnim stanjem pri otrocih (Benjamina Trtnik). Živahna diskusija se je razvila zlasti ob predavanju o diabetični ketoacidozi, kjer je bila poudarjena nujnost stabilizacije bolnika pred transportom. Predavanja so se zaključila ob 19. uri, sledilo je prijetno druženje ob večerji.

Ob tej priložnosti smo izdali zbornik predavanj, ki ga posvečamo generacijam in vsem posameznikom za njihovo odgovorno in strokovno delo v intenzivni enoti, za vso empatijo ter predvsem za predanost bolnikom in pripadnost enoti.

Kaj pa želje za prihodnost? Vizija je jasno začrtana: optimalna in strokovna obravnava bolnikov, timski pristop, kolegialni odnosi, strokovni napredek in razvoj novih dejavnosti, ponovna uvedba transporta najhujše bolnih otrok k nam, stalno izobraževanje, kakovostna pedagoška dejavnost, usmerjenost v znanstvenoraziskovalno delo. Upamo na realizacijo širitve neonatalnega dela Enote s sredstvi Ministrstva za zdravje, kot je začrtano, na ureditev sobe s podtlakom, na pridobitev nujne nove opreme, na zaposlitev kvalitetnih mladih zdravnikov z željo po delu v intenzivni enoti, zaposlitev novih medicinskih sester na že sistemizirana delovna mesta. Ob takšni podpori rezultati zagotovo ne bodo izostali. Gremo naprej v novo desetletje!

Z desne proti levi: Jernej Završnik, Andrej Fištravec, Nataša Marčun Varda, Scilla Andorka, Ivan Vidmar, Ciril Kržišnik, Anamarija Meglič in Silva Burja.

V delovni terapiji je bilo spet delovno

Avtor: Zvezdana Sužnik

Foto: arhiv IFRM

Od 20. do 21. septembra 2017 je na Inštitutu za fizikalno in rehabilitacijsko medicino potekala učna delavnica REHABILITACIJA ROKE: Izdelava opornic za roko – osnovne zakonitosti

Velik obseg dela v delovni terapiji na IFRM predstavlja izdelava opornic in pripomočkov za lažje izvajanje dnevnih aktivnosti. Skoraj dve desetletji si že prizadevamo pripeljati v ustanovo tuje strokovnjake, ki nas seznajajo z novostmi na področju izdelave opornic in materialov za izdelavo. Pri tem smo zelo uspešni. Čez leta prakse in nenehnega izpopolnjevanja doma in v tujini smo pridobili ogromno strokovnega znanja in izkušenj, ki ga že nekaj let predajamo mlajšim kolegom.

V sodelovanju z Zbornico delovnih terapevtov Slovenije – strokovnim združenjem smo v zadnjih poletnih dnevih organizirali in izvedli 2-dnevno učno delavnico, ki je bila namenjena delovnim terapevtom, ki si želijo pridobiti znanje

Predstojnica oddelka.

Skupinska fotografija.

Praktične delavnice.

in izkušnje s področja izdelovanja opornic za roko in zdravnikom, ki se želijo seznaniti z možnostmi aplikacije in uporabe raznovrstnih opornic.

Na uvodnem predavanju prim. izr. prof. dr. Brede Jesenšek Pappež smo osvežili znanje o funkcionalni anatomiji roke. V nadaljevanju smo delovne terapevtke Milena Špes, Aleksandra Orož Koprivnik, Maša Frangež in Zvezdana Sužnik udeležencem predstavile osnovne zakonitosti pri izdelavi opornic za roko in vodile praktično izvedbo delavnice.

Skupina je bila zelo delovno razpoložena. Z veliko pozornosti in pozitivne energije so sprejemali nova znanja in izkušnje. V dveh dneh so pod njihovimi prsti nastale številne opornice za roko za različne patologije.

Udeleženci so izrazili veliko zadovoljstvo z organizacijo in izvedbo strokovnega srečanja. Pridobljeno znanje bodo s pridom uporabili v svojem delovnem okolju. Z željo po nadaljevanju take oblike strokovnih izpopolnjevanj so nas obvezali, da bomo začeto delo v prihodnosti nadaljevali in nadgradili.

Praktične delavnice.

Seminar Obračun plače na plačilni listi

Avtor: Darja Pernek

Foto: arhiv sindikata UKC Maribor

Ker se postavlja veliko različnih vprašanj o obračunavanju plač v našem zavodu, smo v Sindikatu UKC Maribor za svoje člane organizirali seminar na temo Obračun plače na plačilni listi. Predstavitev je izvedla samostojna strokovna sodelavka za ekonomsko področje v ZSSS OO Podravje in Koroška Jolanda Lašič. Na seminarju smo izvedeli, kateri viri so povezani z obračunom plač, in sicer Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o sistemu plač v JS, Uredba o enotni metodologiji in obrazci za obračun in iz-

plač obračunavajo in izplačujejo plače na podlagi enotne metodologije in obrazcev, ki jih z uredbo predpiše vlada RS. Plače v JS se obračunavajo in izplačujejo na podlagi povprečne mesečne delovne obveznosti, ki izhaja iz sprejetega letnega delovnega koledarja.

Izvedeli smo, zakaj imamo na plačilni listi normirane ure in dejanske ure, kaj pomenijo določene šifre na plačilni listi, kaj je bruto osnova za izračun, izračun neto plače, obračun pri-

plačilo plač v JS, Zakon o ukrepih na področju plač in drugih stroškov, Zakon o minimalni plači, Zakon o prispevkih za socialno varnost, Zakon o dohodnini, Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za posamezno leto, Zakon o evidenci na področju dela in socialne varnosti, KP za javni sektor, KP za negospodarske dejavnosti v RS, KP za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, KP za zdravstveno nego, Pravilnik o delovnem času v UKC Maribor, ON Planiranje in evidentiranje delovnega časa, Delovni koledar itd.

Po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju (JS) vsi izplačevalci

spjevkov za socialno varnost, akontacija dohodnine, kakšna je stopnja dohodnine za leto 2017 na mesečni ravni in kakšna na letni ravni, kakšna je splošna olajšava v letu 2017 ter prikaz in obračun konkretnega primera plačilne liste po posameznih postavkah.

Seminar je bil izredno zanimiv, saj smo izvedeli, zakaj je naša plača takšna, kot je in da je pravilno obračunana.

Ob dejstvu, da so prisotna stalno ustno izražena negotovanja o izračunu plač v našem zavodu, bi pričakovali večjo zainteresiranost za seminar.

8. september – svetovni dan fizioterapije

Avtor: *Gabrijela Starc*

Združenje fizioterapevtov Slovenije
STROKOVNO ZDRUŽENJE
Slovenian Association of Physiotherapists

ČLAN WCPT - WCPT MEMBER

1000 Ljubljana, Linhartova 51
Slovenija

8. september – svetovni dan fizioterapije je dan, na katerega želimo fizioterapevti z vsega sveta opozoriti prebivalce in odgovorne politike, kako pomembna zdravstvena dejavnost je fizioterapija za zagotavljanje blagostanja prebivalcev.

Zgodovina

8. september je svetovni dan fizioterapije in združuje fizioterapevte po svetu, ki so se tega dne leta 1951 združili v enovito globalno skupnost – WCPT (World Confederation for Physical Therapy) z željo po mednarodni enotnosti in solidarnosti ter s ciljem zagotoviti prebivalcem kakovostno in dostopno fizioterapijo v globalnem smislu.

Čeprav je bilo Strokovno združenje fizioterapevtov (ZFS) ustanovljeno že leta 1954, je polnopravno članstvo v WCPT pridobilo šele leta 1995. Pred tem je moralo izpolniti osnovni merili za članstvo, in sicer najmanj triletno visokošolsko izobraževanje na področju fizioterapije, in da deluje kot samostojna organizacija.

Razlogi za izbiro letošnjega gesla WCPT Telesna dejavnost vse življenje

Dejavnosti svetovnega gibanja fizioterapevtov na ta dan že več let potekajo pod geslom Gibanje za zdravje (Movement for Health). Letošnja dogajanja ob dnevu fizioterapije se osredotočajo na temo Telesna dejavnost vse življenje skladno s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije (WHO). Kako pomembno je gibanje za zdravje, se slovenski fizioterapevti dobro zavedamo, saj se z bolniki s kroničnimi bolečinami in negativnimi posledicami lagodnega življenja srečujemo vsak dan.

Naša prizadevanja so skladna z Resolucijo o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025, ki prav tako predvideva ukrepe za boljše zdravje in kakovost življenja ljudi; od zgodnjega obdobja življenja do pozne starosti. Vključevala naj bi tudi socialno in ekonomsko ogrožene skupine. Vsi si želimo ustaviti trend naraščanja telesne mase prebivalcev, ne le v svetu, temveč tudi v Sloveniji, in tako izboljšati prehranski in gibalni status ljudi ter vplivati na manjšo pojavnost kroničnih bolezni in vzdržnost zdravstvenega sistema doma in po svetu.

Telesna dejavnost izboljša vzdržljivost srca in ožilja ter mišično zdravje ter zmanjša tveganje za številne nenalezljive kronične bolezni, kot so srčno-žilne bolezni in sladkorna bolezen tipa 2. Fizioterapevti lahko pomagamo vključiti telesno dejavnost v vsakodnevno življenje posameznika. S poglobljenim razumevanjem vzdrževanja telesne dejavnosti lahko svetujemo o telesnih dejavnostih in vadbi ljudem vseh starosti. S fizioterapevtskimi postopki jim lahko povečamo številne telesne sposobnosti, kot sta moč in gibčnost, da se lažje gibajo. Z nasveti in predpisovanjem programov telesne vadbe pomagamo ljudem vseh starosti doseči cilje, povezane s telesno dejavnostjo. Posameznik, ki je v boljši telesni pripravljenosti, se v primeru poškodbe ali bolezni tudi lažje in hitreje rehabilitira, kar ni zanemarljive vrednosti.

Fizioterapija v Sloveniji

V Sloveniji imamo po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje aktivnih približno 1300 fizioterapevtov; 40 odstotkov jih ima višjo in 60 odstotkov visoko izobrazbo. Za samostojno delo v javnem zdravstvu morajo po končanem izobraževanju opraviti še devetmesečno pripravništvo, ki se zaključí s strokovnim izpitom. Za delo v zasebni praksi si morajo pridobiti še dodatni dve leti delovnih izkušenj iz fizioterapije. Še preden so vpisani v register zasebnih fizioterapevtov, ki ga vodi Ministrstvo za zdravje, se preverja podiplomsko strokovno izpopolnjevanje proslca. Zakonsko so zavezani stalnemu poklicnemu razvoju, ki se z nadzori redno preverja in sankcionira. Združenje fizioterapevtov Slovenije opozarja prebivalce in odgovorne, da stalno in odgovorno preverjajo usposobljenost izvajalcev in ponudnikov fizioterapevtskih storitev.

1300 fizioterapevtov je premalo za pokrivanje vseh potreb po fizioterapiji v Sloveniji. Na 10.000 prebivalcev je približno šest fizioterapevtov, zato smo po evropski statistiki (Eurostat 2015) uvrščeni na 17. mesto med 23 državami. Finska, Norveška, Švedska, Belgija, Danska, Nizozemska, Nemčija, Francija in Islandija imajo na primer od 12 do 20 fizioterapevtov na 10.000 prebivalcev, kar jim zagotavlja boljši zdravstveni stan-

dard in večje blagostanje. Zaradi premajhnega števila fizioterapevtov in dolgih čakalnih vrst za fizioterapevtsko obravnavo se ljudje pogosto obrnejo na samoplačniške storitve maserjev, zdravilcev in zadnje čase predvsem kineziologov. Vsi omenjeni niso zdravstveni delavci, se ne izobražujejo na visokošolskih zdravstvenih institucijah, so brez kliničnih izkušenj, imajo slabše razumevanje medicinske terminologije in ne sodelujejo z zdravnikom, kot je praksa v fizioterapiji. Reorganizacija visokošolskega izobraževanja in zasebna izobraževanja zdravilcev imajo za posledico veliko novih poklicev, za katere ni predvidenih delovnih mest. Razmere v zdravstvu so trenutno slabo nadzorovane, vendar to še ne pomeni, da se zahtevne zdravstvene oziroma fizioterapevtske storitve lahko zaupajo omenjenim kadrom. Pogosti so zlorabe naziva in oglaševanje fizioterapevtskih storitev oseb, ki nimajo dovoljenja za zasebno fizioterapevtsko prakso.

Čeprav zdravstveni politiki ne dvomijo, da fizioterapija spada v koncept sodobnega zdravljenja in timske obravnave bolnikov, se fizioterapevti pri svojem delu spoprijemamo s številnimi težavami. Skladno z razvijanjem vedno novih trendov zdravljenja in staranjem populacije potrebe po fizioterapiji naraščajo. Glede na ekonomske možnosti države imamo Slovenci razmeroma dobro javno fizioterapevtsko oskrbo. Težave so v slabi organizaciji in dostopnosti do fizioterapevtskih storitev ter neupoštevanju mnenja stroke pri načrtovanju zdravstvene politike oziroma fizioterapevtske dejavnosti. Predlogi, ki smo jih posredovali odgovornim za kakovostno in varno fizioterapevtsko dejavnost v našem zdravstvenem sistemu, bi lahko gotovo prispevali k evropsko bolj primerljivi, predvsem pa tudi prebivalcem bolj dostopni fizioterapiji.

Vizija razvoja na področju fizioterapevtske dejavnosti v Sloveniji

Združenje fizioterapevtov Slovenije predlaga za doseg kakovostne, varne in hitreje dostopne fizioterapije naslednje:

1. Uvedbo licenc in boljšo regulacijo poklica z dodelitvijo javnih pooblastil stroki.

Cilj: dvig kakovosti fizioterapevtskih storitev, preprečevanje slabe prakse in zlorab ter zagotavljanje varnosti pacientov.

2. Skladno s svetovnimi smernicami naj se pacientom omogoči neposredni dostop do fizioterapije.

Cilj: dati pacientom možnost izbire takojšnjega dostopa do fizioterapevtske obravnave. S takim načinom napotovanja bi prihranili veliko denarja, namenjenega za zdravstvo. Odpravili bi napotovanje prek tretje (družinski zdravnik) in tudi četrte osebe (zdravnik specialist). Razbremenili bi predvsem družinske zdravnike, skrajšali čakalne vrste in omogočili dostopnejšo fizioterapijo tudi socialno šibkim, za katere so samoplačniške storitve nedostopne. Trenutno stanje namreč pripomore k temu, da se prebivalci zatekajo k nenadzorovanim alternativcem in zdravilcem.

3. Zagotoviti prebivalcem fizioterapijo na domu in poudariti pomembnost fizioterapevtov v timih za dolgotrajno oskrbo. V okviru javnega zdravstva v Sloveniji trenutno ni organizirane fizioterapije na domu.

Cilj: s fizioterapijo na domu bi omogočili ter ohranjali starejšim in obolelim samostojno življenje na njihovem domu. Socialno ogroženim skupinam, ki si ne morejo plačati samoplačniških storitev, bi zagotovili javno dostopno fizioterapijo. Če bi pacientom omogočili rehabilitacijo na domu po operativnih in drugih posegih v bolnišnici, bi s kontinuiranim zdravljenjem lahko prihranili veliko denarja. Draga operacija kolka ali kolena, na primer, ne bo uspešna, če ji takoj ne sledi fizioterapija.

4. Vključiti fizioterapevte v vse programe, ki vključujejo telesno dejavnost za preprečevanje, zdravljenje in rehabilitacijo obolenj ter poškodb.

Cilj: preprečiti, da zahtevne fizioterapevtske obravnave (kot je npr. kinezioterapija – zdravljenje s pomočjo gibanja) nevroloških, ortopedskih, travmatoloških, internističnih, onkoloških, ginekoloških in drugih bolnikov v času zdravljenja in rehabilitacije ne izvajajo drugi kadri, ki so brez ustrezne klinične fizioterapevtske izobrazbe in ki jih ne zavezuje niti zdravstvena zakonodaja niti zdravstvena etika s področja fizioterapije.

5. V domovih starejših občanov velja normativ 200 varovancev na enega fizioterapevta, kar po mnenju stroke ni sprejemljivo. Osebe, ki so zaradi svojega slabega zdravja in nemo bilnosti končali v socialnih ustanovah, imajo enako pravico do fizioterapevtskih storitev kot preostalo prebivalstvo. Verjetno vsak izmed njih potrebuje take storitve vsak dan.

Cilj: Fizioterapevti, zaposleni v socialnih zavodih oziroma domovih starejših občanov, so zdravstveni in ne socialni delavci, zato njihovo delovanje v prihodnje ne sme več urejati zakonodaja Ministrstva za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti.

Naši predlogi za reorganizacijo fizioterapevtske dejavnosti v Sloveniji so podprti z znanstvenimi dokazi in temeljijo na stalni praksi več kot polovice držav Evropske unije, katere članica smo. Veliko zgoraj omenjenih pomanjkljivosti so navedli tudi tuji strokovnjaki v oceni našega zdravstvenega sistema.

Ob tem se zavedamo težav, s katerimi se spoprijemata celoten zdravstveni sistem in družba. Kritično pomanjkanje denarja je postal tudi poglavitni, vsekakor pa ne edini razlog, da v zdravstvu stagniramo. Bojimo se, da brez temeljitih sprememb, ki jih pričakujemo in zahtevamo, vse skupaj ostaja bolj želja kot realna možnost.

8. september – svetovni dan fizioterapije je torej dan, na katerega želimo slovenski fizioterapevti s podporo globalne skupnosti fizioterapevtov prek vseh mogočih medijev prebivalce in odgovorne politike opozoriti na pomembno vlogo fizioterapije za boljše zdravje prebivalstva doma in po svetu.

27. oktober – svetovni dan delovne terapije

Avtor: Leonida Krajnc

Foto: arhiv Oddelka za psihiatrijo

Delovni terapevti 27. oktobra obeležujemo svoj dan promoviranja poklica in ozaveščanja širše javnosti po vsem svetu od leta 2010 dalje. Svetovni dan delovne terapije je glas svetovnega združenja 92 nacionalnih združenj delovnih terapevtov širom sveta (WFOT) in ob enem priložnost ozaveščanja javnosti o strokovnih dosežkih na področju delovanja delovnih terapevtov. Stroka se promovira tako v lokalni skupnosti kot tudi na ravni države in izven njenih meja. To je primeren trenutek, ko družbo ozaveščamo o vpetosti delovne terapije in njenem vplivu na življenje posameznika. Humanost poklica delovnega terapevta se ne odraža le med posamezniki, ki poklic opravljajo, temveč tudi med ljudmi, ki se z delovnimi terapevti srečujejo kot uporabniki ali zunanji opazovalci.

Leonida Krajnc

Delovna terapija je zdravstvena stroka, ki omogoča, da se ljudje kljub različnim okvaram, boleznim in prizadetostim vključujejo v njim smiselne vsakodnevne aktivnosti, kar pozitivno vpliva na njihovo zdravje in dobro počutje. Delovnega terapevta lahko srečamo v bolnišnicah, rehabilitacijskih centrih, inštitutih, šolah, vrtcih, domovih za starejše,

dnevnih centrih in na uporabnikovem domu. Večina delovnih terapevtov v Sloveniji deluje v institucijah, za razliko od bolj razvitih držav (Skandinavske države, Velika Britanija, Nizozemska, Amerika, Kanada, Avstralija idr.), kjer delujejo predvsem na uporabnikovem domu in v skupnosti. Načrtovalci zdravstvene in socialne politike teh držav zagovarjajo, da je treba ljudi ohranjati v domačem okolju čim dlje oziroma jim omogočiti zdravljenje in rehabilitacijo na domu. Svetovnim trendom krajšanja hospitalizacij sledimo tudi pri nas, žal pa ni poskrbljeno za kontinuiteto obravnave na domu oziroma v skupnosti.

Kaj lahko pričakujete od delovnega terapevta?

Delovni terapevt posameznika v celotnem procesu obravnava kot enakopravnega partnerja in ga aktivno vključuje pri

sprejemanju odločitev glede svojega zdravljenja. Povpraša ga o njegovih težavah pri izvajanju vsakodnevnih aktivnosti in oceni stopnjo njegovih sposobnosti. Na tej osnovi skupaj z njim izdelata plan poti za reševanje problemov, pri čemer uporablja različne strategije, s katerimi vpliva na posameznikove sposobnosti, izvajanje aktivnosti in njegovo vključevanje v družbo.

- Na primer: oseba po možganski kapi ima težave pri hranjenju, kar je lahko posledica zmanjšane funkcije roke, okrnjenih kognitivnih sposobnosti idr. Delovni terapevt takšni osebi pomaga pri izboljševanju spretnosti hranjenja in posledično oseba postane bolj samostojna pri tej in ostalih aktivnostih, ki zahtevajo podobne spretnosti.

- Na primer: oseba z motnjo v duševnem zdravju ima težave pri nakupovanju (zaradi česar je odvisen od pomoči drugih), kar je lahko posledica motenj mišljenja, pomanjkanja volje, zmanjšanih kognitivnih sposobnosti, pogoste anksioznosti ipd. Delovni terapevt jo nauči strategij za reševanje teh težav, kar postopoma vodi v izboljšanje spretnosti za samostojno in neodvisno delovanje v širšem okolju.

- Na primer: starejša oseba, ki živi sama, ima s starostjo povežane težave (gibanje, hoja po stopnicah, vstopanje v kopalno kad, doseganje predmetov na višini idr.). Delovni terapevt ji pomaga oceniti ovire v stanovanju in ji svetuje pri ustreznih prilagoditvah zaradi varnosti in lažje izvedbe določenih dejavnosti (preprečevanje padcev, nesreč in posledičnih hospitalizacij).

- Na primer: otrok s cerebralno paralizo ne more razviti spretnosti, ki so značilne za določeno starostno obdobje, kar je posledica zmanjšanih gibalnih in/ali kognitivnih sposobnosti. Delovni terapevt ga z izboljševanjem telesnih funkcij pripravlja na kasnejše učenje izvajanja vsakodnevnih aktivnosti.

- Na primer: otroci z avtizmom imajo med drugim tudi težave pri igri z vrstniki, sprejemanju sprememb v različnih življenjskih situacijah, komunikaciji, kar vpliva na nižjo samostojnost na vseh življenjskih področjih. Delovni terapevt z različnimi terapevtskimi pristopi tem otrokom pomaga pri večji samostojnosti in predvsem s pristopom senzorne integracije vpliva na boljšo predelavo senzornih dražljajev ali pomaga pri razvijanju določenih senzornih strategij, ki osebi pomagajo v stre-

snih situacijah.

Kaj so osnovna prepričanja in vrednote delovnega terapevta?

Zdravje

V delovni terapiji gledamo na zdravje kot na produkt interakcije posameznika in njegovega okolja, ki se odraža kot posameznikova sposobnost sodelovanja na vseh področjih človekovega delovanja od skrbi zase in svojih bližnjih, dela in produktivnosti, do preživljanja prostega časa in vključevanja v družbo.

Oseba

Človek je bio-psiho-socialno bitje. Ima svoja lastna prepričanja, vrednote, sposobnosti in potenciale. Sposoben se je učiti, vplivati in skrbeti za svoje zdravje in kakovost življenja. Osnovne človekove pravice mu omogočajo dostojno življenje ne glede na vero, raso, spol in politično pripadnost. Možnost izbire bistveno vpliva na motivacijo posameznika za sodelovanje; je eden od temeljnih pogojev za kakovostno življenje.

Dejavnost

Edinstvenost delovne terapije se kaže prav v njeni usmerjenosti k dejavnosti kot bistvu pri promociji in vzdrževanju zdravja ter dobrega počutja. Dejavnosti so del kulturnih in

osebnih smiselnih aktivnosti, v katerih ljudje sodelujejo, oblikujejo ritem dneva, imajo nadzor nad življenjem in dajejo smisel življenja.

Okolje

Okolje je sestavni del človekove dejavnosti. Dejavnost se ne more dogajati v vakuumu, ampak le v življenjskem prostoru; fizičnem, ki ga lahko vidimo in se ga dotikamo ter v notranjem, čustvenem okolju in prostoru, ki ga tvorijo drugi ljudje z njihovimi prepričanji in vrednotami. Okolje zagotavlja posamezniku socialno in ekonomsko podporo, kulturo, vrednote, infrastrukturo in tehnologijo. Okolje omogoča, ali pa tudi omejuje kakovost posameznikovega življenja.

Delovni terapevt je zdravstveni delavec, predan svojemu poklicu. Pri svojem delu je empatičen in ne nazadnje v vseživljenjskem procesu učenja svoje strokovno znanje dopolnjuje in nadgrajuje. Delo z ljudmi, bolniki, uporabniki, posamezniki opravlja profesionalno v skladu s standardi prakse in z upoštevanjem etičnih načel.

Galenova misel, da je »delo najboljši zdravnik«, je rdeča nit razvoja stroke delovne terapije.

Delovni terapevti po vsem svetu letošnji dan obeležujemo s sloganom: »Obveščaj, navdušuj, vplivaj.«

Ustanovitev Sekcije zdravstvene administracije Slovenije (SZAS)

Avtor: Alenka Dorič

Foto: EDUCA Izobraževanje Nova Gorica

V soboto, 2. 9. 2017, je bil v Splošni bolnišnici (SB) Izola sestanek Delovne skupine predstavnic in predstavnikov zdravstvene administracije slovenskih bolnišnic. Delovna skupina je bila ustanovljena na 1. slovenski izobraževalni konferenci Sodobna poslovna sekretarka/administratorka v zdravstvu in socialnem skrbstvu, ki je potekala od 5. do 6. aprila 2017 v Rogaški Slatini z namenom delovanja za izboljšanje položaja zdravstvene administracije na državni ravni in sooblikovanja programa naslednjih izobraževalnih konferenc.

Najprej nas je nagovoril direktor SB Izola mag. Radivoj Nardin in poudaril pomembnost zdravstvene administracije za uspešno delovanje in poslovanje bolnišnice.

Pozdravni nagovor direktorja SB Izola.

Nato nam je vodja zdravstvene administracije Loredana Mejak predstavila organizacijo in delovanje zdravstvene administracije v SB Izola.

Ogled SB Izola.

Sledila je razprava o položaju zdravstvene administracije v slovenskih bolnišnicah. Zaposleni v zdravstveni administraciji namreč že nekaj časa ugotavljamo, da je potrebno odločnejše pristopiti k aktivnostim za izboljšanje položaja zdravstvene administracije, ki je daleč pod nivojem glede na zahtevnost dela in odgovornosti. Prisotni so skozi razpravo izrazili željo in interes za ustanovitev Sekcije zdravstvene administracije. Tako je bila na podlagi glasovanja prisotnih udeležencev in udeleženk ustanovljena Sekcija zdravstvene administracije Slovenije (SZAS), ki bo delovala v okviru Zveze klubov tajnic in poslovnih sekretarjev Slovenije.

Ustanovitveni sestanek sekcije.

SZAS bo povezovala vse zaposlene v zdravstveni administraciji javnih zdravstvenih zavodov Slovenije. Sekcija se bo trudila ne samo za izboljšanje položaja zdravstvene administracije, temveč tudi za nenehno strokovno izobraževanje zdravstvenih administratorok/jev. Zavod EDUCA izobraževanje bo v ta namen enkrat letno v mesecu marcu pripravil dvodnevno izobraževalno konferenco, namenjeno zaposlenim v zdravstveni administraciji.

S Tonetom Partljičem o alkoholizmu

Avtor: Zoltan Pap

Foto: arhiv Oddelka za psihiatrijo

V organizaciji Društva zdravljenih odvisnikov Podravje in terapevtskega tima Enote za bolezni odvisnosti, ki deluje v okviru Oddelka za psihiatrijo, je 26. septembra potekala prireditev, ki je bila namenjena bolnikom, ki se zdravijo zaradi bolezni odvisnosti, njihovim svojcem, strokovnim sodelavcem in tudi drugim zainteresiranim. Motiv prihoda dvestopetdesetih udeležencev je bila želja po spoznanju zgodbe o uspešno premaganem alkoholizmu Toneta Partljiča, ki ga sicer poznamo kot slovenskega pisatelja, dramatika, scenarista, politika, učitelja in seveda kot klasika slovenske komedije. Udeleženci prireditve so imeli možnost vpogleda v način in potek zdravljenja odvisnosti izpred več kot štirideset let in v spomine zdravljenca takratnega časa, katere je le-ta predstavil na hudo mušen način. Deležni so bili tudi mnogoterih spoznanj, stališč in modrosti iz prve roke enega najbolj znanih slovenskih abstinentsov, katerega abstinenca traja že štiriinštirideset let. Med celotno prireditvijo smo imeli možnost biti deležni izjemnosti Toneta Partljiča, ki se kaže v njegovi odprtosti, odkritosti in sproščenosti njegovega pripovedovanja o lastnem

Zahvala Tonetu Partljiču ob koncu predavanja.

Udeleženci prireditve.

alkoholizmu. Ob prehajanju v drugo polovico prireditve je smeh na obrazu poslušalcev bil vse pogostejši in ob koncu srečanja je dosegel vrhunec. Tone Partljič je s svojimi vsebinami in načinom podajanja le-teh namreč dosegel, da so udeleženci prireditve odhajali domov z vedrimi obrazy, kar je

bil tudi glavni namen organizatorjev prireditve. Menimo namreč, da je vzdušje, ki nam ga je uspelo ta dan ustvariti na Oddelku za psihiatrijo UKC Maribor, najučinkovitejše zdravilo za boljše duševno zdravje jutrišnjega dne, za kar si bomo prizadevali tudi v prihodnje.

Tone Partljič med predavanjem.

„PSIHIČI“

Avtor: Dejan Kuzma

Foto: arhiv Oddelka za psihiatrijo

Smo odprta skupina sodelavcev, zaposlenih v UKC Maribor na Oddelku za psihiatrijo. Ker je narava in specifičnost našega dela zelo zahtevna, smo se odločili okrepiti odnose timskega dela

tudi izven delovnega okolja. Cilj naše skupine je skrbeti za dobro fizično in psihično pripravljenost, dvigovanje lastne samopodobe, zniževanje vsakodnevnega stresa ter razvijanje tim-

skega dela. Naš skupni cilj je šport, zato smo se zadnji dve leti dobivali v športnem centru Barada. Naši člani se nikoli poprej niso ukvarjali z borilnimi veščinami, vendar se z delom in vztrajnostjo hitro učijo, kar se kaže tudi v napredku skupine.

Naši treningi potekajo pod strokovnim vodstvom Aleša Zemljčiča, ki se z borilnimi veščinami ukvarja že vrsto let. V svoji bogati tekmovalni karieri je osvajal kolajne na vseh največjih svetovnih tekmovanjih. Na svetovnem prvenstvu v taekwondoju je osvojil dvakrat tretje, enkrat drugo mesto, ter sedemkrat naslov evropskega prvaka. V kickboksju je dvakrat osvojil naslov svetovnega prvaka in enkrat naslov evropskega prvaka.

Različne vaje, ki jih izvajamo dva krat na teden, nam pomagajo, da skrbimo za dobro fizično pripravljenost in spoznavamo tehnike različnih borilnih veščin, kot so boks, kickboks, taekwondo, MMA ...

Sami treningi nam veliko dajejo, a najpomembnejša je naša povezanost, zaupanje in timski duh, kar se v veliki meri kaže tudi na delovnem mestu. Letošnja sezona treningov je že za nami. Vsi se že zelo veselimo ponovnega začetka v septembru, saj smo mnenja, da je telesna aktivnost pomembna za zdravje telesa in duha.

Vsi enako misleči ste dobrodošli!

Zbrali 80.100 ml krvi

Avtor: Željko Latin

Foto: R. G.

Vijol'čna kri za vse ljudi. Šestič. Tradicionalno smo se v Ljudskem vrtu zbrali z dobrim namenom in zbrali 80100 ml krvi. Na naši krvodajalski akciji smo imeli 236 sprejemov.

Še enkrat se je pokazalo, da »Mi skupaj eno smo« ni samo slogan. Odziv je bil izjemen – v znamenju tekmovalne sezone in rekordnih števil. Krvodajalce sta v imenu ekipe, ki je dobila še en prost dan pred nadaljevanjem neizprosne ritma, prišla pozdravit Denis Šme in Aleš Mertelj. »Tako kot na tekmah, se tudi v tej krvodajalski akciji kaže, da smo skupaj eno, da so ljudje pripravljeni žrtvovati del sebe za dobrobit drugih. Mariborčani so še enkrat pokazali, kako veliko in vijolično srce imajo,« je dejal Šme.

Aleš Mertelj je dodal: »Nepopisno gnečo v notranjih prostorih je lepo videti; pri nas jo imamo, tudi ko ni tekme. Lepo je videti toliko veselih in nasmejanih ljudi, pripravljenih pomagati ljudem. Odziva smo zelo veseli. Medicinsko osebje nam je predstavilo pomen akcije, dobrodošle ob primanjkljajih, ki se včasih pojavljajo v zdravstvenih ustanovah. Tudi zato smo prišli pozdravit darovalce: Ponosni in veseli smo, da tako množično darujejo.«

Organizacija dolgoletne prireditve je danes dobila novo potrditev s povečanjem števil (lani je bilo zbranih 55.350 ml). Tega so veseli tudi v UKC Maribor: »Danes nas je preplavila vijol'čna kri. Takšne akcije s tako množično udeležbo ne po-

Osebjje Centra za transfuzijsko medicino skupaj z dvema igralcema NK Maribor.

mnim niti po pripovedih drugih. Fenomenalna akcija, odziv in navijači,« je povedala dr. Petra Leber in pojasnila pomen takšne akcije. »To je posebna in koristna priložnost, da ljudi spomnimo na krvodajalstvo.«

Pridobivanje novih darovalcev je neprecenljivega pomena: »Ljudje, ki jih je malo strah, morda ravno s takšno akcijo premagajo tovrstne predsodke, kar krvodajalstvu seveda koristi. Krvodajalci vedno razmišljajo pozitivno. Pozdravljamo akcije, ki ljudi pozivajo, da rečejo, to bi lahko naredil tudi jaz. Ljudi je treba opominjati, da lahko na tak način pomagajo drugim.«

Ob zbiranju življenjske tekočine, ki jo v zdravstvenih ustanovah vedno potrebujejo, smo dobili tudi nove podpisnike izjav o darovanju organov in števec VJLV premaknili na 387. Hvala vsem!

Zvesta navijačica NK Maribor ob darovanju krvi.

»Vijol'čna kri za vse ljudi« 2017

Avtor: Janja Jemenšek

Foto: NK Maribor

Že šesto leto zapored se je pod vzhodno tribuno Ljudskega vrta odvijala krvodajalska akcija »Vijol'čna kri za vse ljudi« 2017, ki jo zvesta navijačica NK Maribor Mojca Pepelnik organizira v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije OZ Maribor in Centrom za transfuzijsko medicino UKC Maribor.

Krvodajalske akcije so se udeležili navijači vseh starosti. Da je potreba po krvi vedno prisotna, se zavedajo vsi; tako organizatorji kot tudi krvodajalci. Veliko je bilo navijačev, ki pridejo vsako leto, pa tudi takšnih, ki so bili na krvodajalski akciji prvič. Tokrat sta se v vlogi navijačev znašla nogometaša vijoli-

častih Aleš Mertelj in Denis Šme, ki sta prišla spodbujat vse krvodajalce in se jim zahvalit za podporo.

Vsak darovalec krvi je prejel unikatno darilo. Ob tem so lahko podpisali tudi pristopno izjavo o darovanju organov v sklopu projekta »Vijol'čna je ljubezen večna«, ki je nadgradnja akcije »Vijol'čna kri za vse ljudi«.

V imenu Centra za transfuzijsko medicino UKC Maribor se zahvaljujemo vsem, ki pripomorejo k vsakoletni uspešni izvedbi krvodajalske akcije »Vijol'čna kri za vse ljudi«.

Motoristi - krvodajalci

Avtor: Danijela Uležič Paučič

Foto: arhiv CTM Maribor

V dislocirani transfuzijski enoti UKC Maribor v Murski Soboti so 5. junija člani pomurskega Moto kluba »Gronska strejla« (v prevodu: gromska strela) darovali kri naši zdravstveni ustanovi. Kri darujejo redno že sedmo leto zapored, saj se zavedajo, da so zelo ranljiva skupina udeležencev v prometu, tako kot vsi motoristi. Klub šteje 30 članov in članic vseh starosti od 18 do 67 let in različnih poklicev, ima tudi osem pripravnikov ozir. pripravnic. Člani kluba se med seboj družijo in si pomagajo tudi izven društva. Zavedajo se, da so lahko zelo hitro udeleženci v prometni nesreči, zato se vključujejo v tečaje varne vožnje in predavanj, ki jih organizira policija. Po podatkih prometnih nesreč s smrtnim izidom za leto 2015 in 2016 (podatki posredovani iz MNZ – Generalne policijske uprave) za voznike mopredov oz. koles z motorjem in motornih koles ugotavljajo, da do nesreč pride zaradi zdrsa z vozišča in trka v objekte ali ovire na vozišču ali zaradi trka v nasproti vozeče vozilo. V večini primerov, ko so povzročitelji vozniki drugih prevoznih sredstev, gre za neupoštevanje pravil o prednosti.

Zaposleni v transfuzijskih ustanovah dobro vemo, da so poškodovanci v prometnih nesrečah lahko tudi veliki porabniki krvi in da kljub vsem naporom kirurgov popolna ozdravitev večkrat ni možna ter ostanejo invalidi. To še posebej velja za motoriste. Zato bodimo strpni do njih in jim še posebej v vročih poletnih dneh in ob slabem vremenu dajmo prednost na vozišču. Saj veste, to je nekako tako, kot pravi pregovor: živi in pusti živeti!

Izvedba delavnic na temo komuniciranja in pravil profesionalnega vedenja

Avtor: Janez Lenc

Foto: T. Š. M.

Leta 2016 smo sprejeli organizacijsko navodilo Pravila profesionalnega vedenja ON 55 UV 007, ki je dostopno na naši intranetni strani. Da bi navodilo bolj približali zaposlenim, smo se v Centru za odnose z javnostmi in marketing odločili za izvedbo delavnic v posameznih organizacijskih enotah. Tako sta 20. septembra 2017 potekali dve delavnici, in sicer ob 13.00 za prvo skupino in ob 14.00 za drugo skupino delavcev v delilni kuhinji. V četrtek, 28. septembra 2017, smo ob 13.00 izvedli delavnico še za tretjo skupino delavcev iz delilne kuhinje. Delavnic se je udeležilo 22 delavcev delilne kuhinje. Cilj delavnice je spodbuditi skupni razmislek o pravilih profesionalnega vedenja na delovnem mestu in komuniciranja med zaposlenimi. Hkrati želimo spodbujati h krepitvi boljših medsebojnih odnosov, kar prispeva k dolgoročni izgradnji boljše delovne klime in organizacijske kulture. Vzdušje na delavnicah je bilo pozitivno in sodelovanje udeležencev je bilo odlično. Udeleženci prve delavnice so ob koncu celo zaploskali. S takšnimi delavnicami nameravamo nadaljevati tudi v drugih organizacijskih enotah. V kolektivih, kjer so omenjene

delavnice že bile izvedene, smo pripravljeni obravnavati teme, za katere kolektiv meni, da bi se o njih bilo smiselno pogovoriti.

Starejši izdelali punčke iz cunj za male junake

Avtor: Š. P.

Foto: R. G.

V okviru svetovnega dneva starejših, ki ga obeležujemo 1. oktobra, so stanovanke Doma pod gorco posebej za male bolnike na Kliniki za pediatrijo UKC Maribor ročno izdelali in podarili kar 45 punčk iz cunj.

Že peto leto zapored so se v Domu pod gorco odločili, da male bolnike s Klinike za pediatrijo UKC Maribor razveselijo z ročno izdelanimi unikatnimi punčkami iz cunj. Ročnih spretnosti se je letos lotilo kar dvanajst stanovalcev, pet se jih je tudi udeležilo predaje na Kliniki za pediatrijo. V okviru delovne terapije so krojili, šivali in polnili zašite modele punčk, vsi z enim ciljem – osrečiti in polepšati dan otrokom v bolnišnici. Letos so bili še posebej pridni, saj je pod njihovimi spretnimi rokami nastalo kar 45 čudovitih punčk, ki so se jih otroci še posebej razveselili. Punčke so iz blaga in ne vsebujejo materialov, ki bi lahko škodovali otrokom.

Predstojnica Klinike za pediatrijo izr. prof. dr. Nataša Marčun Var-da se je stanovalcem in zaposlenim Doma pod gorco zahvalila za trud in čas, ki so ga vložili v izdelavo punčk. Ob tem je poudarila pomen takšnih in podobnih akcij, ki »otrokom polepšajo bolnišnični vsakdan in omogočijo, da vsaj za trenutek pozabijo na tegobe bolezni«.

V Domu pod gorco se stanovalci udeležujejo različnih aktivnosti. Na kreativnih delavnicah izdelujejo izdelke, v katere vložijo veliko truda, predvsem pa svoje srce. Tako že nekaj let izdelujejo tudi punčke iz cunj, saj življenje ni narejeno samo za želje, temveč za dejanja vsakogar izmed nas. »Punčke iz cunj so za nas tako postale že 'obveza', saj nas pri tem žene srčnost in želja, pomagati tistim, katerih bolezen še sploh ne bi smela prizadeti, pa se je kruta usoda žal poigrala z njimi. V življenje jim želimo prinesiti vsaj en žarek sonca in pokazati, da se z voljo zmore vse. Predvsem pa jim želimo pričarati nasmeh na obrazih, saj nasmeh je najlepše, kar si lahko nadenemo,« so o projektu povedali iz Doma pod gorco.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor slovesno obeležilo 70. obletnico organiziranega strokovnega združevanja v regiji

Avtor: Ksenija Pirš

Foto: Jože Pristovnik

V petek, 2. junija, smo v mariborski dvorani Union obeležili visok jubilej društva, ki smo mu posvetili bogat kulturni program – 4. letni koncert stanovskega pevskega zbora La Vita s pihalnim orkestrom slovenske Policije.

Časti vrednih 70 let delovanja organiziranega, prostovoljnega, strokovnega, poklicnega združevanja medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v širši mariborski regiji, ki delujejo na področju upravnih enot Maribora, Ruš, Slovenske Bistrice in Lenarta, je zgodba o ljudeh, ki so verjeli v skupnost in poslanstvo, ki je preživelo sedem desetletij.

Poslanstvo, ki živi in združuje, nas je skozi večer pospremlilo s posebnimi občutji, saj je ob pogledu na dvorano, izpolnjeno do zadnjega sedeža, bilo čutiti iskreno veselje, hvaležnost, ponos in pripadnost mnogih. Zapis, ki govori o nas, obstaja v času in prostoru in skozi desetletja ne more zbledeti, saj je zapisan v ljudeh.

Zato se krepi in raste, kot življenje samo.

Začetki delovanja mariborskega društva segajo v leto 1947, ko so bile medicinske sestre maloštevilne. Danes društvo združuje okoli 2.000 članic in članov, študentov, zaposlenih in upokojenih kolegic ter kolegov iz izobraževalnih, zdravstvenih in socialno-varstvenih ustanov v regiji.

Društvo vlaga v ljudi ter prevzema vlogo partnerja v procesih strokovnega izpopolnjevanja in vseživljenjskega učenja v zdravstveni negi, babištvu in oskrbi ter razvija področje interesnih dejavnosti za kakovostno preživljanje prostega časa in družnje svojih članic in članov. Razvijamo regijsko, medregijsko in mednarodno sodelovanje strokovnjakov, zaposlenih v skrbi za zdravje ljudi, izobraževalnih, zdravstvenih, socialno-varstvenih in drugih ustanovah, dijakov, študentov in upokojenih.

Društvo ohranja, razvija in krepi vlogo poklica zdravstvene in

Slovesen začetek jubilejne svečanosti društva.

babiške nege z namenom zagotoviti status in ugled zaposlenih v zdravstveni in babiški negi v družbi. Z izvajanjem svojih aktivnosti se vključuje v lokalno zdravstveno-vzgojno delovanje ter sodeluje v družbeni skrbi za zdravje in podporo prebivalstvu v vseh življenjskih obdobjih, v trenutkih zdravja in bolezni. Aktivno skrbi za stanovsko, socialno, kulturno in družbeno udejstvovanje ter za izboljševanje kakovosti življenja svojih članov, aktivno sodeluje na področju razvijanja kulturne in zgodovinske dediščine medicinskih sester in babic, razvija medsebojne odnose s strokovnimi regijskimi društvi, strokovnimi sekcijami, Zbornico - Zvezo, Sindikatom delavcev v zdravstveni negi ter z drugimi strokovnimi združenji in institucijami na lokalni, državni in mednarodni ravni. Krepi vlogo in pomen dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v sistemu zdravstvenega varstva, na regionalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju, spodbuja in razvija kakovost zdravstvene in babiške nege v obravnavi pacientov, razvija, usklajuje in sistematično organizira strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja ter usposabljanja svojih članov, jih usmerja in jim nudi oporo pri osebnem in strokovnem razvoju. V ta namen sodeluje in se povezuje s strokovnimi institucijami, izobraževalnimi, zdravstvenimi ter socialno-varstvenimi zavodi v regiji in izven nje. Prizadeva si za primerjanje in uporabo najboljših praks, spodbuja in razvija znanstveno-raziskovalno delo na področju zdravstvene in babiške nege, pri čemer ustvarja možnosti za aktivno raziskovanje svojih članov. Zbira strokovne, statistične in druge pomembne podatke za razvoj strokovnega področja, ki so v interesu članstva. Sprejema, obravnava in rešuje pobude in izkazane interese članov ter posreduje priporočila za pridobivanje strokovnih in častnih nazivov na področju zdravstvene in babiške nege.

Danes društvo uresničuje svoje poslanstvo skozi številne dejavnosti, ki potekajo v lastnih sodobno opremljenih prostorih in v širšem lokalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju. Od leta 2008, ko smo v regiji soglasno sprejeli odločitev za nakup lastnih delovno poslovnih prostorov, je društvo pridobilo sedež na Ulici heroja Jevtiča 5 v Mariboru. Postali so naš dom, stičišče ustvarjalnega sodelovanja, dobronamernosti, stanovske pripadnosti in podpore.

Ko večkrat zapišemo »Veritas temporis filia«, prevajamo znano modrost, ki pravi »Resnica je hči časa«. O tem zgovorno pričajo naši številni dosežki, zarisani v času in prostoru, ki se tesno prepletata z ustvarjanjem. Osredotočamo se na razvoj in napredek posameznikov in skupnosti. Ne da bi toliko razmišljali o času, razmišljamo o neprestano spreminjajočem se svetu in o vsebini našega dela, ki se v odzivu na potrebe ljudi nenehno razvija. Na slovesnosti so v ospredju bili spoštovanje, veselje, upanje in pričakovanja za prihodnost.

V ta namen so bile podeljene zahvalne listine za dolgoletno sodelovanje pri razvoju področja zdravstvene nege, babištva in oskrbe v regiji ter podporo pri delu strokovnega združenja, njenih članic in članov. Tako smo priznanje namenili slehernemu

posamezniku, ki so mu zahvalo prenesla vodstva zavodov. Zahvaljujemo se jim za to priložnost.

Zahvalne listine so prejeli Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor, Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru, ZD dr. Adolfa Drolca Maribor, ZD Slovenska Bistrica, ZD Lenart, Univerzitetni klinični center Maribor, Dom upokojencev Danice Vogrinec, Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane, Sončni dom, Dom starejših občanov Tezno, Dom starejših Idila, Zavod Hrastovec in Slovensko društvo Hospic – območna enota Maribor.

Zahvalo za podporo pri delovanju društva, za sodelovanje pri strokovnih in drugih dogodkih društva je prejela tudi Slovenska

Ob prejemu zahvalne listine (z leve proti desni): Monika Ažman, Janez Lencl, David Felser in Ksenija Pirš.

vojska, Center vojaških šol mariborske Kadetnice, s katero društvo sodeluje že vrsto let.

Za uspešno delo preteklih desetletij smo se poklonili tudi posameznikom, ki so v regiji prispevali k razvoju sodobnega strokovnega združenja, ki danes v svojem poslanstvu trdno stopa v prihodnost.

Predsednice društva so bile Marta Fištravec, Sonja Kobilica Gros, Marija Kambič, Marija Geršak, dr. Majda Šlajmer Japelj, Helena Polovič, Adrijana Elvič, Lucija Tekauc, Maija Zupančič, Martina Forjan, Elizabeta Mlinarič, doc. dr. Bojana Filej in mag. Milica Lahe. V slavnostnih nagovorih je bila poudarjena vloga in pomen dela zaposlenih v zdravstveni negi, babištvu in oskrbi za zdravje ljudi ter pomen medsebojnega sodelovanja vseh v procesu zdravljenja in oskrbe, saj medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki predstavljamo pomembne deležnike v sistemu zdravstvenega varstva in pomemben glas v doseganju ciljev trajnostnega razvoja družbe – tudi v Sloveniji. Prizadevamo si za strokovno, kakovostno, varno, učinkovito in vsem dostopno zdravstveno obravnavo, k čemur strokovno področje zdravstvene nege in babištva prispeva ključni delež. Ob pacientih smo 24 ur dnevno, vse dni v tednu, skozi vse leto, v vseh okoljih delovanja, v najrazličnejših trenutkih življenja, od rojstva do smrti.

Udeležene so nagovorili predsednica društva Ksenija Pirš, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih

Monika Ažman je ob jubileju društvu izročila priznanje za dolgoletno delo in razvoj strokovnega področja ZBN v regiji. Na fotografiji v družbi Ksenije Pirš.

Jernej Završnik in Milena Frankič sta društvu izročila zahvalo za dolgoletno uspešno delovanje.

tehnikov Slovenije Monika Ažman, podžupan mestne občine Maribor mag. Zdravko Luketič in predsednik Zdravniškega društva Maribor. prim. asist. dr. Jernej Završnik.

Bogat kulturni program je prispeval stanovski pevski zbor društva La Vita z osrednjimi gosti – pihalnim orkestrom Slovenske policije. Dogodku je bil v celoti posvečen njihov že 4. letni koncert.

Vsem in vsakomur posebej iskrena hvala za zaupanje in sodelovanje v uresničevanju poslanstva, številnih nalog in aktivnosti v naših prizadevanjih – za vaše vsakdanje delo ob pacientih, njihovih svojcih, sodelavcih in v širši družbeni skupnosti ter za vaše prostovoljno delo v društvu, ki mu namenjate svoj prosti čas.

Četrty letni koncert pevskega zbora društva La Vita

Avtor: Anemarija Smonkar

Foto: Jože Pristovnik

Letošnji četrti letni koncert pevskega zbora La Vita je bil svojevrsten poklon našemu matičnemu društvu za pomenljivih sedem desetletij organizirane stanovske povezanosti

v zdravstveni in babiški negi severovzhodnega dela naše lepe dežele. V veselje in ponos nam je, da lahko poklanjamo osebni in predragoceni dar, ki ga imamo priložnost razvijati v društvu,

Pogled na La Vito ob začetku sta spremljala vznemirjenje in ganjenost.

Policijski orkester pod taktirko dirigenta Nejca Bečana se je poklonil dogodku.

kajti ljubezen do petja ne more ostati skrita na dnu srca ... Rojeni smo, da bi ljubili in bili ljubljeni takšni, kakršni smo.

Da smo prazničnemu zvenu dodali nekaj več, smo zelo hvaležni, da je z nami praznično darilo sooblikoval nadvse priznani orkester Slovenske policije pod taktirko dirigenta Nejca Bečana.

Ker smo znova drug drugemu dajali ogenj in ga postavili na čudoviti podstavek naše koncertne dvorane Union, smo hvaležne, da zmoremo dati svojemu delu tako lepo glasbeno spremljavo, ki jo vsa ta leta plemeniti naša draga zborovodkinja Klementina Mikec Korpič. Dodana vrednost v naši interpretaciji sta bila tudi naša korepetitorka Mirjana Kostić in veliki prijatelj našega zbora Bojan Marošević, ki se je z mono-

logom Salierija iz Puškinove drame Mozart in Salieri še kako dotaknil naših src.

Prisrčno zahvalo za sooblikovanje praznične akademije namenjamo tudi predsednici društva Kseniji Pirš, ki že deset let uspešno in zavzeto vodi naše društvo in vsem vam, drage kolegice in kolegi, ki ste z nami preživeli nepozabni praznični večer.

Tako kot smo zapele v Bernsteinovem Somewhere, tako želimo nagovoriti vsakogar, ki bo prebral te vrstice. Samo s pokončno držo, sočutjem do sočloveka, z veseljem do dela in zaupanjem v dobroto bomo ustvarili prihodnost. Prihodnost, kjer bo mesto za vse ...

Jernej Završnik in Milena Frankič sta izročila zahvalo pevskeму zboru društva La Vita za njegovo promoviranje poklicev v ZBN skozi kulturno delovanje. Na fotografiji v družbi vodje pevskega zbora Anemarije Smonkar.

Strokovna ekskurzija DMSBZT Maribor v Črno goro

Avtor: Anemarija Smonkar in udeleženci strokovne ekskurzije

Foto: Anita Bezjak

Na začetku septembra smo se v zelo lepem številu odpravili na tridnevno strokovno ekskurzijo DMSBZT Maribor v Črno goro, katere vsebino je že tretje leto zapored sooblikoval stanovski pevski zbor La Vita. V deževni noči, kjer ni manjkalo svetlih in glasnih pozdravov z neba, nas je pot vodila po avtocesti do južne Dalmacije in dalje po jadranski magistrali do črnogorskega primorja. Tam smo si najprej ogledali Medicinsko rehabilitacijski center Dr. Simo Milošević na Igalu. Že od nekdanj prestižni zdraviliški kompleks na Balkanu ima tudi danes pomembno mesto v širšem evropskem prostoru, kjer ga v sam vrh tovrstnih naravnih zdravilišč uvrščajo ravno zdravilne učinkovine morskega blata, mineralna voda in blaga mediteransko podnebje. Veliko osebne note je za izvedbo strokovnega obiska prispevala naša cenjena kolegica Marija Hočevar, ki v tem mednarodno uveljavljenem rehabilitacijskem centru opravlja svoje poklicno poslanstvo že več kot trideset let. Gospa Hočevar je poskrbela tudi za voden ogled muzejskega dela zdraviliške vile Galeb, ki je bila svoj čas namenjena zdravljenju in rehabilitaciji jugoslovanskega predsednika Josipa Broza Tita. Za prirčen sprejem in čas, ki so nam ga namenili, smo jim tudi mi pripravili svojevrsten poklon. Z glasbeno interpretacijo pevskega zbora La Vita smo jim povedali, da želimo v tem času in prostoru ponesti glas medicinske sestre onkraj zidov uradnih institucij in da lahko v našem poklicu tudi z glasbo, to univerzalno govorico, gradimo mostove med ljudmi, mesti in deželami ... V pisni zahvali je svoji sošolki iz Slovenije Marija Hočevar napisala: »Draga Marija, ti ne veš, kako sem srečna, da sem vas lahko objela in kako bogata sem, da sem spoznala nove kolegice. V veliko zadovoljstvo mi je tudi, da sem lahko nekaj ur ostala z vami. Vesela sem, da vam je bilo na potovanju lepo. V moji službi so navdušeno pogledali video posnetek, kjer vse v en glas pojemo pesem z naslovom Od Vardara pa do Triglava, in

tudi o knjigah samo pozitivno komentirajo. Še enkrat najlepša hvala za vse. Vse vas od srca pozdravljam.«

Po strokovnem dopoldnevu se je naša pot vila po prostranem kotorskem zalivu do mesta Kotor. Na kratko bi lahko rekli, da je zgodovinsko mesto z znamenitim obzidjem vseskozi doživljalo svoje vzpone in padce. Mesto je bilo večkrat porušeno, najbolj pa ga je uničil zadnji potres 1979. leta. Solidarnost celotne takratne Jugoslavije in sveta mu je pomagala do današnje podobe. Sledila je vožnja do Cetinja, kjer smo oba večera prenočili. Drugi dan smo si v nekdanjem središču Črne gore najprej ogledali narodni muzej, nato pa smo se podali proti najbolj obiskani znamenitosti Cetinja – Njegoševemu mavzoleju na planini Lovčen. Po 462 stopnicah smo se povzpeli do grobnice največjega črnogorskega pesnika, pisatelja, misleca in filozofa Petra II. Petroviča Njegoša. V mogočnem in zelo akustičnem mavzoleju je pevski zbor La Vita vladiki posvetil znamenito Tebe pojem od Stevana Mokranjaca. Po degustaciji pristnega sira in pršuta smo se odpravili v letoviško Budvo. Doživet in zelo sproščen dan smo zaključili s prijetnim družabnim večerom v hotelu.

Tretji dan smo se po zajtrku počasi poslovili od Črne gore in se po jadranski magistrali podali nazaj proti domu. Opoldan smo še naredili kratek postanek v Dubrovniku, kjer smo se vodeno sprehodili po Stradunu in ulici Prijeko, ki nam vedno znova najlepše ponazori srednjeveško podobo mesta.

Dolgo pot proti domu smo skrajšali z obilico smeha in dobre volje. Utrnila pa se je tudi marsikatera misel, ki smo jih zbrali in vam jih v nadaljevanju z veseljem posredujemo:

Udeleženci strokovne ekskurzije DMSBZT MB na obisku v Medicinsko rehabilitacijskem centru „Dr. Simo Milošević“ na Igalu.

Bilo je veličastno in nepozabno. (Marjeta)

ČRNA GORA – posebno doživetje, tako strokovno kot družabno. Pohvala agenciji, šoferjem, vodički in vsem udeležencem za dobro voljo. Zahvala vodstvu društva, z željo, da v prihodnjem letu ponovno odpotujemo novim dogodivščinam naproti.

Želimo potovati z isto agencijo, ki naj organizira nadstropni avtobus, da bomo lahko skupaj z Lavitkami. To je edino, kar smo pogrešali, da smo bili ločeni od Lavitk. Ocena strokovne ekskurzije: VEČ KOT ODLIČNO!

Ko z La Vito na pot gremo, nama vedno je lepo! (Danica in Damjana)

Ponosna sem na vas, ker zastopate naš poklic in ponese svoje znanje, ki je na visoki ravni tuje države. Druženje z vami je nekaj posebnega – čudovitega, saj so se stakle zelo tesne vezi. Vse dni sem preživela čudovito potovanje z vami. Želim, da spet gremo skupaj.

Hvala vam Lavitke. (Zdenka)

»Kot dež, ki nas je svežil, je padal v nas, v naše srce, zvok prelepih melodij ...«

Od „Lavitkinih“ ljudi, za nove moči, za delovne dni ... (Irena in Ana)

Odlično organizirana strokovna ekskurzija, tako po strokovni kot družabni plati. Vse skupaj je bogatilo veliko novih, mavričnih idej ter spoznanj o južni Dalmaciji, Dubrovniku in o Črni gori. Hvala! In zmaga – Lovčen 1660 m.

Prelepa, nepozabna izkušnja! Še več takih! (Metka in Anita)

TAKŠEN IZLET NAPOLNI BATERIJE!

Črna gora je čudovita dežela, polna naravnih vrednot. V tako prijetni družbi, kot je bila tokrat, je dežela še lepša! (Andrej)

Veliko stvari smo že videli, a z vami je to posebno doživetje. Hvala! (Suzana)

Hvala za čudovito druženje v Črni gori – lepi trenutki vedno prehitro minejo. Upava, da bo spet priložnost, da se vam pridruživa. Želiva še veliko uspehov. (Irena in Mira)

Fantastično potovanje s prijetnimi ljudmi. (Jasmina in Estera)

Prelepo, čudovito in nepozabno. Še kdaj! (Andreja in Lidija)

»Ko v Mariboru ura je odbila polnoč, bili smo mi že daleč proč, bilo je smeha, dobre fore, vrnili zdravi smo se iz Črne gore.« (Darja in Janja)

Čudoviti trije dnevi in vesela družba, se vidimo še kdaj! (Martina in Franc)

Bilo je krasno in nepozabno, družba prava in lepo doživetje, obarvano z ubranimi glasovi na vrhu Lovčena. Takšna doživetja je treba negovati in nadaljevati. (Ivanka in Maks)

Halo! Lepo je bilo. Jaz bi si želela še malo petja Lavitk. Dobro organizirano in vodeno.

Čudovito, točno tako, kot so čudovite Tina in njene pevke. (Mirjana)

Nepozabno, čudovito, polna vtisov in vaših lepših glasov. Čestitava. (Nuša in Ivan)

Kljub dežju bilo je lepo. Še več takih doživetij z La Vito ...

Pesem združuje ljudi. (Selma in Sašo)

Prelepi kraji, prijetne sopotnice, ubrani glasovi in pozitivna energija. Še kdaj! (Danica)

Prišel, videl, zmagal! Zmagale ste in ste zelo odlične. (Miha)

Iskreno, spontano, odlično. Hvala. (Tanja)

Nepozabno potovanje z Lavitkami. Hvala. (Marija)

Veselim se ponovnega druženja z vami. Vse ste zelo prijetne.

Super – saj je vedno tako. Razmišljam, kam bi šli naslednje leto?

Se popolnoma pridružujem zgornjim mislim in tako uspešno drugo leto – se vidimo. Hvala za čudovite tri dni.

Želja samo ena, drugo leto ponoviti z enako ekipo, na drugem terenu. Hvala za lepo doživetje.

Izlet na Dunaj

Avtor: Helena Fluher

Foto: arhiv SDZNS

V soboto, 16. septembra 2017, smo se člani SDZNS podali na potep v staro cesarsko prestolnico – na Dunaj. Kljub dežju ob odhodu nam dobre volje ni manjkalo.

Ob prihodu v avstrijsko prestolnico smo obiskali park dvorca Schönbrunn. Naslednjih nekaj ur je bilo namenjenih obisku živalskega vrta.

Sledila je panoramska vožnja proti središču mesta in krožna vožnja po Ringu mimo opere, parlamenta, mestnega gledališča, mestne hiše, univerze ... Nato je sledil sprehod skozi mestno jedro in krajši ogled največjih kulturno-zgodovinskih znamenj.

tosti. Ostalo nam je še nekaj časa za samostojne ogled, nakup spominkov in osvežitev. Izlet ne bi bil popoln, če ne bi obiskali zabavišnega parka Prater, kjer smo se popeljali z velikim kolesom Riesenrad in občudovali čudovit razgled na celoten Dunaj. Nekateri so preizkusili še številne druge atrakcije zabavišnega parka.

Druženje je bilo prijetno in zanimivo tudi v zadovoljstvo otrok, ki so bili z nami.

Utrujeni in veseli, da nismo bili deležni niti kapljice dežja, smo se zvečer odpravili proti domu.

Razstava od dnevu brezdomcev v avli kirurške stolpnice

Avtor: Humanitarček

Foto: Humanitarček

posedati v avli ob skodelici kave iz avtomata, ko se skrijejo pred mrazom.

Del njihovih zgodb bo na voljo v steklenih vitrinah avle kirurške stolpnice in predstavljajo uvod na vpogled v njihova življenja na Starem mostu.

Vljudno vabljeni na ogled razstave.

Tudi letos je UKC Maribor ponudil svojo avlo v pritličju stavbe Klinike za kirurgijo zgodbam tistih, ki jih je življenje pahnilo na ulico. Brezdomcem... tistim gospodom in gospem, ki jih velikokrat vidite

Ribiči tekmovali za najbolj prestižen naslov

Avtor: Anita Kirbiš

Foto: Anita Kirbiš

Ribiška sekcija UKC Maribor, ki že skoraj tri desetletja kljubuje vsem »cunamijem«, je v letošnji lovni sezoni organizirala tri tekmovanja v športnem ribolovu po principu ujemi in spusti. Na ribniku v Pivoli, pod nekdanjo »Psihiatrijo«, je bilo nedavno tekmovanje za najbolj prestižen naslov Ribiški car. Lovoriko osvoji namreč tisti ribič, ki ujame največjo oz. najtežjo ribo. Poleg svečane oprave prejme tudi velik pokal in praktično nagrado.

Ko je že vse kazalo, da bo zaradi slabega vremena treba tekmovanje prestaviti na naslednji konec tedna, je vendarle prenehalo deževati in vreme je vzdržalo prav do žvižga predsednika tekmovalne komisije Milana Robarja, ki je naznanil konec tekme.

Debele štiri ure je enajst ribičev in ena ribička namakalo trnke ter skušalo z različnimi recepturami vab prelisčiti kapitalne krape v ribniku. Na koncu tekme je sledilo »firbčno« tehtanje. Vsi povprek so jeli ugotavljati, da jim je največja riba le ušla.

Sreča se je tokrat nasmehnila našemu novemu članu Ediju Krambergerju, ki si je z največjim ulovom ta laskavi ribiški naslov pripel za eno leto. In velika mrcina – krap, ki je tehtal 3820 g, je po tehtanju in fotografiranju z največjim veseljem odplaval nazaj v ribnik.

Predsednik sekcije Igor Trstenjak se je tokrat ponovno izkazal kot dober »roštiljaš« in po malici je sledila razglasitev rezultatov, podelitev pokala in svečana primopredaja oprave »ribiškega carja«; večina se je morala zadovoljiti le s potrdilom o udeležbi.

Dodati je treba, da brez gospodarja sekcije Alojza Vranca, ki je dan pred tekmo organiziral delovno akcijo, naša zelena oaza ne bi imela tako lepega izgleda.

XII. Športne igre slovenskih bolnišnic – Otočec

Avtor: R. G.

Foto: arhiv UKC MB, arhiv ZZZS

9. septembra 2017 smo se predstavniki UKC MB udeležili 12. športnih iger slovenskih bolnišnic, ki so tudi letos potekale na Otočcu – na lokaciji, ki nam je vedno zelo prijetna.

Vsem udeležencem še enkrat čestitam in se jim hkrati zahvaljujem, da s svojim trudom in zagnanostjo zastopajo naš UKC in s tem pripomorejo k odlični skupni uvrstitvi.

Zahvaljujem se tudi direktorju UKC Maribor prof. Vojku Flisu, ki nas je finančno podprl in nam omogočil sodelovanje.

Vsak tekmovalec je tekmoval v več disciplinah. Rezultati do 3. mesta so naslednji:

Individualne discipline:

- Tenis – moški: 1. mesto (Tomaž Friedrich)
- Badminton – ženske: 1. mesto (Barbara Borko)
- Badminton – ženske: 3. mesto (Rebeka Gerlič)
- Badminton – moški: 2. mesto (Tadej Durič)
- Badminton – moški: 3. mesto (Tomaž Krenčnik)
- Pikado – ženske: 3. mesto (Bernarda Andrej)

Ekipne discipline:

- Odbojka – moški: 1. mesto (Oliver Kocbek, Miran Merkuš, Damjan Vidovič, Aleš Slanič, Tomaž Krenčnik)

Mednarodna konferenca o izgorevanju med zdravstvenim osebjem

Avtorica: doc. dr. Zlatka Rakovec Felser, spec. klin. psih.

Foto: arhiv MF UM

Prvi teden novega študijskega leta se je na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru zaključil z mednarodno konferenco Stres, izgorevanje zdravstvenega osebja in zaščita. Potekala je pod pokroviteljstvom Ministrstva za zdravje in Medicinske fakultete Univerze v Mariboru. Ob sodelovanju domačih in tujih strokovnjakov je omogočila vpogled v podatke raziskav, ki so bile izvedene na temo distresa, izgorevanja, njenih vzrokov, posledic in možnih preventivnih ukrepov v zdravstvu.

Tematika izgorevanja v zdravstvu pri nas ni nova. Treba je spomniti, da je kot ena prvih raziskav na to tematiko potekala ob podpori Zavoda za zdravstveno varstvo Slovenije prav v nekdanji Splošni bolnišnici Maribor, današnjem UKC Maribor, že pred dvema desetletjema, v letih 1996/97, sodelovalo pa je tako 154 medicinskih sester kot skupina 50-ih zdravnikov. A od tedaj se je v zdravstvu veliko spremenilo. Že tedaj v zajeti skupini medicinskih sester ni bilo med njimi nobene, ki bi pri

vprašanju o komunikaciji ne izpostavila njenega pomena v urejanju medosebnih odnosov na delovnem mestu. In kako bi bilo to videti danes? Ne le med medicinskimi sestrami, pač pa tudi med zdravniki in drugim osebjem v zdravstvu? Sploh, če vemo, da so prav slog vodenja, organiziranje dela, informiranje, zmožnost empatije in poslušanja ter medsebojna podpora in pomoč, v zdravstvu še posebno, bistvenega pomena za ustvarjanje produktivnega vzdušja na delovnem mestu? In je to toliko pomembnejše izpostaviti v razmerah v družbi, kjer se je na račun neizprosnega tekmovanja v odnosih uveljavila popolna medsebojna odtujenost in nezaupanje?

A vrnimo se k tematiki distresa pri delu zdravstvenega osebja in najštevilčnejšima skupinama med njimi, zdravnikom in medicinskimi sestram. Kaj naj razumemo pod stresom in kaj sploh pomeni poklicno izgorevanje? Iz vsakdanjih pogovorov o obeh pojavih lahko spoznamo, da se o obeh pojavih govori še vedno na pamet. Oba pojava se sicer kažeta v podobnih znamenjih, a izgorevanje je vendar veliko več od stanja stresne obremenjenosti in stresne izčrpanosti. Medtem ko si posameznik po stanjih stresne izčrpanosti lahko razmeroma hitro opomore, je stanje sproženega procesa izgorevanja v končni fazi pogosto ireverzibilno. Človeka oropa temeljne življenjske radosti in ga tudi notranje preoblikuje. Sploh pa izgorevanje ni posledica prekomernega dela in stresna obremenjenost ne vodi nujno v proces izgorevanja. Proces izgorevanja s spremembami v mentalnem, telesnem, vedenjskem in socialnem življenju posameznika ni sprožen s količino dela, pač pa z opravljanjem dela, ki posameznika notranje ne izpolnjuje, ki ga je oropalo idealov in potrebne vneme in mu je zato v prostem času že sama misel na naslednji delovni dan v breme.

Ob doslej več kot tisoč objavljenih raziskavah, preko šest tisoč spisanih člankov in izdanih knjigah s tega področja, tuji avtorji vedno znova poudarijo, da so procesu poklicnega izgorevanja najbolj izpostavljeni ljudje, katerih delo vključuje skrb za druge, zaradi česar so permanentno siljeni odrivati lastne probleme in skrbi. To sicer ni edini dejavnik, ki odloča o pojavu, pač pa je eden v množici drugih, institucionalnih in tistih povsem individualne narave.

Bolnišnična ustanova je sistem; njene kompleksnosti in občutljivosti ni mogoče primerjati z delovanjem nobene druge delovne organizacije. Ko razmišljamo o odnosih in medosebnem sporazumevanju v njej, moramo razen bolnikov in njihovih svojcev imeti v mislih še medicinsko in drugo osebje, ki vsak zase in vsi skupaj morajo delovati sinhrono. Tisto, kar jih

združuje, so cilji pri delu, na vrhu katerih je težnja po učinkoviti zdravstveni oskrbi prebivalstva.

In kako je videti, če pustimo ob strani strokovno usposobljenost in za razliko enkrat vzamemo pod drobnogled osebni nivo zaposlenih? Kaj se dogaja z njimi, koliko je poskrbljeno zanje, ki bi morali skrbeti za druge? V bolnišnico dnevno vstopa množica bolj ali manj zaskrbljenih ljudi in vsak od njih je lahko zgodba zase. Bolniki, njihovi svojci, z najrazličnejšimi telesnimi tegobami, tudi s trdovratnimi bolečinami, strahom, zaskrbljenostjo za svojo prihodnost ali prihodnost svojih dragih, pa tisti, ki se jim zaradi slabih novic podira svet, taki, ki so izgubili upanje, ali pa so jezni na ves svet in se jim zdi, da jim hrbet obračajo vsi, ki bi jim morali pomagali. Pestra množica čustvenih reakcij, s katerimi se ni lahko soočati, še posebno ne iz dneva v dan, in še posebno ne ob zavesti, da mora biti prav zdravstveno osebje tisto, ki ta val negativne energije obvlada, v zmešnjavi človeških čustev in reakcij v bolnikih in njihovih svojcih vzbudi zaupanje ter jih na koncu pritegne k sodelovanju.

Vse velike ameriške in evropske raziskave opozarjajo na problem obremenitev zdravstvenega osebja, ne le tistih, ki izvirajo iz narave dela, pač pa tudi tistih, ki se skrivajo tako na institucionalni, kot na individualni ravni. Opozarjajo na posledice, ki jih prinese nezadovoljstvo in izgorevanje zdravstvenega osebja, in še posebej zdravnikov in medicinskih sester za oskrbo bolnih in pomoči potrebnih, za medosebne odnose zaposlenih, potrebno vzajemno informiranje, podporo in pomoč, ne nazadnje pa tudi za kakovost življenja vsakogar od njih. Čustvena iztrošenost, razosebljen odnos do soljudi, lastnega poklica in sebe, prisoten v obliki cinizma, in končno tudi v obliki znižane delovne vneme in učinkovitosti – to gotovo niso dejavniki, ki bi krepili sistem zdravstvene oskrbe prebivalstva, pač pa ga dolgo povsem neopazno – spodjedajo.

Takim in podobnim tematikam, ki je vsaka zase skrivala tudi drobec možnosti za oblikovanje ukrepov zaščite in pomoči, je bilo namenjeno tokratno srečanje, h kateremu nam je poleg avtorjev iz Slovenije k sodelovanju uspelo pritegniti vrsto strokovnjakov iz sosedne Avstrije, Hrvaške in tudi iz Kanade. Njihove predavitve s konference, ki bodo gotovo še odzvanjale v našem okolju, je v angleškem jeziku kot zbornik prispevkov v digitalni obliki izdala Univerzitetna založba Univerze v Mariboru.

Prispevki avtorjev s kar sedmih univerz so orisali celotno problematiko obremenjenosti in izgorevanja zdravstvenega osebja. Tako se je že v uvodnem delu **doc. dr. Sara Tement** s Filozofske fakultete Univerze v Mariboru spraševala o povezavah izgorevanja in vzpostavljenem ravnesju med posameznikovimi poklicnimi in osebnimi življenjskimi vlogami. **Izr. prof. dr. Zalika Klemenc Ketiš** je predstavila problematiko sindroma izgorevanja med slovenskimi družinskimi zdravniki in opozorila na možne posledice. **Prof. dr. Jasminka Despot Lučanin** z zagrebške univerze je predstavila obsežno študijo o stresu in kakovosti življenja medicinskih sester v raz-

ličnih kliničnih oddelkih. **Dr. Vojko Kanič** iz UKC Maribor je razmišljal o problematiki zadovoljstva pri delu zdravnika in povezavi le-te z izraženo delovno vnemo in učinkovitostjo. **Dr. Christian Vajda** z Medicinske univerze v Gradcu je predstavil bolnišnično ustanovo kot kraj nenehnih kriznih situacij, s katerimi se sooča in je lahko obremenjen tako bolnik kot zdravstveno osebje. **Prof. dr. Ursula Wisiak** z iste Medicinske univerze, ki je o psihosomatskih posledicah distresa spregovorila že na pred več kot desetletjem organiziranem simpoziju v tedaj še Splošni bolnišnici Maribor, se je tudi tokrat prijazno odzvala vabilu. Osnovno pozornost v svojem izvajanju je namenila problematiki obremenjenosti študentov medicine. Razen tega je kot članica avstrijske vladne komisije, ki svojega dela sicer še ni končala, predstavila tudi doslej zbrane smernice za ohranjanje mentalnega in telesnega zdravja pri delu nasploh. Toliko bolj zanimivi so bili predstavljeni rezultati raziskave o znakih izgorevanja med študenti Medicinske fakultete v Mariboru, ki sta jo pod skrbnim domačim mentorstvom opravila študenta višjih letnikov **Vid Žunko** in **Špela Planinc** in o čemer pišeta v drugem prispevku. Z Medicinske univerze na Dunaju je prišla vodja Katedre za medicinsko psihologijo, sicer pa izjemna poznavalka komunikacije v zdravstvu **dr. Birgit Hladschik-Kermer**. Njena predstavitev modela komunikacije »Wiener Gesprächsführungs-modell of the Medical University of Vienna«, je bila deležna posebne pozornosti, saj je izpostavila odnos zdravnik-bolnik tudi kot mesto zdravniške osebnosti in zaščite pred izgorevanjem. Z Medicinske univerze v Innsbrucku, Centra za zdravje žensk je **dr. Heidi Siller** predstavila raziskavo skupine raziskovalcev o razlikah v obremenitvah zdravnikov in zdravnic in svojo predstavitev o razlikah med spoloma zaključila s predlogi organizirane podpore in pomoči v klinični praksi. Zanimiv pogled na razbremenitev zdravnikov je ponudil **prof. dr. Erwin Gollner** z Visoke šole za uporabne znanosti, Eisenstadt-Pinkafeld iz avstrijske dežele Burgenland, sicer pa tamkajšnji predstojnik katedre in programski direktor učnega programa »Zdravje«. Predstavil je možno oblikovanje administrativnih ekip, usposobljenih, da v klinični praksi razbremenijo zdravnika njegovih administrativnih zadržitev. Avstrijski model je nadaljevanje že uveljavljenih nemških modelov. Iz Memorial University St. Clare's Hospital, Kanada je preko organizirane videokonference spregovoril **izr. prof. dr. Greg M. Radu**, in sicer o različnih slogih vodenja in vplivih, ki jih imajo le-ti na počutje in na učinkovitost vsakega posameznika v zdravstveni ekipi.

Zaključek konference je potekal v duhu iskanja poti iz doživljanja obremenitev. Tako je **prof. dr. Dejan Dinevski** z Medicinske fakultete Univerze v Mariboru predstavil meditacijo in jogo kot možno pot do dviga kakovosti življenja. Akademski glasbenik **Tomaž Strahovnik** s Psihiatrične klinike Ljubljana pa je spregovoril o vplivu glasbe na človeške čute in o glasbi kot obliki terapije v primeru duševnih in telesnih kriznih stanj ter njeno uporabnost v sodobni medicini.

Izgorevanje med študenti medicine

Avtorja: Špela Planinc, Vid Florjančič Žunko

Foto: osebni arhiv

Špela Planinc

Med študijem medicine se študentje medicine spoprijemamo s številnimi izzivi; posledica je stres, ki ima lahko vpliv na zdravje, potek študija in poklicni razvoj. Pojav izgorevanja je sindrom, ki se pojavi kot posledica dolgotrajnih zahtev in pritiskov, ki jih posameznik doživlja pri svojem delu v stiku z drugimi ljudmi in ga je mogoče opredeliti s tremi dimenzijami: čustveno iztrošenostjo, cinizmom in poklicno neučinkovitostjo. Posebej dovzetna skupina ljudi za razvoj izgorelosti je zdravstveno osebje. Namen naše raziskave je bil ugotoviti, ali so znaki izgorevanja prisotni tudi med študenti medicine Univerze v Mariboru.

V raziskavi smo zajeli 212 študentov medicine Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, pri katerih smo uporabili Maslachov Inventarizacijo izgorevanja za študente (Maslach Burnout Inventory-Student Survey, MBI-SS, Schaufeli WB in drugi, 2002) in samoocenjevalno Listo življenjskega sloga in navad. Predvidevali smo, da bodo dejavniki, ki vplivajo na pojavnost izgorevanja med študenti medicine: spol, starost, letnik študija, prizadevnost/tekmovalnost pri študiju, gibalne navade, kakovost spanja ter občutena podpora in pomoč iz okolja, kar smo zajeli v sedmih hipotezah.

V zajetem vzorcu le en študent (0,5 %) izpolnjuje tridimenzionalen in sedem študentov (3,3 %) dvo-dimenzionalni diagnostični kriterij za izgorelost. Med spoloma in letnikom študija ter preva-

lenco izgorelosti ni statistično pomembnih razlik. Med spoloma ni razlik v dimenziji Čustvene iztrošenosti ($p = 0,97$) in dimenziji Učinkovitosti ($p = 0,25$). Ugotovili smo statistično pomembno razliko med spoloma v dimenziji Cinizma ($p < 0,05$), kar dokazuje, da študentje kažejo več znamenj cinizma. Odkrili smo statistično pomembno povezavo med Cinizmom in starostjo študenta. Z naraščajočo starostjo študenta lahko pričakujemo več znakov cinizma. Starost in ostali dve dimenziji izgorelosti nimata statistično pomembnega vpliva.

Med seboj smo primerjali 2., 5., in 6. letnik v vseh treh dimenzijah izgorelosti. Rezultati kažejo na trend naraščanja z napredujočim letnikom študija v dimenziji Cinizem, medtem ko v ostalih dveh dimenzijah nismo ugotovili statistično pomembnih razlik (Čustvena iztrošenost – $p = 0,16$), Učinkovitost ($p = 0,11$), Cinizem ($p = 0,08$)). Združili smo skupino 5. in 6. letnikov in jih primerjali s skupino iz 2. letnika. Opazili smo statistično pomembno razliko v dvomu glede ustreznosti izbire študija pri 5. in 6. letniku v primerjavi z 2. letnikom študija medicine. V kategoriji izgorevanje in prizadevnost pri študiju smo v dveh postavkah ugotovili statistično pomembno razliko. Iz slednje lahko zaključimo, da so tisti v raziskavo zajeti študentje, ki sami sebe ocenjujejo kot prizadevne in želijo vse, česar se lotijo, opraviti v čim krajšem času, izkazujejo več znamenj izgorevanja. Naprej smo ugotovili statistično pomembno negativno korelacijo med gibalnimi navadami študentov in njihovim izgorevanjem. Iz rezultatov ugotavljamo, da študentje s slabše razvitimi gibalnimi navadami kažejo več znakov izgorevanja ($r = -0,201$, $p = 0,003$). Naprej smo odkrili povezavo med številom znakov izgorevanja in motnjami spanja ($r = 0,244$, $p = 0,000$).

Tako smo potrdili hipotezo, da obstaja povezava med izgorevanjem in kakovostjo spanja. Dokazali smo, da študentje, ki so po svoji presoji deležni šibkejših okoljskih podpor in pomoči, pogosteje izkazujejo znamenja izgorevanja, kar potrjuje našo zadnjo hipotezo.

Naša raziskava je pokazala nizko stopnjo prevalence izgorevanja med vključenimi študenti medicine (<5 %). V primerjavi z ugotovitvami drugih raziskav lahko ugotovimo, da je ta nivo precej nižji kot v naši preiskani populaciji. Sklepamo, da je to lahko posledica manjše obremenitve naših študentov ali pa so študenti izbrali socialno bolj zaželene odgovore. Ugotovili smo, da je pri študentih bolj izražena dimenzija cinizma kot pri študentkah. Potrdili smo domnevo, da se višja stopnja cinizma kaže pri študentih višjih letnikov, kar je skladno z dosedanjimi raziskavami. Najpomembnejši element dimenzije cinizma je dvom glede izbire študija in načrtovane poklicne poti. Našli smo statistično pomembno povezavo med tekmovalnostjo (s samim seboj in v

Vid Florjančič Žunko

času, ne pa v primeru tekmovalnosti z drugimi) in pojavnostjo znakov izgorevanja. Naša raziskava kaže na pomembnost fizične aktivnosti kot zaščitnim faktorjem pred pojavom izgorevanja. V nadaljevanju smo ugotovili pozitivno povezavo med izgorelostjo in kakovostjo spanja. Ne vemo, ali je slaba kakovost spanca vzrok ali posledica izgorelosti, kar ponuja priložnost za nove raziskave. Izsledki iz raziskave kažejo na pomembnost ravni podpore družinskih članov, osebja in vrstnikov na fakulteti, ki deluje kot zaščitni dejavnik pred nastankom procesa izgorevanja.

Raziskava je bila zasnovana kot pilotska študija in omogoča dober vpogled v pojavnost elementov procesa izgorevanja med študenti Medicinske fakultete Maribor. Uporabili smo vprašalnike samoocenjevalnega tipa, kar navzhe težave pri interpretaciji rezultatov, saj so odgovori odvisni od iskrenosti zajetih študentov in potrebo po tem, da sami sebe prikažemo v socialno zaželeni luči. Posledica tega je lahko nižji zaznan obseg in izraženost stopnje izgorevanja v naši raziskavi. V bodočih raziskavah bi bilo zanimivo dodatno preveriti, kaj vodi do razlik med spoloma in ali obstajajo drugi dejavniki, ki vplivajo na pojavnost izgorelosti, denimo poreklo motivacije za študij. Raziskava ponuja smernice za oblikovanje preventivnih ukrepov na individualni in institucionalni ravni, kar je bil namen in cilj naše raziskave.

Tudi z donacijami do novega študijskega programa

Avtorica: Elvira Žibrat

Foto: arhiv MF UM, Saša Kos, Elvira Žibrat

Med načrti Medicinske fakultete Univerze v Mariboru je tudi študij stomatologije, ki je zaenkrat šele v obrisih, a se nanj pripravljajo tako na fakulteti kot v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca, kjer spodbujajo nadaljnjo akademsko kariero med doktorji dentalne medicine. Razlogi za vzpostavljanje novega študijskega programa, ki bo vendarle drugačen od stomatologije, ki je v Mariboru v preteklosti že potekala in zamrla, so tako v pomanjkanju stomatologov kot v neugodni demografski sliki, še večja pa je skrb za zagotavljanje primerne zobozdravstvene oskrbe prebivalstva. »V preteklosti smo si nabrali veliko izkušenj z ustanavljanjem in nenehnim posodabljanjem medicinskega študijskega programa, pa tudi izjemni stiki z najuglednejšimi medicinskimi centri po Evropi in v svetu so nas spodbudili k resnemu razmisleku o uresničitvi dolgoletnih idej in pričakovanj,« je o načrtih Medicinske fakultete Univerze v Mariboru povedal dekan **prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med.**

Prispela je donacija.

Simulatoriji za stomatologijo.

Prav izjemno sodelovanje z Medicinsko fakulteto Oulo iz Finske in njihova podpora je doživela še en pomemben premik in spodbudo. Dekan Medicinske fakultete Oulo, **prof. dr. dr. h. c. Kjösti Oikarinen**, častni doktor Univerze v Mariboru, je posredoval in za bodoči študijski program podaril več kot 50 simulatorjev za vežbanje kliničnih veščin na področju dentalne medicine. Še večje presečenje pa je bilo darilo Medicinske fakultete iz Würzburga v Nemčiji, od koder so sredi poletja pripeljali kar šest zobozdravniških stolov. »Na obeh fakultetah so zamenjali obstoječo opremo, ki je vrhunska in povsem uporabna, nam pa predstavlja pomembno materialno podlago za načrtovan nov študijski program,« je povedal **prof. dr. Ivan Krajnc**. Donacija je vredna več kot 100 tisoč evrov in bo koristila tudi podiplomskemu študentu, za katere predvidevajo na fakulteti, da bodo po zaključenem študiju postopno prevzeli naloge visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev v okviru novega programa. Za nov študijski program so se povezali z Medicinsko fakulteto Rijeka, saj bodo njihovi učitelji prevzeli strokovna

predmetna področja, predklinična pa bodo potekala v okviru obstoječega študijskega programa Splošna medicina.

Za uresničitev smelih načrtov druge slovenske medicinske fakultete, ki se zgleduje po tujih medicinskih centrih, bo seveda potreben čas in veliko priprav in dela, bo pa program zasnovan po najsodobnejših načelih: »S pomočjo podarjene opreme in že obstoječe infrastrukture, ki jo imamo v novogradnji Medicinske fakultete Univerze v Mariboru smo razrešili številna vprašanja materialne narave, pospešeno rešujemo tudi kadrovska vprašanja,

tako da dobiva nov študijski program čedalje jasnejše oblike. Podobno kot smo spodbujali znanstvenoraziskovalno, pedagoško in publicistično udejstvovanje na področju splošne medicine, smo zdaj pred številnimi izzivi tudi na področju dentalne medicine. Vendar to niso nerešljiva vprašanja in število uspešnih podiplomskih študentov nam zagotavlja, da si bomo vzgojili lasten kader. Upravičeno ocenjujemo, da bi lahko prve študente vpisali čez štiri leta,« je ob izrazih hvaležnosti poudaril **prof. dr. Ivan Krajnc**.

Zobozdravniški stoli.

Novosti na področju medicinske didaktike: kakšno bo medicinsko izobraževanje v prihodnosti?

Avtorica: Asist. Monika Sobočan, dr. med.

Foto: arhiv MF UM

Vsako leto se konec avgusta odvija največja konferenca s področja medicinskega izobraževanja, to je konferenca AMEE, ki jo organizira „Association for Medical Education Europe“ (Zveza za medicinsko izobraževanje Evrope). Letošnje se je odvijalo na Finskem tudi z uspešno mariborsko delegacijo. Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru je imela na konferenci kar pet prispevkov, in sicer kratko predavanje o raziskovalnem projektu, predavanje v posebnem „Pecha-Kucha“ formatu o študentski dejavnosti in štiri posterje o raziskovalnih oz. strokovnih projektih.

Načini poučevanja študentov v medicini, kako najuspešneje pridobivajo znanje, klinične veščine in sposobnosti obravnave bolnika, se na podlagi dognanj nenehno spreminjajo. Zahtevnost študija (vsebinska ter finančna), kot tudi odgovornost, ki jo imajo medicinske fakultete po cellem svetu, tj. da uspešno pripravijo študente na kritično presojo bolnikov na podlagi svojega teoretičnega in praktičnega znanja, kličo po nenehni evalvaciji in izboljševanju

študijskih programov. Tako ni naključje, da je bil kongres o medicinskem izobraževanju AMEE 2017 največji kongres na tem področju doslej: gostil je več kot 3900 delegatov z vsega sveta.

Medicinska fakulteta UM je že več let aktivna udeleženka AMEE kongresov s prispevki visokošolskih učiteljev in študentov. Aktivno sodelovanje MF UM se je letos začelo s predstavitvijo tutorstva, kjer se je širša strokovna javnost seznanila z izvedbo projekta Klinikfest: maratona učenja kliničnih veščin, ki je bil organiziran na MFUM decembra 2016. Naslednja aktivna udeležba MF UM je potekala dan kasneje, ko so se poslušalci lahko seznanili z vpetostjo študentov v vse pore delovanja MF UM preko predavanja v „PechaKucha“ formatu. Ta format je poseben, saj zahteva od predavatelja, da lahko uporabi le 20 prosojnic in ob vsaki prosojnici mora v 20 sekundah razložiti vsebino. To je še poseben izziv o tako bogati tematiki, kot je študentska vpetost na MF UM.

Program se je še isti dan nadaljeval z nadaljnjimi mariborskimi prispevki. Prvič na AMEE konferencah smo bili izbrani tudi za predstavitev kratkega predavanja (angl. short communication) na temo pripravljenosti študentov na samostojno učenje po zaključku študija. Raziskovalna skupina je v tem projektu poleg analize področja identificirala tudi domene, kjer študentje najbolj potrebujejo podporo, da lahko bolje razvijejo sposobnosti samostojnega učenja, in so tako boljše pripravljeni na čas podiplomskega učenja, ki je manj strukturiran kot študijska leta. Te domene so med študijem predvsem sposobnost samoevalvacije (zlasti v času prehoda s časa predklinike na klinično izobraževanje) in strategije. Mariborski prispevki so program še dopolnjevali s predstavitvijo posterjev s področja evalvacije dolgotrajne uporabe virtualnih bolnikov pri pouku medicine in vplivu teh bolnikov na klinično razmišljanje študentov.

Aktivno udeležbo MF UM pa je zaključila predstavitev pogledov študentov in učiteljev na uporabo pisnih seminarjev s predstavitvijo. S pomočjo kvalitativne študije je pri tem raziskovalna skupina analizirala skupne teme in predvsem razlike v dojemanju uspešnosti uporabljenih učnih metod.

Nekateri naši predstavniki na konferenci AMEE: od leve proti desni: Neja Turk, Nejc Pulko, Vanja Zamuda, Monika Sobočan, Matic Mihevc, Blaž Pavič, Klara Mastnak, Marko Zdravkovič.

Predstavniki MF UM, ki smo se udeležili konference AMEE 2017, smo bili **Matic Mihevc** (študent 5. letnika), **Klara Mašnik** (študentka 5. letnika), **Nejc Pulko** (študent 5. letnika), **Vanja Zamuda** (študentka 2. letnika), **Neja Turk** (študentka 3. letnika), **Blaž Pavič** (študent 6. letnika) in **Monika Sobočan** (diplomantka, koordinatorica Centra za izobraževanje v medicini). Na kongresu so aktivno sodelovali tudi naši visokošolski učitelji: **zsl. prof. dr. Breda Pečovnik Balon**, **prof. dr. Dejan Dinevski** in dekan **prof. dr. Ivan Krajnc**. Delegacijo je dopolnjeval diplomant MF UM **Marko Zdravković**, ki je kot predstavnik komiteja ASPIRE v okviru AMEE 2017 vodil predavanje o izmenjavi dobrih praks šol, ki so že prejele ASPIRE certifikat odličnosti (med njimi je tudi MF UM na

področju študentskega udejstvovanja) in predkonferenčno delavnico na temo študentskega udejstvovanja.

Trendi v medicinskem izobraževanju kažejo, da prehajamo vse bolj v smer zmanjševanja količine predavanj in razvoja bolj interaktivnih oblik poučevanja. Le-te zahtevajo od učiteljev več vložka delovnih ur načrtovanja predavanj in od študentov več samostojne priprave doma, pred kontaktnimi urami na fakulteti. Toda ugotovitve raziskovalcev na konferenci kažejo, da je doprinos k znanju velik kljub večjim začetnim vložkom časa in energije. Edina stalnica tako v medicinskem izobraževanju kot tudi v klinični medicini tako ostaja nenehen razvoj in evalvacija za izboljšavo praks.

Kreativna delavnica PAME

Avtorji: Pia Jerot, Tjaša Banović, dr. Lidija Kocbek, dr. Mateja Rakuša

Foto: Urška Lukovnjak

Ultrazvočna preiskava je zaradi svojih številnih dobrih lastnosti nepogrešljiva pri rednem kliničnem delu. Med njene najboljše lastnosti sodijo verodostojnost, ponovljivost, neškodljivost in mobilnost. Ultrazvočna slikovna diagnostika postaja vedno bolj priljubljena učna metoda pri študentih medicine Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, saj se študenti vse več ukvarjajo z njegovo uporabo ne samo v diagnostične, temveč tudi učne namene. Projekt, pod katerim so potekale delavnice anatomije, smo poimenovali PAME (Point-of-care-ultrasound Assisted Medical Education) ter ga letos premierno izvedli z močno podporo Katedre za anatomijo in predstojnice **prof. dr. Božene Pejčović**. O konceptu, katerega idejni vodja je **asist. Gregor Prosen**, smo prvič predavali na kongresu Winfocus 2016 v Ljubljani, kjer smo študentom predstavili samo propedevtični del projekta. PAME je

v vsej svoji luči prvič zažarel na decembrskem Ultrafestu 2016 (gre za enodnevni maraton veščin obpostelnega ultrazvoka), ko smo izvedli delavnice za študente prvih treh letnikov.

Preiskava z ultrazvokom je postala nepogrešljiva za učenje anatomije

Osnovni cilj projekta je, da študenti skozi prizmo ultrazvoka spoznajo osnove anatomije, v višjih letnikih pa tudi fiziologije in propedevtike. Tako študentom omogočimo, da se z ultrazvokom in njegovo uporabno vrednostjo spoznajo že na začetku študija ter tako lažje pridobijo kakovostno znanje anatomije, ki presega zgolj tradicionalno učenje iz atlasov. Prav tako si, s tem da na delavnicah aktivno sodelujejo s svojimi kolegi, snov bolje zapomnijo, saj vidijo njeno uporabnost. Naš primarni cilj tako ni učenje veščin obpostelnega ultrazvoka, pač pa boljše razumevanje temeljnih medicinskih ved z njegovo pomočjo. Naš končni cilj je tako integracija obpostelnega ultrazvoka kot učnega pripomočka v kurikulum. V preteklem študijskem letu smo naredili pomemben korak proti temu cilju tudi z omenjenimi delavnicami PAME Anatomija. Maja 2017 smo v prostorih Medicinske fakultete Univerze v Mariboru pripravili delavnico PAME, ki je potekala v popoldanskih urah, brezplačno in prostovoljno. Prostovoljna je bila tudi udeležba, saj smo projekt izvajali izven rednega študijskega programa. S pomočjo ultrazvoka smo 27-im študentom prvega letnika programa Splošna medicina pomagali razumeti anatomijo in osnovno fiziologijo srca, pljuč in trebušne votline. Delavnice so potekale s pomočjo sedmih inštruktorjev – študentov višjih letnikov medicinske fakultete pod budnim očesom mentorjev **asist. Gregorja Prosen**, **asist.**

Študenta Rok Petrovčič in Jaka Majer med delavnico.

Mirjane Brvar, asist. dr. Mateje Rakuša in asist. dr. Lidije Kobek ter s podporo **prim. izr. prof. dr. Marijana Skalickya**, ki nam je zaupal ultrazvočne aparate v uporabo. Delavnica je potekala tako, da smo najprej predstavili ultrazvok in osnove dela z ultrazvočnim aparatom ter pravilno uporabo sonde. Nato je sledilo delo po delovnih postajah za učenje anatomije srca, pljuč in trebušne votline s pomočjo ultrazvoka.

Udeleženci delavnice so predhodno dobili opis učnih ciljev in priporočene literature ter gradivo, ki so ga morali predelati za učinkovito sodelovanje na delavnici. Poleg tega so bili pogoj za udeležbo na delavnici uspešno opravljeni kolokviji prsnega koša in trebušne votline pri predmetu Anatomija s histologijo in embriologijo.

PAME vpeljati v študijski program kot izbirni predmet

Svoje delo smo evalvirali s pomočjo vstopnih in izstopnih kolokvijev. Prav tako smo študentom razdelili evalvacijske vprašalnike,

iz katerih smo razbrali, da je bil študentom vseh predvsem interaktiven pristop. Eden izmed njih je zapisal: »Najbolj mi je bil vseh drugačen pristop k učenju anatomije. Stvari se nisem le 'napiflal', ampak sem se jih učil z razumevanjem«. Preko delavnic PAME so študenti spoznali, da je učenje s sondo v rokah za razumevanje in dobro poznavanje uporabe ultrazvoka, deskriptivne in topografske anatomije, fiziologije in patologije z normalno ultrazvočno anatomsko sliko atraktivno, ponovljivo in enostavno. Vsi vprašani si želijo integracije podobnih delavnic v kurikulum, zato v prihodnjem študijskem letu načrtujemo ponovno izvedbo, ki jo bomo skušali nadgraditi tako kvalitativno kot kvantitativno.

V prihodnje pa želimo PAME učenje vpeljati tudi v redni enovit magistrski študijski program Splošna medicina kot izbirni predmet ali pa z dodatnimi in ovrednotenimi urami izvajati kot vaje pri predmetu Anatomija s histologijo in embriologijo. Z učenjem in izkušnjami na delavnicah PAME nam bo to v veliko pomoč in presojo.

Naš zbor na reviji odraslih pevskih zborov – Zborovske harmonije 2017

Avtorica: Katarina Juršič

Foto: arhiv MeAPZ, Nejc Ferjan

Pevke in pevci Mešanega akademskega pevskega zbora Medicinske fakultete v Mariboru smo se pod vodstvom **Petre Beršnjak** 19. 3. 2017 predstavili na reviji odraslih pevskih zborov – ZBOROVSKA HARMONIJE 2017, ki je potekala v mariborski Dvorani Union. Revija je potekala v soboto in nedeljo, predstavilo pa se je kar 22 zborov.

Nastop smo začeli s pesmijo *Prav po prstih*, ki je prva v ciklu *Lahko noč*, otroci skladatelja Andreja Makorja, besedilo je napisal Marko Margon, nadaljevali smo z belokranjsko ljudsko *Jabolko rudeče* v priredbi Jakoba Ježa in zaključili z ameriško ljudsko *Shenandoah*, ki jo je priredil James Erb.

Splošna ocena je bila, da smo bili prijetno presenečenje, da smo na obetavni poti in da pojemo zlito. Kritike, ki smo jih dobili, so bile zelo pozitivne in kar je najpomembneje, na odru smo tudi sami uživali.

V pripravljanju na prihajajoče nastope smo se med 5. in 7. majem odpravili na Intenzivne priprave v Center šolskih in obšolskih dejavnosti Štrk. Taki vikendi so za nas ključnega pomena, saj se z vajami samo enkrat na teden ne bi uspeli pripraviti na številne nastope. Naučili smo se nekaj novih pesmi, ostale smo izpopolnili in tako nabrali repertoar za 12. letni koncert, ki je bil konec maja, tokrat v prenovljeni Minoritski cerkvi. Za-

peli smo nekaj priredb slovenskih ljudskih in umetnih skladb, pesmi z renesančnim pridihom v sodobni izvedbi ter ameriško ljudsko in pop glasbo. Kot pa je že navada, se je tudi letos nekaj naših članov predstavilo s samostojno točko.

Še pred koncertom smo 19. 5. nastopili na srečanju Iz prakse za prakso ter 27. 5. na 2. srečanju diplomantov, junija pa v komorni sestavi tudi na podelitvi diplom. Vse slovesnosti so

Zavzeto zapeli in spet prijetno presenetili.

potekale na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru. V novo študijsko leto smo tudi v zboru vstopili z nastopom na mednarodnem simpoziju o stresu in izogrevanju, načrtujemo

avdicijo, saj nas zapuščajo diplomanti, prav tako načrtujemo nove nastope. Največji med njimi pa bo gotovo nastop na Božičnem koncertu DŠMM.

Začetek novega študijskega leta

Avtorica: Elvira Žibrat

Foto: arhiv MF UM, Saša Kos

Zadnji septembrski petek so sedeli v avditoriju in pričakujoče zrl v govorce – 91 brucev, novih študentov medicine na drugi slovenski medicinski fakulteti. Generacija, ki bo sledila posodobljenemu in dokaj spremenjenemu kurikulumu, ki bo študentom prinesel še več individualnega dela, več kompetetivnosti in poglobil raziskovalno delo. Med njimi je 16 zlatih maturantov in maturantk (od 22-ih, kolikor se jih je vpisalo na različne študijske programe fakultet Univerze v Mariboru); med njimi je tudi diamantna maturantka.

Dekan Medicinske fakultete Univerze v Mariboru **prof. dr. Ivan Krajnc** je v svojem uvodnem nagovoru izpostavil možnosti za izjemno mednarodno izmenjavo, povabil novince, da se v največji možni meri poslužijo pomoči starejših kolegov – tutorjev in ob željah, da bi bilo njihovo delo kar se da uspešno, posebej izpostavil: »Pri zdravnikih je poleg strokovnosti pomembna etika, na kar nikakor ne smemo pozabiti.« O MF UM se je z izbranimi besedami izrazil tudi rektor Univerze v Mariboru **prof. dr. Igor Tičar** in novince toplo pozdravil v »verjetno najlepši šoli, pa ne mislim samo na stavbo ...« Povedal je, da Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru dobro deluje in vzbuja tako ponos kot (zdravo) zavist s svojo ekipo in opremo, s katero razpolaga. »Nagrada po napornem študiju je zagotovo možnost opravljati enega najlepših poklicev – pomagati ljudem,« je položil na srce mladim. Pri tem jih je spomnil, da je Univerza v Mariboru po Timesovi lestvici najboljša univerza v Sloveniji in se uvršča med tri odstotke najboljših univerz na svetu. Vodja referata za študentske in študijske zadeve **mag. Milena Orož Črešnar** je uvodni del sklenila z nekaj organizacijskimi navodili o zdravniškem pregledu, o obvezni uporabi uradnega elektronskega poštne naslova, o prijavah na izbirne predmete itd. Študentje lahko že v prvem letniku izbirajo kar med osmimi izbirnimi predmeti: Izbrane vsebine in novosti v biofiziki in medicinski fiziki, Izbrane vsebine in novosti v biokemiji, Izbrane vsebine in novosti v molekularni biologiji, Izbrane vsebine in novosti v genetiki in genomiki medicine, Izbrane vsebine in novosti v anatomiji, Medicina in šport I, Osnove prava in ekonomike v zdravstvu, Izbrane vsebine in novosti v histologiji in embriologiji.

Prodekanja za študentska vprašanja **Živa Ledinek** pa je takorekoč iz prve roke natresla novim kolegicam in kolegom kopico nujno potrebnih informacij in podrobnih navodil za lažji začetek študija. Kot študentka četrtega letnika je novincem med drugim zaupala: »Profesorji na tej fakulteti nas spoštujejo, nam prisluhnejo, pridejo

nam nasproti. Imamo kodeks etike študentov medicine, za katerega vam toplo svetujem, da si ga preberete in se ravnate po njem. Doslej še nismo poznali sankcij, saj smo vsa odprta vprašanja rešili že prej,« je povedala in izpostavila še: »Ponosni smo zlasti na to, koliko možnosti imamo na medicinski fakulteti za raziskovalno delo. Naše ugotovitve in rezultate raziskav predstavljamo na mednarodnih kongresih, za svojo vključenost v življenje na fakulteti smo bili tudi nagrajeni. Imamo izvrsten sistem tutorstva, vaši starejši kolegi vam bodo pomagali, da bo delo na fakulteti lažje.« Podrobno je predstavila tudi dejavnost Študentskega sveta MF UM in zaželela, da bi po šestih letih zaključili študij kot velika ekipa dobrih zdravnikov.

O dejavnostih in projektih Društva študentov medicine je spregovoril aktualni predsednik **Boštjan Krapež** in izpostavil, da se študentje najdejo v kar 22-ih projektih in povabil novince, da se aktivno vključijo vanje skladno s svojimi interesi in pričakovanji. Poudaril je, kako pomembno je sodelovanje v društvenih projektih, še posebej, ko je treba zbrati točke za mednarodne izmenjave. Študentka četrtega letnika **Špela Kosi** je kot koordinatorica tutorjev poskrbela, da so si bruci ogledali fakulteto in dobili še dodatne informacije o tem, kaj jih čaka naslednjih šest let.

V ponedeljek, 2. oktobra, se je začelo ... Zares in malo tudi malomanj-zares, saj je na ploščadi fakultete potekal DocFest v organizaciji Društva študentov medicine Maribor. Zadišalo je po palačinkah, ploščad je bila polna mladostnega žara ...

Bruce je pozdravil tudi rektor UM prof. dr. Igor Tičar.

Vesti z Medicinske fakultete

Avtorica: *Elvira Žibrat*

Medicinsko fakulteto so sredi poletja obiskali predstavniki Medicinske fakultete z Rijeke. V delegaciji pod vodstvom dekana **prof. dr. Tomislava Rukavine** je bila še prodekanja za poslovne odnose **prof. dr. Brigita Tičac** in prodekanja za študij dentalne medicine **prof. dr. Sonja Pezelj Ribarič**. Na razgovoru pri dekanu **prof. dr. Ivanu Krajncu** so spregovorili o konkretnem sodelovanju, zlasti bodo pomagali pri vzpostavitvi novega študijskega programa Stomatologija oz. Dentalna medicina. Kot pišemo na drugem mestu, ima fakulteta več vrhunskih simulatorjev, ki so darilo Medicinske fakultete iz Oula. Iz Würzburga pa so prispeli tudi zobozdravniški stoli. Materialni pogoji bodo zagotovljeni, več doktorjev dentalne medicine tudi uspešno opravlja obveznosti na podiplomskem študiju, le za izvedbo strokovnih kliničnih predmetov se bo treba nasloniti na predavatelje iz sosednje države oz. fakultete, s katero ima Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru tradicionalno dobre stike in dolgoletno sodelovanje.

Na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru so bili izvoljeni: **dr. Matjaž Sajovic** ponovno v naziv docent za predmetno področje kirurgija, **dr. Branka Žegura** ponovno v naziv docentka za predmetno področje ginekologija in porodništvo, **dr. Sandra Janežič** v naziv docentka za predmetno področje mikrobiologija in **dr. Maša Knehtl** v naziv docentka za predmetno področje interna medicina. Vsem izvoljenim visokošolskim učiteljem in izvoljenim visokošolskim sodelavcem iskrene čestitke k izvolitvi!

Podiplomski študij Biomedicinska tehnologija na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru so z zagovori doktoratov uspešno zaključili in bodo na jesenski promociji prejeli naziv doktorat znanosti: **mag. Marija Menih, mag. Silva Breznik, Jakob Naranda** in **Andreja Štelcar**. Vsem iskrene čestitke!

Ob praznovanju Univerze v Mariboru 18. septembra 2017 je bil posthumno podeljen častni naziv Dobrotnik Univerze v Mariboru **prof. dr. h. c. Zori Janžekovič, dr. med.**, ustanoviteljici Oddelka za plastično kirurgijo v nekdanji Splošni bolnišnici Maribor, izjemni zdravnici, ki je uvedla inovativno in doslej nespremenjeno izvirno metodo zdravljenja opeklin, zaslužni gostujoči profesorici Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, častni meščanki Mestne občine Maribor, prejemnici najprestižnejših priznanj in nagrad. Kot je ob slovesnosti poudaril dekan MF UM **prof. dr. Ivan Krajnc**, je prof. Zora Janžekovič z oporoko zapustila Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru svojo vilo v Vinarski ulici 10 v Mariboru: »Hiša bo skladno z željo zapustiteljice postala študentski dom medicincev, ki ga bomo poimenovali po naši svetovni znani zdravnici, naši veliki

podpornici prof. dr. h. c. Zori Janžekovič.«

Koordinatorica za šport Društva študentov medicine Maribor **Tamara Bolarič** je prejela Plaketo Leona Štuklja na področju športa. Vodja projekta Epruvetka **Ana Maria Ledinšek, dr. med.**, je prejela listino za razvoj obštudijskih dejavnosti za prizadevno delo in nadpovprečen prispevek k razvoju obštudijskih dejavnosti. Čestitamo!

Mladinski svet Republike Slovenije je zaključil natečaj Prosto-voljec 2016, ki poteka pod pokroviteljstvom predsednika republike. Predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor** je tako podelil priznanje za Naj mladinski projekt ekipi in programu **Društva študentov medicine Maribor Epruvetka** za ozaveščanje mladih o pomenu darovanja krvi in pomoči sočloveku. S projektom Epruvetka so naši študentje začeli že leta 2010 in samo v letu 2016 izvedli 66 predavanj in dosegli več kot 2000 ljudi, izpeljali sedem promocij ter pritegnili več kot 120 prostovoljk in prostovoljcev.

Priznanje za posebne dosežke je prejelo tudi društvo za promocijo humanitarne dejavnosti **Humanitarček** za projekt **30 dni za 30 srčnih dejanj**. Društvo je s skupino somišljenikov ustanovila in mu tudi predseduje **Ninna Kozorog, dr. med., dipl. inž. rač. in inf.**, diplomantka naše fakultete in podiplomska študentka. Zaposlena je v UKC Maribor na Oddelku za nevrološke bolezni. Priznanje je več kot zaslužno romalo v prave roke; na njihovi spletni strani pa lahko spremljate nove ideje in akcije – z malo srčnosti zlahka komu polepšamo dan: <http://www.humanitarcek.com/>. Čestitamo!

Na pragu poletja so študentje medicine zmagali v raftu na Dravi, zdaj že tradicionalnem tekmovalstvu, ki ga organizira Študentski svet Univerze v Mariboru. Za nagrado so prejeli raft na Soči. Čestitamo!

V sklopu vseevropske prireditve Noč raziskovalcev 2017 sta se z razstavo »μ-SVET« v likovnem razstavišču Univerzitetne knjižnice Maribor predstavila **prof. dr. Maja Rupnik** in eden najbolj prepoznavnih mariborskih fotografov in oblikovalcev **Matjaž Wenzel**. V sklopu Zibelka znanja – pogovori s slovenskimi znanstvenicami so **prof. ddr. Ana Vovk Korže, prof. dr. Janja Hojnik** in **prof. dr. Maja Rupnik** razpravljale o svojih izkušnjah uspešnih znanstvenic in žensk v vsakdanjem življenju. Projekt Znanost za življenje – Evropska noč raziskovalcev, ki običajno poteka zadnji petek v septembru v več kot 300 evropskih mestih, se je dobro usidral tudi v Sloveniji. Pred leti je potekal le v okviru mariborske univerze, leto 2017 pa je odprto polje znanosti zasijalo v Novi gorici, Ljubljani, Brežicah, Ljutomeru, Izoli, Kopru, in seveda tudi v Mariboru na različnih lokacijah.

Izobraževanje za vodenje v zdravstvu

Avtorica: Andreja Kaučič

Foto: arhiv FZV UM

Univerza v Mariboru Fakulteta za zdravstvene vede je vključena v pomemben evropski projekt RELATE – EJLA, v okviru katerega so se najbolj perspektivni študentje poleti udeležili dogodka Student Retreat v Nottinghamu.

Univerza v Mariboru Fakulteta za zdravstvene vede je tesno vpeta v podravsko regijo in širše v slovenski prostor. Raziskovalno se povezuje z visokošolskimi in raziskovalnimi institucijami, javno-zdravstvenimi zavodi in socialno-varstvenimi in drugimi institucijami v slovenskem prostoru ter tako spodbuja raziskovalno aktivnost, širi znanje, sooblikuje državljansko in ekološko zavest ter krepi etične vrednote. Sooča se z družbenimi vprašanji okolja, skrbi za trajnostni razvoj ter si prizadeva za skupno blaginjo in celostni razvoj družbe.

Univerza v Mariboru Fakulteta za zdravstvene vede tako že leta aktivno sodeluje v evropskih, nacionalnih, bilateralnih in drugih mednarodnih projektih. Eden izmed njenih temeljnih ciljev je namreč spodbujati raziskovalno delo na vseh nivojih, tako v domačem kot tudi v mednarodnem okolju. Študentje se lahko tako tekom študijskih let že takoj aktivno vključujejo tako v formalno kot tudi neformalno sodelovanje z uglednimi tujimi institucijami in strokovnjaki. To daje njihovemu študiju še dodatno težo in dobre temelje ne le za kariero in prihodnost, temveč tudi za osebno

rast in dobre odnose, kar je ob današnjem hitrem tempu življenja velikokrat odrinjeno na stran, a v njihovem bodočem poklicu oziroma zdravstveni panogi še kako pomembno.

University of Nottingham iz Velike Britanije je koordinator projekta RELATE - EJLA (European Junior Leadership Academy), partnerji pa zraven UM Fakulteta za zdravstvene vede še Escola Superior de Enfermagem de Lisboa - ESEL (Lisbon School of Nursing) iz Portugalske ter Trinity College Dublin iz Irske. Namen projekta je skupaj s partnerji z mobilnostjo študentov in čezmejnem sodelovanjem izboljšati kakovost visokošolskega izobraževanja. Cilj projekta je tako razvoj odprtega in inovativnega izobraževanja ter usposabljanja študentov zdravstvene nege za delo na področju vodenja v zdravstvu.

Gre za triletni projekt, katerega namen je razviti, izvajati in ovrednotiti vodilno evropsko akademijo – EJLA (European Junior Leadership Academy). Cilji projekta so ob tem usklajeni s cilji Evropske komisije, z naslednjimi prioritetami:

- ustvariti sodobno skupno pojmovanje vodenja v zdravstvu, ki združuje vrsto kulturnih in poklicnih vrednot;
- razvijati znanje za vodenje, kompetence in vodstven odnos študentov zdravstvenih ved in novo izšolanih medicinskih sester;

- vzpostaviti aktivne skupnosti za prakso študentov in mladih diplomantov s pomočjo mednarodne mobilnosti;
- omogočiti profesorjem in strokovnjakom priložnost da sodelujejo, izkusijo in preizkusijo inovativne metode poučevanja.

RELATE je tako usmerjen k profesorjem zdravstvenih ved, mladim diplomantom in študentom iz tega področja. Učitelji oziroma profesorji imajo namreč ključno vlogo pri oblikovanju načina razmišljanja študentov in na to, kako uspešno se bodo naučili izzivov vodenja v zdravstvu. Predavatelji iz Slovenije, Portugalske, Velike Britanije in Irske med seboj izmenjujejo pedagoške izkušnje in inovativne metode za izboljšanje razvoja vodenja v zdravstvu. To je ključno za prihodnost, saj se medicinske sestre po celotni Evropi danes soočajo s skupnim izzivom kako zagotoviti dobro in učinkovito zdravstveno nego in zdravstvenega varstva z manj sredstvi. Naraščajoče zahteve po zdravstveni negi zaradi starajočega se prebivalstva ter porast nenalezljivih bolezni kot je denimo diabetes, obenem pa vse bolj izobraženi in informirani pacienti, zahtevajo vedno nove pristope in inovativnost v zdravstveni negi.

tom zdravstvene nege in babištva, ki imajo vodstveni potencial. V prestižen program je bilo izbranih zgolj 45 izjemnih študentov iz že omenjeni štirih institucij. Prihodnje poletje bodo naši študenti sodelovali pri izvedbi gostovanja tujih študentov na domači fakulteti, med obema srečanjema pa bodo izvedli še 10-dnevno prakso v tujini bodisi na Irskem, Portugalskem ali Veliki Britaniji, tujci pa tudi v Sloveniji s posebnim programom. V Sloveniji pa bodo tuji študenti obiskali UKC Maribor, ZD dr. Adolfa Drolca Maribor, Sončni dom, SVZ Hrastovec, Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Maribor in UM FZV.

Eden temeljnih poudarkov projekta EJLA je namreč tudi prepoznavanje raznolikosti in prednosti, ki jih imajo udeleženci/študenti enakega študijskega programa v različnih državah po Evropi. S pomočjo individualno organiziranih izobraževanj, mentorstva in mednarodnega mreženja tako projekt spodbuja študente, da razvijejo svoj vodstveni potencial že zgodaj na svoji poklicni poti oziroma da ga tudi pravočasno prepoznajo in sami razvijajo svoje potenciale. Razumevanje kako se vodenje v zdravstvu razvija in

Izboljšanje razvoja kadrov za vodenje v zdravstvu

Spremembe v evropskem zdravstvenem sektorju in potreba po visoki kakovosti zdravstvene nege tako zahtevajo močan, samozavesten in sposoben kader za vodenje v zdravstvu. Zgodnja identifikacija, prepoznavanje in razvoj posameznika z voditeljsko sposobnostjo lahko koristi tako posamezniku kot tudi zdravstvu in družbi nasploh. Mednarodni projekt RELATE, tako predstavlja in zagotavlja nadvse dobrodošel dodatek na področju mobilnosti študentov in nadgradnjo k tradicionalnemu razvoju vodstvenih kadrov, ki ga prepoznajo na univerzitetnih zdravstvenih in babiških programih. V praksi tako nudijo polno podporo in spodbudo perspektivnim študentom ter študentkam, da lahko ti že zgodaj pričenejo graditi lastno voditeljsko identiteto.

Akademija je tako namenjena nadpovprečno uspešnim študen-

izjavi v drugih državah ob tem predstavlja dobro prakso. Spoznavanje različnih zdravstvenih sistemov lahko namreč pripomore k novim in boljšim znanjem in novim vodstvenim kompetencam.

Skupna želja po spremembah

Udeleženci tako skozi poučevanje, aktivnosti in pripravništva gradijo svoje znanje, izmenjujejo izkušnje s tujimi študentskimi kolegi, med samim programom pa imajo priložnost opazovati izkušene kadre pri delu ter njihov vpliv na posameznike in organizacije, ki jih vodijo. Še preden so se naši študentje udeležili dogodka Retreat v Nottinghamu, je aprila v Lizboni na Portugalskem potekal projektni sestanek in Festival vodenja v zdravstvu, ki ga je gostila Escola Superior de Enfermagem de Lisboa. Petdnevni intenzivni trening je omogočil medsebojno sodelovanje profesorjev in pre-

davatelj, medicinskih sester, zdravstvenega osebja oziroma drugih sodelavcev in študentov ter pacientov, z namenom raziskati koncept vodenja v zdravstvu.

Drugi projektni sestanek se je odvijal meseca maja v Dublinu na Trinity College, kjer je potekalo tudi izobraževanje na temo Inovativna pedagogika za vodenje v zdravstvu z naslednjimi poudarki: učenje vodenja zunaj predavalnic v povezavi s pripravništvu, strokovno mentorstvo za mlad vodstveni kader, uporaba družbenih medijev in vpliv na nosilce odločanja, ustvarjanje spletnih tečajev. Namen dogodka je ustvariti tudi možnosti za sodelovanje izven projekta RELATE na drugih podobnih projektih v prihodnje.

V britanskem Nottinghamu so se najbolj perspektivni študentje udeležili 5-dnevnega izobraževanja iz vodenja v zdravstvu, Student Retreat, ki se je odvijal konec avgusta, vzporedno pa je potekal še tretji projektni sestanek.

Eden izmed udeležencev, študent Marko Pušnik, ki je vključen v projekt RELATE, je takole strnil svoje vtise iz dogodka v Nottinghamu:

»Študentska akademija oz. Retreat 1 v Nottinghamu, je presegel moja pričakovanja in razblinil začetni skepticizem o možnosti osebne/socialne rasti in vpogleda na področju 'Leadershipa', kar se je v enem tednu zdelo skoraj nemogoče. Pomemben del za uspeh samega projekta in pozitivno izkušnjo študentov, so bila po mojem mnenju predvsem interaktivna predavanja, poslušanje predavanj vodij oddelkov, projektov, družb, ki niso vključevale le zdravstveno stroko, ampak tudi vojaško ter podjetniško, iz česar smo se lahko poistovetili tudi z drugimi poklici na voditeljski ravni, ter prednosti/pomanjkljivosti vključili v zdravstveni model voditeljskih kompetenc. Kljub kratkemu, vendar produktivnemu tednu, mislim da je vsak odnesel nekaj od akademije in v kolikor bo postavljen v podobno situacijo, bo znal reagirati in reflektirati na najboljši način.«

Študentka Nina Špindler, ki je prav tako vključena v projekt, je izpostavila predvsem raznolikost udeležencev, ki lahko s svojimi izkušnjami pripomorejo k spremembam:

»Na EJLA smo sodelovali ter pridobivali mednarodne izkušnje študentje in profesorji iz različnih držav EU. V tednu, preživetem v Nottinghamu, smo si pridobili dragocene izkušnje in navezali stike s kolegi iz Nottinghama, Dublina in Lizbone. Tekom tedna smo spoznavali leadership in lastno identifikacijo v njem. Navdihnili so nas mnogi predavatelji s svojimi zgodbami, ki so nas navdušile in nam dale misliti. Ogromno smo delali v skupinah, kjer smo se pogovarjali in izvajali vaje za izboljšanje ekipnega sodelovanja. Med izmenjavo mnenj in izkušenj smo spoznali razlike v zdravstveni negi med državami. Navdušile so nas raznolike izkušnje vseh sodelujočih. Ugotovili smo, da nam je vsem skupna želja po spremembah in odločnost za doseganje le-teh v zdravstveni negi, njene prepoznavnosti in avtonomnosti.«

Projekt RELATE podpira in financira Evropska komisija v okviru programa strateških partnerstev Erasmus+.

Že 40 let slovenska učeča bolnišnica in 10 let UKC Maribor

Avtor: Elko Borko, Boža Janžekovič

Foto: Jože Pristovnik

4. novembra 1977 – pred 40 leti – je naša bolnišnica prvič dobila uradni naziv učeča bolnišnica. Zamisel o možnostih študija medicine v naši bolnišnici je že takrat bila dolga. Tako je Zmago Slokan, takratni direktor naše ustanove, leta 1959 zapisal v Zborniku Splošne bolnišnice: »Kot osrednji zdravstveni zavod usmerja in strokovno pospešuje mariborska Splošna bolnišnica s svojimi raznovrstnostmi, že precej razčlenjenimi strokovnimi enotami bolnišnice vse mariborske zdravstvene pokrajine, sočasno pa se polagoma preobrazuje kot najvišja kurativna ustanova ob naši severni meji v subklinični center, ki bo sčasoma prevzel del nalog naše Medicinske fakultet kot njena učna baza.«

Verjetno je to bil vzrok, da sta leta 1960, ob predlogih za reformo študija, Svet za zdravstvo LRS in Dekanat Medicinske fakultete v Ljubljani poslala v Maribor pobudo, da se prouči možnost študija medicine in stomatologije. Tako je bila že 22. marca 1960 imenovana posebna komisija pri OLO Maribor z nalogo, da pripravi elaborat za ustanovitev Višje medicinske šole v Mariboru. Predsednik te komisije je postal Zmago Slokan, direktor naše bolnišnice. Komisija je ugotovila, da v Mariboru ni pogojev za ustanovitev take ustanove že v letu 1960, lahko pa se ustanovi Višja stoma-

tološka šola, ki je bila 24. junija 1960 ustanovljena s posebnim zakonom. Otvoritvena slovesnost te zdravstvene šole je bila 3. oktobra 1960, sočasno z Višjo agronomsko in Višjo pravno šolo v Mariboru, vendar je leta 1969 prenehala s svojim delovanjem.

Že 17. aprila 1961 je komisija Dekanata Medicinske fakultete predlagala, da se ponovno prouči možnost razširitve učne baze MF Ljubljana v Splošni bolnišnici Maribor, ki bi vsaj začasno bila v sestavi Medicinske fakultete v Ljubljani. Te zamisli so kmalu povsem zmrle, saj so nekatere pobude za stopenjski študij odpadle in tako je leta 1969 prenehala s svojim delovanjem tudi Višja stomatološka šola.

Po 15 letih delovanja visokošolskih ustanov v Mariboru je 19. septembra 1975 bila slovesno ustanovljena Univerza v Mariboru. Prvi rektor nove univerze prof. dr. Miroslav Bračič je že v začetku leta 1976 imenoval posebno delovno skupino, ki je imela nalogo, da pripravi poročilo o možnostih medicinskega študija na mariborski univerzi in možnostih znanstvenoraziskovalnega dela v mariborskih zdravstvenih organizacijah. Delovno skupino je vodil takratni doc. dr. Viljem Brumec. V komisiji so sodelovali še doc. dr. Jančko Berčič, ki je bil izvoljen v naziv med delom komisije

Udeleženci slovesnosti v stari sindikalni dvorani.

Slavnostni govornik Karel Šparaš in podpisniki sporazuma.

26. maja 1976, takrat še prim. Edvard Glaser, ki je obranil disertacijo sredi junija 1976, doc. dr. Valter Keršič, vodja podiplomskega študija iz javnega zdravstva na Zavodu za zdravstveno varstvo v Mariboru, prof. dr. Ivan Krampač in Karel Šparaš, pomočnik glavnega direktorja bolnišnice Matije Malešiča, dipl. iur.

Komisija je takoj začela z delom in pripravila poročilo, ki je temeljilo na razmišljanjih in stališčih takratnih zdravstvenih delavcev v našem mestu in bilo zapisanih v petih točkah. Komisija je delovni osnutek poročila 14. aprila 1976 predstavila vodstvu Medicinske fakultete v Ljubljani, v katerem so bili takrat znani slovenski zdravniki, med katerimi lahko omenimo dekana MF prof. Miho Likarja in oba prodekana prof. dr. J. Satlerja in prof. dr. R. Pavlina, ki so pozdravili pobudo o razširitvi študija medicine v Sloveniji in se sočasno strinjali z mnenjem komisije, da »organizacija medicinskega študija v celoti tj. predkliničnega in kliničnega dela v Mariboru, vsaj do leta 1980 ne bi bila smotrna z ozirom na veliko prostorsko, materialno in kadrovsko zahtevnost takega študija«. Hkrati pa so zapisali, da »obstoji realna možnost, da se s samoupravnim sporazumom dogovorimo o delitvi dela, saj bi lahko organizirali klinični del medicinskega študija, ali vsaj nekatere sestavine tega študija.« Komisija je o tem 7. maja 1976 poročala tudi na drugi seji Sveta novoustanovljene univerze v Mariboru, ki je sprejel poročilo in izrazil podporo prizadevanjem za organizaciji

medicinskega študija v predlagani obliki. Sočasno je Svet zadolžil komisijo, da pripravi predlagani dogovor z Medicinsko fakulteto in v ta namen povečal komisijo. Novi člani so postali mag. Darja Benčan, prim. Adolf Drolc, direktor Zdravstvenega doma, prim. Marjan Pocajt, rentgenolog in avtor slovenskega učbenika anatomije ter Matija Malešič, direktor SBM.

Medicinska fakulteta v Ljubljani je hkrati na podlagi poročila komisije pripravila nov statut, v katerem je bilo določilo, da se lahko razširi učna baza za študij medicine tudi na druge za to primerne zdravstvene ustanove v Sloveniji. Pod vodstvom razširjene komisije Univerze v Mariboru so se 4. novembra 1977 v naši takratni sindikalni dvorani bolnišnice zbrali pomembni slovenski in mariborski zdravstveni delavci in podpisali posebni sporazum o sodelovanju Medicinske fakultete v Ljubljani s Splošno bolnišnico in Zavodom za zdravstveno varstvo v Mariboru. V četrti točki samoupravnega sporazuma sta se »SBM in ZZV obvezala, da pritegneta s sporazumom k aktivnemu sodelovanju tudi habilitirane delavce iz ZD Maribor in iz ostale severovzhodne Slovenije.«

Med udeleženci podpisa dogovora o imenovanju naše bolnišnice za prvo učno bolnišnico so bili prof. dr. Miha Likar, dekan MF v Ljubljani, prof. dr. Miroslav Bračič, prvi rektor mariborske univerze, prof. dr. Levin Šebek, prorektor Univerze v Ljubljani, prof. dr. Janez Fettich, predsednik Medi-

cinskega sveta Kliničnega centra v Ljubljani, prim. Pavla Lah, dr. med., predsednica Medicinskega sveta Medicinske fakultete v Ljubljani, inž. Vinko Borec, predsednik IS SO Maribor, prim. dr. Srečko Koren, predsednik Zdravstvene skupnosti Slovenije, ter številni vodilni delavci SBM, ZD Maribor, ZZV Maribor in predstojniki oddelkov mariborskih zdravstvenih organizacij. Samoupravni sporazum so podpisali dekan MF prof. Miha Likar in direktorja SBM Matija Malešič, ter ZZV Dušan Tomažič. Kopija tega dogovora se hrani v arhivu UKC Maribor.

Slavnostni govornik, ki je poročal o nastanku dogovora, je bil Karel Šparaš, predstojnik za strokovno medicinske za-

deve SBM in pomočnik glavnega direktorja SBM. Svoj nagovor je zaključil z ugotovitvijo, da so zdravstveni delavci v Mariboru s tem dobili pomembno nalogo, da cilje dogovora o študiju medicine in znanstveno raziskovalnega dela v Mariboru tudi uresničijo.

Pomen imenovanja naše bolnišnice za učečo bolnišnico potrjujejo tudi besede prof. dr. Mihe Likarja: »Ta podpis je nekaj nadvse pomembnega in je združevanje obstoječega dela. Zavedati se moramo, da samoupravnega sporazuma ne podpisujemo iz sentimentalnih ozirov, ampak iz dejanskih potreb. Fakulteta kot osrednji visokošolski zavod potrebuje bolnišnico kot pomoč pri vzgoji zdravstvenega

kadra, kajti v mariborski bolnišnici je hospital najbolj razvit v Sloveniji, pri tem pa so stroke na zavidljivi višini, nekatere pa so celo bolj razvite kot v Kliničnem centru. In prav zato podpisujemo sporazum prvo s Splošno bolnišnico. S tem dnem je postala mariborska bolnišnica učeča bolnišnica v Sloveniji »

Podpis tega dogovora med obema Univerzama je dopolnil nagovor rektorja mariborske univerze prof. dr. Miroslava Bračiča, ki je poudaril, »da danes vidimo zamisli, a prav gotovo ne vseh, kajti te zamisli bodo dobile svojo praktično obliko v kvalitetnem izvajanju tega sporazuma in v ljudeh, ki bodo od skromnih začetkov gotovo šli v širino«.

O tem dogovoru je Večer 5. novembra 1977 na svoji prvi strani objavil poročilo, ki ga je napisal znani mariborski novinar Milan Golob z naslovom »Učeča bolnišnica.« Prav tako je naše glasilo »Naša bolnišnica« v svoji novembrski številki objavilo na dveh straneh poročilo o tem dogodku.

Pozneje so v letih 1979 in 1981 sledili še nekateri poskusi, da se status mariborske bolnišnice spremeni in nekateri oddelki postanejo klinike vendar do dogovora ni prišlo, saj je bilo odločilno mnenje predstavnikov MF v Ljubljani, da za naše

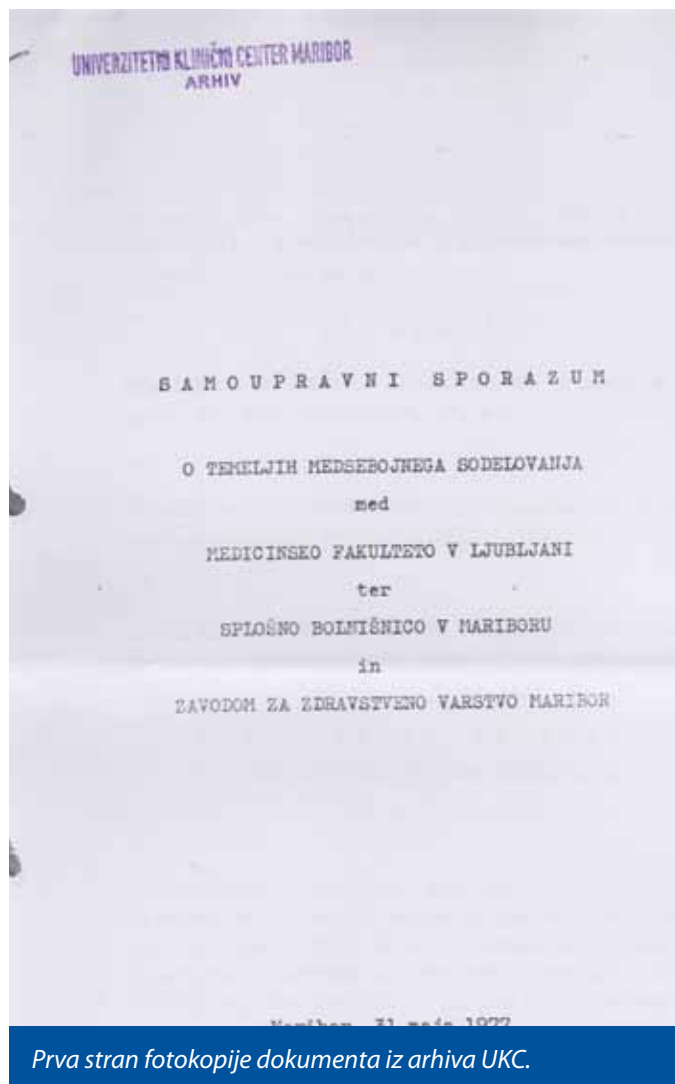
Tudi Naša bolnišnica je objavila poročilo o učni bolnišnici.

Poročilo, ki je bilo objavljeno v Večeru.

s svojim dobrim kliničnim, raziskovalnim in pedagoškim delom ter z odmevnimi publikacijami tlakovali številni odlični zdravniki.« Med pomembnimi dogodki na tej pot je tudi podpis opisanega sporazuma pred štiridesetimi leti, ko je naša bolnišnica prvič uradno postala učna baza za študij medicine in ki se je nadaljevala z uspehi mariborskih zdravnikov ob podelitvi naziva »učna bolnišnica« leta 1990 in ponovno 1995 ter imenovanju prvih kliničnih oddelkov. Ta razvoj se je uspešno zaključil 11. aprila 2003 z ustanovitvijo Medicinske fakultete v okviru Univerze v Mariboru in 17. aprila 2007, ko je Vlada Republike Slovenije sprejela odlok o spremembi naziva Splošna bolnišnica Maribor v Univerzitetni klinični center Maribor Takrat so se obstoječi Klinični oddelki preoblikovali v klinike, ustanovljena pa je bila tudi Klinika za kirurgijo, ki je tako postal četrti terciarni oddelek našega UKC. Tako letos praznujemo tudi desetletnico delovanja našega kliničnega centra.

Ob obujanju spominov na te dogodke, ki so povezani s strokovnim uveljavljanjem naše ustanove se vodstvu UKC zastavlja naloga, da poskrbijo za ohranjanje statusa sedanjih klinik in razvoj tudi na drugih medicinskih oddelkih naše ustanove.

Prva stran fotokopije dokumenta iz arhiva UKC.

razmere zadošča ena medicinska šola in da je v Mariboru premalo habilitiranih učiteljev. Šele ob koncu 80. let, ko se je redni študij medicine podaljšal na šest let, je na podlagi Statuta MF, opisanega sporazuma iz leta 1977, ki je zadalžil MF v Ljubljani, da »nudi delavcem SBM in ZZV organizacijsko in strokovno pomoč pri naporih za doseg akademskih naslovov in pri habilitacijah« in predloga dekanice MF prof. Lidije Andolšek Fakultetni svet 13. decembra 1990 ponovno podelil Splošni bolnišnici v Mariboru naziv učna bolnišnica za obdobje štirih let. Naziv učna bolnišnica se je leta 1995 obnovil. Strokovno sodelovanje naše bolnišnice z MF v Ljubljani je povečalo zanimanje naših zdravnikov za akademsko kariero, zato se je povečalo število habilitiranih učiteljev v SBM. Na podlagi novih predpisov za imenovanje nazivov klinik in inštitutov so bili leta 1996 imenovani prvi klinični oddelki (Klinični oddelek za ginekologijo, Klinični oddelek za pediatrijo in leta 1997 Klinični oddelek za interno medicino)

Po mnenju sedanjega dekana MF prof. dr. Ivana Kranjca »so pot do ustanovitve Medicinske fakultete v Mariboru

Zahvale

Delaj dobro, kolikor moreš,
z vsemi sredstvi, ki jih premoreš,
na vse načine, ki jih zmoreš,
na vseh krajih, kjer lahko,
vsem ljudem, ki jih dosežeš,
tako dolgo, kot le zmoreš.
John Wesley

Po kratki, a težki bolezni nas je zapustil mož, oče, in dedek Janez Kolbl. Radi bi se zahvalili zdravnikom dr. Ravniku, dr. Voršiču in celotnemu kolektivu nevrokirurgije ter vsem na Oddelku za pljučne bolezni. Velika zahvala zdravnikom dr. Ribaričevi, dr. Ravnikovi, dr. Demšarjevi, dr. Žistu in dr. Horvatu, medicinskim sestram in tehnikom na Oddelku za onkologijo, sodelavcem na Oddelku za ORL in sodelavkam v računovodstvu. Hvala za nesebično pomoč in podporo.

Žena Marina in hčerka Petra

Pozdravljeni,

31. 3. 2017 sem pri vas rodila svojega prvega otroka, sina Brina. Sprejeta sem bila v porodnišnico v jutranjih urah in popoldne smo že bili večji za enega družinskega člana. Rada bi pohvalila celoten postopek od prihoda v porodnišnico, bivanja v porodnišnici in odhoda domov. Osebjem mi je bilo zelo v pomoč. Vsi so bili zelo prijazni in so mi pomagali z nasveti ob prihodu novorojenčka.. S partnerjem sva bila presrečna za odločitev izbrane porodnišnice.

Se enkrat se Vam zelo zahvaljujem!

Manuela Coralic

Spoštovani!

13. 6. 2017 so mi na Oddelku za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke opravili poseg LLETZ v lokalni anesteziji zaradi spremembe na materničnem vratu. Želim vas seznanimi, da sem bila pozitivno presenečena nad vsemi zaposlenimi, s katerimi sem prišla v stik.

Poseg je opravil zdravnik Robert Bali, ki je bil razumevajoč, prijazen, potrpežljiv ter mi celoten postopek med izvajanjem le-tega razložil na preprost način. Tudi ostalo medicinsko osebje v operacijski sobi je bilo izredno prijazno, razumevajoče in dobre volje. Vzdušje je bilo pomirjujoče. Neverjetno se mi zdi, kako se lahko za vas sicer rutinski postopek, ki pa za žensko vsekakor ni prijeten, olajša s tako preprostimi in prijaznimi odzivi osebja. Iskreno sem bila presenečena nad dostojanstvenim načinom obravnave. Zato bi želela izraziti vse pohvale in iskreno zahvalo osebju Oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke. Hvala za vaš trud in dostojanstven odnos!

Sr(e)čno!

Sebastjana Klepec

POHVALA IN ZAHVALA

V svojem imenu in v imenu naše družine se zahvaljujem osebju Klinike za pediatrijo UKC Maribor, ki si zasluži veliko pohvalo za svoje delo.

14. septembra 2017 smo bili s sinom napoteni na Kliniko za pediatrijo UKC Maribor. Bili smo prestrašeni, zmedeni, izgubljeni. A ne za dolgo. Zahvala za to gre v prvi vrsti Maji Tomazin – predani, požrtvovalni, odgovorni in srčni zdravnici. V svojih več kot tridesetih letih življenja sem spoznala ogromno zdravnikov v različnih ustanovah v Sloveniji in v tujini, a tako pozitivne izkušnje še nisem imela – verjetno tudi zaradi visokih kriterijev.

Maja Tomazin ima po mojem osebnem mnenju kvalitete, ki ločijo vrhunskega strokovnjaka od povprečnega predstavnika stroke. Ne zna le poslušati, ampak tudi sliši. Ne zna le gledati, ampak tudi videti in prepoznavati. Ne zna le razmišljati, ampak tudi sklepati. In kar je najpomembneje – kljub znanju zmore dvomiti. Dvom je tisto, kar so premgli največji geniji v naši zgodovini. Ljudje, ki mislijo, da vedo vse, ki so zaverovani vase, pa četudi so to znanstveniki, ostajajo povprečni. Ljudje, ki zmorejo dvomiti, ki so se, kljub temu, da so na svojem področju popolnoma kompetentni, pripravljeni posvetovati s kolegi, sprejeti predloge in konstruktivno debatirati – ti ljudje se vedno dvignejo nad povprečje. Maja Tomazin je nedvomno ena teh. Metoda, za katero danes pogosto uporabljamo izraz 'brainstorming', ena od metod, s pomočjo katere je mogoče v vseh stokah pridobiti zelo dobre rezultate. Je tisto, kar sem vse do zdaj pri uradni medicini pogrešala. Maja Tomazin je s svojim temeljitim pristopom k obravnavi sina in njegovega zdravstvenega stanja v naši družini spet obudila (precej časa zastrto) zaupanje v vedo. Poleg zahvale in pohvale za strokovno obravnavo bi radi poudarili tudi njeno človečnost – lastnost, ki je ne premore vsak. Iz srca se ji zahvaljujemo za potrpežljivost, spodbudne besede in pomirjujoče nasmehi.

Za sodelovanje, pozorno spremljanje stanja in prijaznost se zahvaljujemo zdravnici Aleksandri Zorko Brodnik. Zahvala za soudeležbo na pregledu in mnenje gre tudi sinovemu alergologu doc.dr. Vojku Bercetu, asist. mag. Mirjani Miksić. pa se zahvaljujemo za izredno skoncentrirano in natančno opravljen ultrazvočni pregled.

Velika zahvala gre tudi medicinskim sestram v ambulantah in sprejemni pisarni. Iz strahu, da ne bi znali vseh naštetih, naj ostanejo neimenovane. Nikoli niso bile nepotrpežljive. Bile so prijazne do nas, in kar je najpomembneje, prijazne do sina. Z njim so se pogovarjale, ga bodrile, tolažile, upoštevale so tudi njegovo željo, na katerem mestu mu odvzeti kri. S tem je dobil občutek, da je pomemben, da so pomembne tudi njegove želje.

Nazadnje se zahvaljujemo še tistim, ki jih morda nismo srečali, a so sina tako ali drugače spremljali, tistim, ki smo jih zmedeni in osredotočeni na njegovo zdravje pozabili imenovati in tistim, ki svoje delo opravljajo enako predano.

Vsem imenovanim in celotnemu osebju Klinike za pediatrijo UKC Maribor želimo uspešno delo. Zadovoljstvu navkljub upamo, da se bomo v stavbi pediatrije srečali čim manjkrat.

Simona K. B. z družino

Čutim se dolžnega, da se iskreno zahvalim zdravnici Urški Kšela na Oddelku za endokrinologijo in diabetologijo.

Tako razumevajočega, vljudnega in dobrega strokovnjaka v UKC še nisem srečal. Zelo rada prisluhne bolniku, mu na prijazen način razloži postopek in potek zdravljenja ter si na ta način pridobi zaupanje bolnika.

Hvala za trud in prizadevanje pri uspešnem zdravljenju vnetja trebušne slinavke.

Karl Gregorčič

Pozdravljeni!

V teh časih preprosto čutim, da moram spisati tole zahvalo, ker si osebje to zasluži. S sestro sva pripeljali k dežurnemu zdravniku mamó, ki je v sebi imela več kot 20 kg vode, ki se ji je nabrala v telesu. Težko je dihala, govorila in se premikala. Dežurna zdravnica jo je pregledala in takoj napotila na interni urgentni center, kjer so mamó in naju s sestro vsi obravnavali zelo človeško, mamó pregledali natančno in dosledno in jo zadržali na kardiološkem oddelku, kjer še danes leži. Sestre na oddelku so izjemno prijazne, ustrezljive in svoje delo opravljajo s srcem! Res vas prosim, da vse te pohvale posredujete naprej vsem, ki morajo to prebrati, saj mi ni uspelo izbrskati naslova, da bi poslala to pohvalo predstojniku oddelka, ki je lahko na svoje zaposlene še kako ponosen. Verjamem in vem, da bodo za mamó naredili vse in da se bo mama spet krepka vrnila domov v našo oskrbo!

Hvala vsem iz srca!

Branka Lukić, Nataša Krčmar, Sonja-Zofija Pušnik

Včeraj sem bila sprejeta na urgenci, kjer so mi nudili vso potrebno pomoč in oskrbo. Hvala zdravnikom in sestram!

Jolanda Karan

Iskreno se vam zahvaljujemo za dobro oskrbo, prijaznost in dobrosrčnost. Še posebej sestram Kralj, Tratnik, Juračič in Šmon ter vsem zdravnikom.

Janez s svojci

Hvala zdravniku Hazabentu za uspešno operacijo, sestrama Romani in Simoni pa za prijaznost ter skrb.

Nada Lavrič

So ljudje in so sestre. Hvala Urška Vernik. Kri lahko jemlješ tudi iz železne palice, saj najdeš žilo.

Lidija Petek

Oddelek za travmatologijo

Odlično in strokovno osebje! Zaradi njih je bivanje lažje in hitreje mine. Zdravniku mag. Iztoku Pilihu pa zahvala za rekonstrukcijo kolena, ki jo je opravil profesionalno in uspešno. Zahvaljujem se tudi ekipi v operacijski dvorani.

Spoštovani na oddelku za abdominalno kirurgijo,

kljub težki diagnozi in hitremu ukrepanju, da lahko danes pišem to pohvalo, mi je bilo v veselje spoznati ekipo za intenzivno nego z zdravniki Oddelka za abdominalno in splošno kirurgijo.

Vsak človek ima dovolj časa presoditi dejanja in skrb drugih za bolnika na vašem oddelku in z vašo srčno zagnanostjo, veliko mero strokovnosti, profesionalne etike, predvsem pa jutranjega »dobro jutro« z nasmeškom. Človeku enostavno vlivate voljo do okrevanja bolj kot zdravilo.

Jurij Tretjak

Spoštovani,

Želela bi se zahvaliti celotnemu medicinskemu osebju na Oddelku za travmatologijo za vso prijaznost in spoštljivost, ki ste mi jo namenili v času mojega zdravljenja na vašem oddelku. Posebna zahvala gre gospe Heleni Kovačič in gospodu Igorju Movrinu, ki me je operiral. Hvala,

Vera Fliser

Spoštovani zdravniki, sestre in vsi zaposleni na Oddelku za dializo!

Iskreno se vam zahvaljujem za neizmeren trud pri zdravljenju, negi in podaljševanju življenja nam pacientom. Osebno občutim to vaše dobro delo. Zasluge imate, da sem dočakal 90 pomladi. Hvala vam. Nočem ostati dolžan, zato tudi jaz vam želim, da bi tudi vsi vi bili zdravi in dočakali moja leta, leta mojega primorskega rojaka, pisatelja Borisa Pahorja.

Res iskrena hvala za vse,

Gabrijel Šulin

Iskrena hvala vsem, ki ste tako lepo poskrbeli za mojo mamo Sonjo Galun.

Zahvala zdravniku Marku Bombeku in njegovemu osebju, ki so jo pred enim letom sprejeli. Zahvala tudi onkološkemu oddelku, vsem sestram in tehniku za tople besede in prisrčen nasmeš ob vsakem sprejemu. Posebej velika zahvala pa njeni zdravnici Ilonki Osrajnik, ki nama je nudila nesebično in neizmerno pomoč do zadnjega dne maminega življenja.

Hvala, da je lahko zaspala v miru brez bolečin.

Hvaležna hči Ekart Brigita

Kar nekaj dni je minilo od moje operacije in pred tem tudi 14 dni bivanja v UKC Maribor.

Bila sem 3 tedne vaša pacientka v različnih sobah ginekologije. Toliko požrtvovalnosti, prijaznosti, razumevanja sem doživela v vseh dneh, da nimam dovolj pravih besed, s katerimi bi se rada iz srca zahvalila prav vsem. Prijazno osebje in tudi vse zdravnice, zdravniki. Vso spoštovanje in zahvalo vam izrekam in prav hudo mi je, da imam v glavi prijazne obraze vseh in vendar nimam vseh imen, da bi se zahvalila posameznikom. Z nekaterimi smo se poslavljali na hodniku, kot da smo največji prijatelji. Res hvala za vaše razumevanje, potrpežljivost in dobro voljo.

Kljub nenehnemu kritiziranju našega zdravstva ugotavljam, da smo ljudje premalo spoštljivi do ljudi, ki jih zaposluje UKC Maribor. Poskušajte preslišati slabo in ostanite še naprej tako srčni!

Tatjana M. Kotnik

Zahvala Oddelku za dializo

Zahvaljujem se vam za izrečeno sožalje ob smrti moža Mirka in za ves trud in požrtvovalnost v času zdravljenja.

Sonja Kotor

Iskrena hvala profesorju Potrču za ves trud in skrb za mojo uspešno operacijo. Prav tako se zahvaljujem zdravstvenemu osebju za vljudnost in prijaznost.

Iskrena hvala,

Matevž Zbil

Vedno sem se smejala reku, da bog nikoli ne bo rekel, da je zdravnik. Ampak zdravnica Maja Šturm lahko ponosno reče, da je bog. Povrnila mi je že nekaj časa nazaj izgubljeno zaupanje v bele halje. Naredila je nemogoče, vrnila mi je voljo do življenja. Ta zdravnica – kirurginja je res človek s srcem. Tudi ostali zdravniki ste odlični. Večno hvaležna,

Klavdija Lep

Drage in dragi »svetlo modri angeli« oddelka za abdominalno in splošno kirurgijo!

Želela bi izraziti občudovanje vašega dela, strokovnega znanja, organiziranosti in medsebojnega sodelovanja ter se iskreno zahvaliti za vašo požrtvovalnost, potrpežljivost, ustrežljivost in prijaznost. Hvala iz srca, olajšali ste mi okrevanje po težki operaciji in polepšali bivanje v bolnišnici.

Darja Kotnik

Duhovna oskrba v UKC Maribor

Katoliška cerkev ima kapelo Antona Martina Slomška v zgradbi Oddelka za ORL in očne bolezni, in sicer v kleti 2. Dostop do kapele je iz smeri drugih oddelkov možen po podzemnem hodniku. Sveta maša je vsak dan od 19.24 do 19.54, kar pacientom omogoča vrnitev na oddelek do 20. ure. Duhovnik je dosegljiv na telefonski številki 031467846.

- Sveta spoved je pred sveto mašo ali po njej in po dogovoru.
- Obisk duhovnika, ki ga lahko pokličete ob vsakem času, honorira UKC Maribor.
- Verski tisk bolnikom poklanja Slovenska Cerkev.
- Evangeličanska cerkev ima sedež na Trubarjevi ulici 1 v Mariboru. Dosegljivi so na številki 02 250 21 60.
- Srbska pravoslavna cerkev ima sedež na Tržaški cesti 13 v Mariboru. Dosegljivi so na telefonski številki 031 774-394.
- Islamska skupnost v Sloveniji ima v Mariboru sedež na Zagrebški 47. Dosegljivi so na telefonski številki 031 838-548.

dr. Mirjani Virag v slovo

Srce moje, sedi samo s tistimi,
ki te poznajo in te razumejo.
Sedi le pod drevo, ki je v razcvetu.
Nikar se ne izgublaj na trgu zelišč in napojev,
kupuj samo dobrote, ki jih potrebuješ.
Če ne boš pazljivo, te bodo okradli,
preden se boš tega zavedlo.
Dajali ti bodo ponarejene kovance
in ti boš prepričano, da so pravi.
Ne naloži si hrane iz vsake posode,
v kateri nekaj brbota.
Ni vsak trs poln sladkorja,
ne pozna vsako brezno svojega vrha,
vse oči ne vidijo dovolj dobro
in v vsakem morju ni biserov.

O, slavec, tvoja pesem poje o hrepenenju!
Se poj!
Samo tvoja vznemetenost se dotakne srca,
trdega kot kamen in odstrani trnje, ki ga ovija.
Če se ne znaš predati, se upiraš kot nit,
ki noče skozi šivankino uho!
Naj te svetloba vodi mimo vetrov stoterih želja.
Prebujeno srce je svetilka;
zavaruj jo s svojimi oblaci.
Ko boš zapustil viharje, boš našel izvir;
našel boš Prijatelja, ki bo vselej negoval tvojo dušo.
Če bo tvoja duša nenehno zelenela,
boš zrasel v visoko drevo, vedno v razcvetu
in z obilico plodov.

Rumi

Marsikaj iz Rumičevega besedila me spomni na utrinke iz življenja dr. Mirjane Virag, specialistke radiologije, od katere smo se 6. julija 2017 na piranskem pokopališču zadnjič poslovili tudi sodelavci z radiološkega oddelka UKC Maribor. Tej ustanovi je naša draga dr. Viragova posvetila skoraj 35 najbolj plodnih in sijajnih let svojega poklicnega življenja.

Po odhodu svojega mentorja dr. Steinbacha v pokoj je odgovorno prevzela vodenje abdominalne diagnostike za več kot 20 let. Bila je cenjena aktivna članica Združenja radiologov Slovenije in Združenja za gastroenterologijo in hepatologijo Slovenskega zdravniškega društva. S kolegi kliniki je sodelovala v mnogih študijah in izobrazila številne mlade specialiste različnih strok, še posebej radiologe. Radiološki inženirji, sestre instrumentarke, bolničarke in zdravstvene administratorke so imeli z njo kot vodjo delovnega tima vedno varno in zanesljivo strokovno vodstvo.

Redno je spremljala strokovno literaturo, se udeleževala strokovnih srečanj ter dosežke sodobne radiologije sproti uvajala v svoje diagnostične postopke.

Preiskave je opravljala natančno in premišljeno. Njeno neprecenljivo radiološko in klinično znanje ji je omogočalo ugotavljati še tako subtilne patološke spremembe in postavljati natančne diagnoze. Na zdravniških konzilijih je bila dragocena pomoč tako kirurgom kot specialistom internističnih strok – vse v dobro svojih bolnikov, ki so ji zelo zaupali.

Do sodelavcev je bila korektna in odkrita in prav tako kot do sebe strokovno zahtevna. Odločno in pogumno je zastopala svoja stališča in bila vešča konstruktivnega strokovnega dialoga.

S svojim zgledom nas je učila, kako pomembno je biti pošten in lojalen do sebe in družine, kolegov, sodelavcev in stroke, bolnikov in njihovih svojcev, svojega rodu, prepričanja in jezika.

Njena največja sreča so bili člani družine: mož Oki, hči Iva in sin Luka, o katerih je z ljubeznijo v srcu in s skrbjo v očeh tolikokrat pripovedovala.

Neizmerno rada je imela morje, naravo in umetnost.

Vsi smo lahko čutili, da dr. Viragova ni bila kdor koli. Bila je zelo lepa, ne samo zaradi njej lastnega očarljivega zunanjega videza, ampak tudi zaradi svojega lepega značaja in tople človeške širine. Kdo od nas bi lahko pozabil njene iskrene nasmehe in iskrive pogovore z nami, predano delo in posebno navdihujočo notranjo moč!

Radi smo jo imeli, in ko je zbolela, smo z upanjem zrli v postopke sodobne medicine, ki bi ji naj pomagali povrniti močno načeto zdravje. Pretreseni smo nemočno onemeli, ko smo spoznali, da se kljub trudu in velikemu trpljenju to ni zgodilo.

Od njene prezgodnje upokojitve naprej in zdaj, ko vemo, da ne bo nikoli več prišla med nas, se zavedamo, da je naš oddelek prikrajšan za zadnjo gospo doktor v najlepšem pomenu tega naziva.

Osebnost me je poleg tega, da sva bili soimenjakinji, z Mirjano vezalo dolgoletno, iskreno in dragoceno prijateljstvo. Spomnim se, kako me je kot mlado specializantko povabila v krog velikih radiologinj. Bila mi je odlična mentorica, od nje sem se ogromno naučila in za to ji bom vedno hvaležna. Opozarjala me je, kako pomembno je, da si v poklicu, ki ga zaradi zahtevnosti težko primerjamo s kakšnim drugim, kolegi sproti delimo stiske in si med seboj pomagamo.

Čeprav smo danes žalostni, nas tolaži dejstvo, da nam nihče ne more vzeti dragocenih let, ko smo del svoje strokovne in osebne življenjske poti prehodili skupaj z dr. Mirjano Virag. Zelo jo bomo pogrešali.

Za vedno bo v naših srcih ostala v najlepšem spominu.

Naj počiva v miru.

Mirjana Brvar, dr. med., spec. radiologije

In Memoriam

V naslednjih nekaj besedah se želimo delavci Oddelka za kardiologijo spomniti naših dveh spoštovanih sodelavk Helene Primožič in Slavice Žnuderl, ki sta se v letošnjem letu za vedno poslovili od nas.

Dobri ljudje so kot sončni žarki,
posijejo v samoto in jo naredijo rodovitno,
posijejo v žalost in ta se spremeni v upanje,
posijejo v obup in prebudi se veselje,
sijejo v srce in tam pustijo neizbrisne sledi.

Vsako življenje je dragoceno, vsak človek zase je nekaj posebnega in ni ga človeka, katerega življenje bi bilo tako preprosto, da bi bil sam sebi dovolj, zato ljudje tkemo različne vezi, najmočnejše pa se spletejo med najdražjimi. Te so prepletene z ljubeznijo in so zato tako močne. Več kot je ljubezni, večja je tudi bolečina v naših srcih.

Ko se je letos zima razkazovala v svoji najlepši podobi, je bolezen iz naše sredine dokončno iztrgala sodelavko Heleno Primožič.

Helena je prag Osnovne šole Selnica ob Dravi prestopila leta 1978. V družini vzornih pedagogov se ni odločila za isto pot, ampak je želela v svojem življenju nekaj sebe podariti v skrbi za uboge, bolne in pomoči potrebne ljudi. Zato se je leta 1986 odločila, da šolanje nadaljuje na takratni Srednji zdravstveni šoli Juge Polak v Mariboru, kjer se je izučila za medicinsko sestro. Poklicna pot jo je 24. junija 1991 pripeljala v takratno Splošno bolnišnico Maribor, kjer je svoje delo opravljala vestno, skrbno in z veliko mero sočutnosti.

Sodelavci jo bomo nosili v svojih srcih kot tiho, nežno in ustrezljivo delavko, ki nikoli ni nikomur izrekla žal besede.

Tudi, ko se je prebijala skozi različne preizkušnje življenja, je bila pripravljena pomagati drugim in po svojih najboljših močeh izpolnjevati službene obveznosti.

Življenje je polno nevarnosti, tveganj, izzivov. Helena je tukaj izbrala težjo pot, izziv, v katerem so bili porazi in zmage, pridobitve in bolečina; strah, da se vrata, ki se zapirajo, nikoli več ne bodo odprla. A strah, da bi bila kdaj sama v najtežjih trenutkih, je bil odveč. Imela je prijatelje, vredne zaupanja, ki se nikoli ne umaknejo, ko jih najbolj potrebuješ.

Najtežje v življenju se je za vedno posloviti. In v poletnem času, ko smo vsi sanjarili, kako bomo s svojimi najdražjimi preživljali vroče poletne dni, je prišlo slovo naše sodelavke Slavice Žnuderl.

Slavica je bila kardiološkemu oddelku zvesta od samega prihoda v Maribor 1. septembra 1978. Kot mlado 19-letno dekle je zapustila dom in družino v rodnem Kraljevem ter odšla za težko prisluženim kruhom daleč od svojih domačih. Vendar trdnih vezi, ki jih je spletla v mladosti, ni pretrgal nihče. To vero je širila med svoja otroka, kar smo vedeli tudi mi, njeni sodelavci.

V Mariboru je spoznala življenjskega sopotnika, se z njim poročila in si ustvarila družino. Vestno in odgovorno je opravljala delo. Mlajšim sodelavcem nam je bila vzor, bila je dobra in dosledna učiteljica.

Zelo jo bomo pogrešali tudi na oddelčnih zabavah, kjer je s svojo dobro pozitivno energijo poskrbela za prijetno in nepozabno vzdušje.

Dan za dnem se srečujemo z bolečimi usodami zahrbtnih bolezni, dan za dnem tolažimo bolnike in njihove svojce, jih učimo upati. Ko pa smo lani februarja izvedeli, da nam zahrbtna bolezen hoče iz naše sredine iztrgati našo sestro Slavico, smo ostali brez besed. Skupaj smo iskali rešitve in poti, skupaj upali, da na tej poti raste vsaj ena bilka, ki se je lahko oprimemo in bo vodila do njene ozdravitve – a zaman.

Vsak trenutek v življenju je dragocen, tako zelo dragocen, da si ga želimo podoživeti še enkrat, se mogoče še enkrat objeti, si še kaj povedati, se nasmejati, kaj zapeti ali pa samo skupaj zajokati.

A tega žal ne moremo več storiti.

Helena in Slavica. Za vedno sta odšli od nas. Tja, kjer ni več bolezni, bolečine, trpljenja. Tja, kjer bosta našli nove prijatelje – angele. Pogrešali vaju bomo.

Vajini sodelavci Oddelka za kardiologijo in angiologijo

Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni ...

Iz arhiva UKC Maribor

**Športno druženje je prispevalo k dobrim medsebojnim odnosom.
Ženska ekipa Kegljaškega kluba SBM, leta 1977**

Od leve proti desni:

Stojijo: ga. Zelnik, Justa Štirn, Marija Piperski, Majda Štefanič, Jasmina Smaka, Dragica Prah.

Čepijo: Marija Mlinarič, Danica Gnilšek, Biserka Hrelja, Milica Pisnik, Zora Kmetec Soršak, Vlasta Crnojevič.

Priznanje Voju Lukiću

Samostojni novinar, publicist in televizijski dokumentarist ter častni občan mesta Orahovice, Vojo Lukič lavreat Slovenske akademije znanosti in umetnosti, je obiskal predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza.

Prav tako je avgusta 2017 od predsednice Republike Hrvaške Kolinde Grabar Kitarović prejel »Red hrvatskog pletera

Novoletna zabava za vse zaposlene

*z glasbeno skupino **Victory***

v petek, 1. 12. 2017, ob 19. uri
v Festivalni dvorani Maribor

Prijave v pisarni COJM:

Slavica Keršič (29-40); slavica.kersic@ukc-mb.si

Rebeka Gerlič (28-13); rebeka.gerlic@ukc-mb.si

Pravopisni kotichek

BESEDNI RED

Že leta 1908 je Breznik razpravljaj o besednem redu v slovenšči- ni in zapisal: »Pri običajnem tvorjenju besedil naravni govorec jezika sledi členitvi po aktualnosti, kar pomeni, da se poved začne s prvino, ki se nam porodi v mislih najprej – odvisno od prejšnje povedi oz. okoliščin sporočanja, na koncu povedi pa je jedro povedanega.«

V vsakdanjem govoru razvrščamo besede v stavke, ne da bi posebej pazili na besedni red. Književna slovenščina zahteva točno določen besedni red.

Univerzalni besedni red v slovenskem jeziku je: osebek → pove- dek → predmet

Od našega besednega reda je namreč odvisno, kaj želimo poudariti.

Pri **členitvi po aktualnosti** moramo ločiti tri prvine:

- predmet stavka (= izhodišče)
- jedro
- prehodni del s povezovalno vlogo

Povedi v knjižni slovenščini tvorimo tako, da besedo ali bese- dno zvezo, ki jo želimo poudariti, postavimo na izpostavljeno mesto v stavku. Najpogosteje na prvo ali zadnje mesto. Manj pomemben del sporočila naj bi povedali najprej.

Včeraj je deževalo. → poudarek je na **deževalo**

Deževalo je včeraj. → poudarek je na **včeraj**

VRSTNI RED PRIDEVNIKOV

Pridevniki v nizu si sledijo po zaporedju: 1. kakovostni (kakšen?) 2. svojilni (čigav?) 3. vrstni (Kateri?) Vrstni pridevniki so namreč v tesnejši pomenski odvisnosti od samostalnika.

Med glavnimi njenimi institucijami so ... ali Med njenimi glavni- mi institucijami so ...

Pravilen besedni red je: *Med njenimi glavnimi institucijami so ...*

Pripravila: Urška Jodl Skalicky

Vir:

Slovenski pravopis (2001), Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU Slovar slovenskega knjižnega jezika. Elektronska izdaja

Jože Toporišič: Enciklopedija slovenskega jezika (1992), Lju- bljana: Cankarjeva založba

Slogovni priročnik Evropske komisije

Jezikovna svetovalnica ZRC-SAZU: Helena Dobrovoljc, 2016: Besedni red v slovenščini. Jezikovna svetovalnica, <http://sve-tovalnica.zrc-sazu.si/>.

Izroček predavateljice mag. Rade Lečič

Miha Knavs: Kratki nasveti za izboljšanje slovenščine

Korpus slovenskega jezika Gigafida

Šale

»Ne morem in ne morem ugotoviti vzroka vaše bolezni«, reče zdravnik pacientu.

»Odkrito rečeno sem mnenja, da je to zaradi alkoholizma.«

»Ni problema,« odgovori pacient. »Bom pa prišel nazaj, ko boste trezni.«

* * *

Tri medicinske sestre s težavo ujamejo pacienta, ki je nag tekkel po hodniku.

»Kaj pa vam je? Zakaj ste pobegnili iz operacijske mize?«

»Ker je ena izmed vaših kolegic rekla: Ne bojte se, operacija slepiča je rutinska in preprosta stvar.«

»Saj to je vendar res!«

»Že, že. Pa tega ni rekla meni – ampak kirurgu.«

* * *

V taksi privihra ženska in glasno reče: »V porodnišnico!«

Šofer na vso moč požene avto, ženska pa mirno doda: »Saj ni treba tako hiteti. Jaz tam samo delam.«

Iz kuhinje

Krepčilna jesenska zelenjavna juha

Sestavine:

- 1 por
- 2 korenčka
- 1 strok česna
- 1 krompir
- 1 vejica sesekljanega rožmarina
- 410 gramov čičerike
- 600 gramov pelatov

Vso zelenjavo dobro sesekljamo in v ponvi prepražimo na olivnem olju in česnu, dokler ne postane mehka. V mešalniku zmeljemo pelate ter jih prelijemo čez zelenjavo. Dodamo čičeriko in peteršilj ter vse skuhamo slabe pol ure, dokler se okusi dodobra ne zmešajo.

Gobe s sirom iz pečice

Sestavine:

- 6 velikih gob (npr. šampinjonov)
- 120 gramov drobljene gorgonzole
- 30 gramov praženih in sesekljanih orehov
- 4 vejice timijana
- maslo
- rukola

Gobe očistimo in jih položimo na papir za peko. Napolnimo jih z gorgonzolo, orehi, timijanom in maslom. Pladenj položimo v pečico in pečemo 12 minut na 180 stopinjah. Postrežemo na posteljici iz rukole.

NAZIV SREČANJA	DATUM SREČANJA	LOKACIJA SREČANJA	INFORMACIJE/ PRIJAVE
Kritično vrednotenje strokovnih člankov	10. 10. 2017	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
Adolescent Identity Treatment (AIT)	12. – 14. 10. 2017	UKC Maribor, IFRM	www.ukc-mb.si
24. – 25. 11. 2017	22. 9. 2017	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
12. – 13. 1. 2018	UKC Maribor	www.ukc-mb.si	www.ukc-mb.si
6. Osteološki dnevi z menarodno udeležbo	13. – 14. 10. 2017	Medicinska fakulteta UM	www.ukc-mb.si
1. mednarodni kongres zdravstvene in babiške nege UKC Maribor	13. 10. 2017	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
Piknik jesenskih plodov	18. 10. 2017	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
Optimalna obravnava kardiološkega bolnika	18. 10. 2017	Hotel Piramida	www.ukc-mb.si
Maribor Spine	20.– 21. 10. 2017	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
Bolečina – problem v vsakdanji praksi	26. 10. 2017	Hotel City	www.ukc-mb.si
9. Černičevi dnevi	27. 10. 2017	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
1. slovenski kongres otroške kirurgije	10.– 11. 11. 2017	Thermana Laško	
XIII. srečanje dermatologov	10.– 11. 11. 2017	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
3. strokovno srečanje izvajalcev zdravstvene nege v dermatovenerologiji z mednarodno udeležbo v Mariboru	3. – 4. 11. 2017	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
13. ortopedsko srečanje	10. 11. 2017	Medicinska fakulteta UM	www.ukc-mb.si
Šola torakalne punkcije in drenaže	24. 11. 2017	Medicinska fakulteta UM	www.ukc-mb.si
1. mariborski dan kronično vnetne črevesne bolezni – KVČB	24. 11. 2017	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
Delavnica multidisciplinarnе obravnave bolnic s tumorji v mali medenici	12. – 13. 1. 2017	Hotel City	www.ukc-mb.si
Obravnava ženske pred in po porodu doma v ginekološki dispanzerski ambulanti	19. 1. 2018	Medicinska fakulteta UM	www.ukc-mb.si
Izbrana poglavja iz ginekološke endokrinologije	9. 3. 2018	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
XXVIII. srečanje pediatrov in XV. srečanje medicinskih sester v pediatriji	13. – 14. 4. 2018	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
90 let hospitalne ginekologije in porodništva v Mariboru	30. 11. 2018	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si